

DNA Koululaistutkimus

2024

Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

Tutkimuksen tausta ja tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteet

- DNA haluaa toteuttaa vuosittain tutkimuksen kouluikäisten lasten ja nuorten puhelimen käyttöön ja hankintaan liittyviä tekijöistä. Tutkimus on toteutettu ensimmäisen kerran vuonna 2011.
- Koululaistutkimuksen kohderyhmä on 5-16-vuotiaiden suomalaislasten vanhemmat, ensisijaisesti 5-12-vuotiaiden ja toissijaisesti 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmat.
- Tutkimuksen sisältö pyritään pitämään vuosittain pääosin samana, jotta valituista kysymyksistä nähdään pitkän aikavälin kehitys. Lisäksi tiettyjä lomakesisältöjä päivitetään, jotta tutkimuksen kautta saadaan näkymää ajankohtaisiin teemoihin ja kysymyksiin.
- Tutkimuksen on toteuttanut DNA:n toimeksiannosta Nepa Insight Oy vuodesta 2017 lähtien.

Pääkysymys

- Miten suomalaiset lapset ja nuoret käyttävät puhelinta ja mitkä tekijät vaikuttavat puhelimen hankintaan & käyttöön?

Tutkimusmenetelmä ja tiedonkeruu

Tutkimuksen kohderyhmä:

- 5-12-vuotiaiden lasten vanhemmat (ensisijainen kohderyhmä)
- 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmat (toissijainen kohderyhmä)

Kysely tehtiin Neplan online kuluttajapaneeleissa

- Kyselyn pituus: 15 min

Tiedonkeruu: 22.-31.1.2024

Vastaajamäärä:

- 5-12-vuotiaiden lasten vanhemmat: 694 IP
- 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmat: 313 IP

Lomakkeen rakenne

Taustakysymykset

- Lapsia taloudessa (oltava 5-16-vuotta täyttäviä/lapsia taloudessa)
- Sukupuoli
- Ikä (oltava 30-60-vuotias)
- Lasten lukumäärä
- Nuorimman lapsen ikä

Puhelimen omistaminen ja hankinta

- Puhelimen omistaminen ja liittymän ominaisuudet
- Kellopuhelimeen liittyvät kysymykset
- Digilaitteet käytössä ennen ensimmäisen puhelimen hankintaa
- Puhelimen lisätarvikkeet ja niiden hyödyllisyys (UUSI)
- Puhelimen hankinnan useus
- Ensimmäisen ja viimeisimmän puhelimen hankinta ja tuotemerkki
- Hankinnan aloite, syyt ja valintaperusteet
- Puhelimen uusinta
- Puhelimen hintataso
- Tiedon etsintä ennen puhelimen hankintaa
- Hankinnan huolenaiheet

Puhelimen käyttökohteet

- Käytössä olevat ominaisuudet
- Käytössä olevat sovellukset
- Sovellusten maksulliset - ja ilmaisversiot (UUSI)
- Muut puhelimen käyttökohteet
- Yhteydenpidon muodot
- Puhelimen käytön useus
- Sopiva käyttöaika

Riskit ja pelisäännöt

- Puhelimen hallinnan ja käytön turvaamisen sovellukset
- Puhelimen käytössä kohdatut riskit
- Lapsen kiusaaminen
- Puhelimen käytön rajoittaminen
- Syyt jos ei rajoita käyttöä
- Sovitut pelisäännöt

Väittämät

- Älypuhelimen käyttöön, huolenaiheisiin ja rajoittamiseen liittyvät väittämät
- Puhelimen käytön valvominen sosiaalisessa mediassa
- Vinkit digitaalisen elämän hallinnan tueksi

Muut laitteet

- Muut omassa käytössä oleva digilaitteet

Yhdenvertaisuus

- Lapsen yhdenvertaisuus digitalisoituvassa yhteiskunnassa (UUSI)
- Taloudellisen tilanteen vaikutus yhdenvertaisuuteen digitalisoituvassa yhteiskunnassa (UUSI)

Raportoinnin kulku

Puhelimen
hankinta ja
omistaminen

Tarvikkeet ja
ominaisuudet

Sovellukset ja
käyttökohteet

Puhelimen ja muiden
laitteiden käyttö,
pelisäännöt ja
puhelimen käytön
rajoittaminen

Käytön huolenaiheet

Digitaalinen
yhdenvertaisuus

Yhteenveto

Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

Kaikilla 7-vuotiailla tai sitä vanhemmilla on oma puhelin käytössä. 5-6-vuotiaiden puhelinten omistaminen on kasvanut vuodesta 2021, vuonna 2024 jopa 90 %:lla tästä ryhmästä on oma puhelin.

Puhelimen omistaminen

Lapsella on puhelin, %

	Lapsen ikä (täyttää tänä vuonna)						
	5-6 vuotta	7 vuotta	8 vuotta	9 vuotta	10 vuotta	11 vuotta	12 vuotta
Vastaajamäärä (2024)	107	98	91	98	100	106	94
2024	90%	100%	99%	100%	100%	100%	100%
2023	80%	92%	100%	99%	100%	100%	100%
2022	87%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
2021	60%	81%	99%	100%	100%	100%	100%

Valtaosalla yli 5-vuotiaista lapsista on käytössään älypuhelin. Älypuhelimien osuus alle 9-vuotiaiden lasten ryhmissä on kuitenkin laskenut vuodesta 2021 lähtien.

Puhelimen omistaminen

Lapsella on älypuhelin, %

	Lapsen ikä (täyttää tänä vuonna)						
	5-6 vuotta	7 vuotta	8 vuotta	9 vuotta	10 vuotta	11 vuotta	12 vuotta
Vastaajamäärä (2024)	107	98	91	98	100	106	94
2024	67%	72%	78%	93%	93%	96%	99%
2023	65%	68%	88%	92%	96%	99%	100%
2022	75%	89%	91%	96%	96%	98%	95%
2021	53%	76%	96%	97%	91%	99%	98%

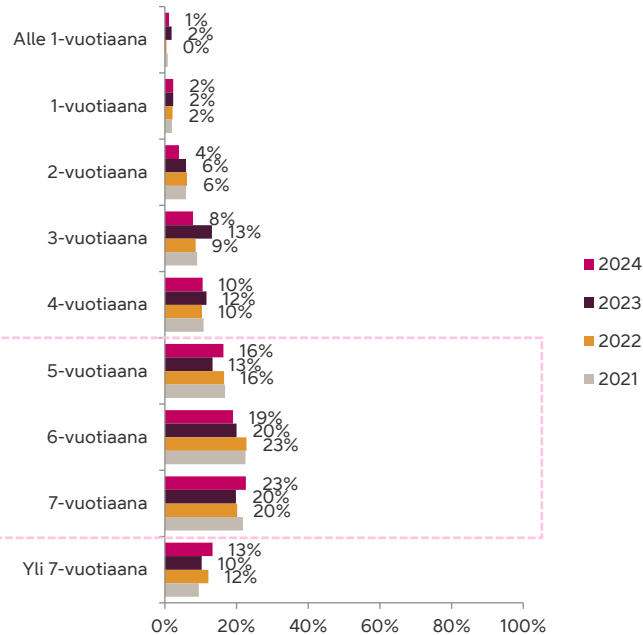
Älypuhelimien osuus, % lapsista, joilla on puhelin

	Lapsen ikä (täyttää tänä vuonna)						
	5-6 vuotta	7 vuotta	8 vuotta	9 vuotta	10 vuotta	11 vuotta	12 vuotta
Vastaajamäärä (2024)	96	98	90	98	100	106	94
2024	75%	72%	79%	93%	93%	96%	99%
2023	81%	74%	88%	93%	96%	99%	100%
2022	85%	89%	91%	96%	96%	98%	95%
2021	90%	94%	97%	97%	91%	99%	98%

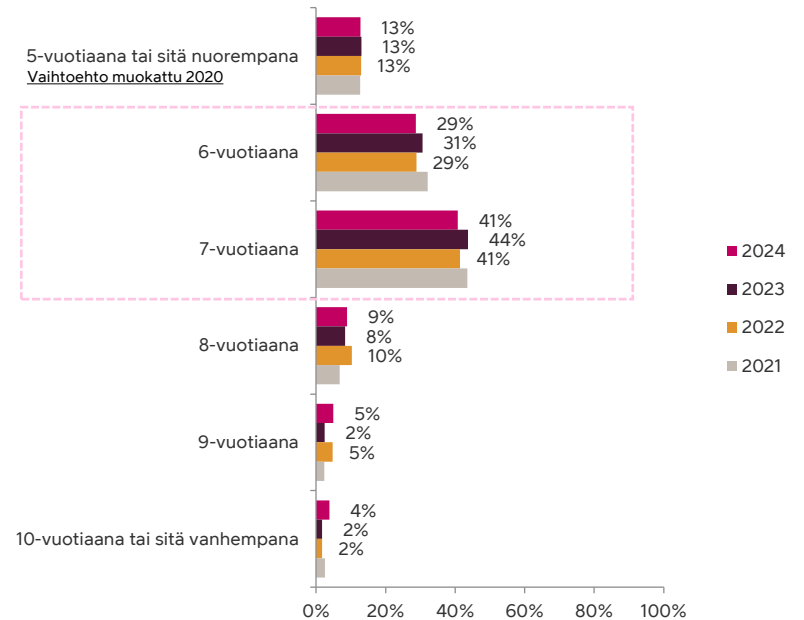
Älypuhelinta käytetään ensimmäisen kerran noin 5-7-vuotiaana. Suurin osa saa ensimmäisen puhelimensa 6-7-vuotiaana.

Ensimmäinen puhelin

Käyttänyt älypuhelinta ensimmäisen kerran

Saanut ensimmäisen puhelimen

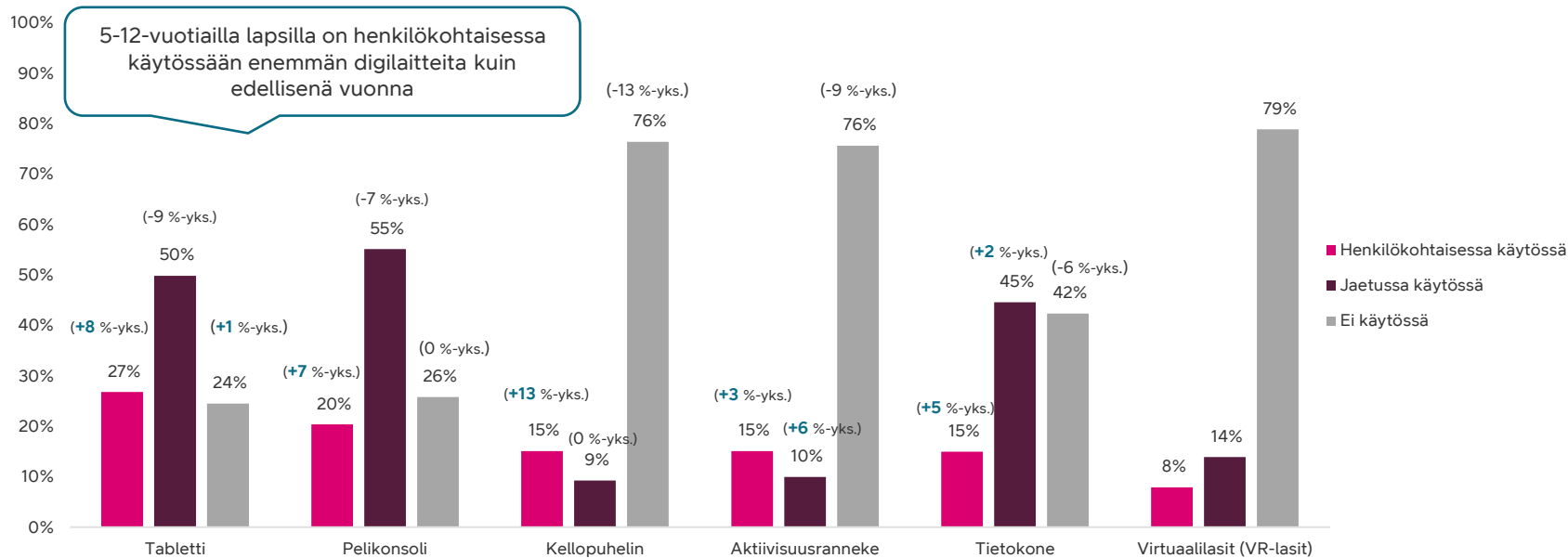

Minkä ikäisenä lapsesi on käyttänyt älypuhelinta ensimmäisen kerran? Kyseessä voi olla esimerkiksi vanhemman tai muun perheenjäsenen laite. n= 5-12v = 686 IP

Minkä ikäisenä lapsi sai ensimmäisen henkilökohtaisen puhelimensa? n= 5-12v = 682 IP

Ennen lapsen henkilökohtaisen puhelimen hankintaa enemmistöllä on ollut jaetussa käytössä tabletti tai pelikonsoli. Aiempaa useammalla on ollut tabletti tai pelikonsoli henkilökohtaisessa käytössä.

Käytössä ennen ensimmäisen puhelimen hankintaa (suluissa kehitys 2023 verrattuna)

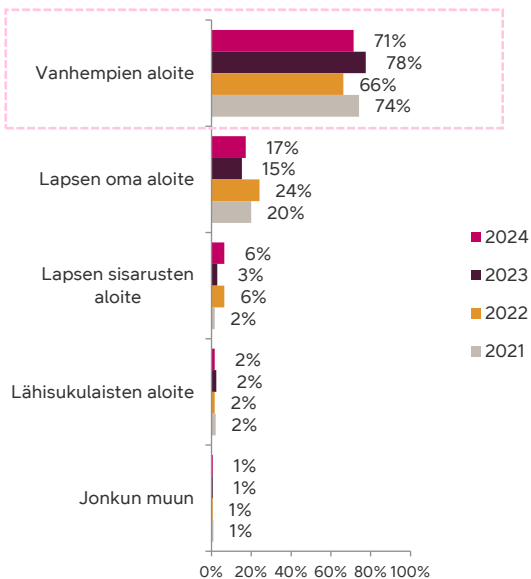
Virtuaalilasit (VR-lasit) lisätty 2024

Oliko lapsella jokin seuraavista digilaitteista käytössään ennen henkilökohtaisen puhelimen hankintaa?
 n= 5-12v = 682 IP

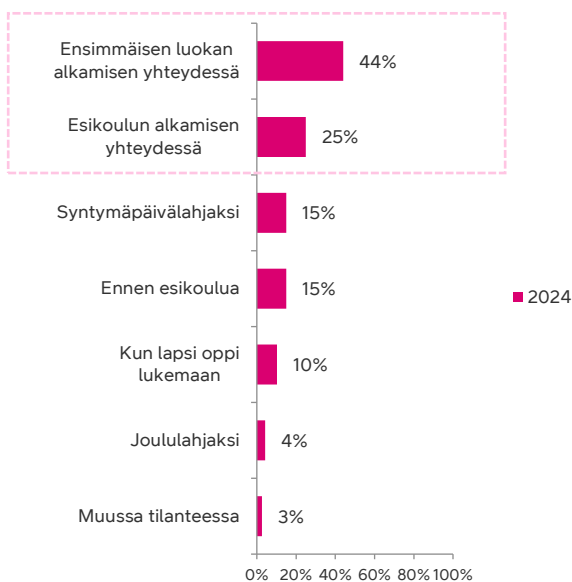
Ensimmäinen puhelin hankitaan edelleen useimmiten vanhempien aloitteesta. Suurin osa hankkii puhelimen ensimmäisen luokan alkaessa ja neljännes esikoulun alkaessa. Tärkein syy puhelimen hankintaan on yhteydenpito perheen välillä, lähes yhtä tärkeä syy on turvallisuus.

Ensimmäisen puhelimen hankinta

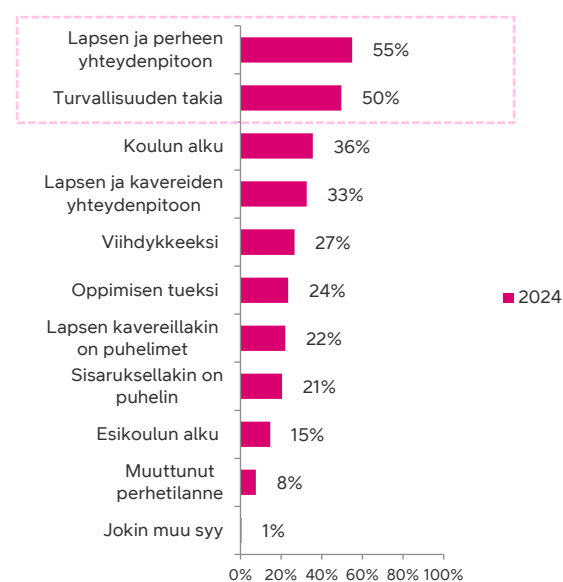
Kenen aloitteesta puhelin hankittiin

Missä tilanteessa puhelin hankittiin

Puhelimen hankinnan syyt

Kenen aloitteesta lapsesi puhelin hankittiin? n = 5-12v = 682 IP

Missä tilanteessa lapsen ensimmäinen puhelin hankittiin? n = 5-12v = 682 IP

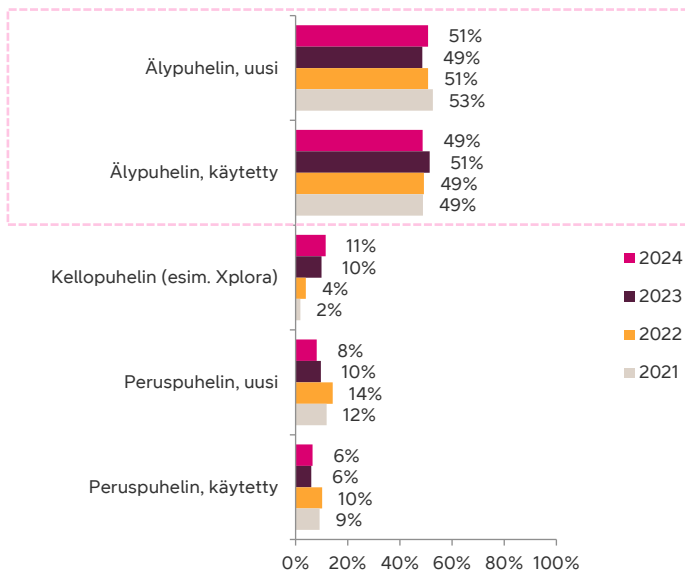
Miksi lapselle hankittiin puhelin? n = 5-12v = 395 IP

*2024 laajennettu vastaajamäärä, vastaajissa myös ne, joiden lapsella käytössä kellopuhelin Sensitivity: Open

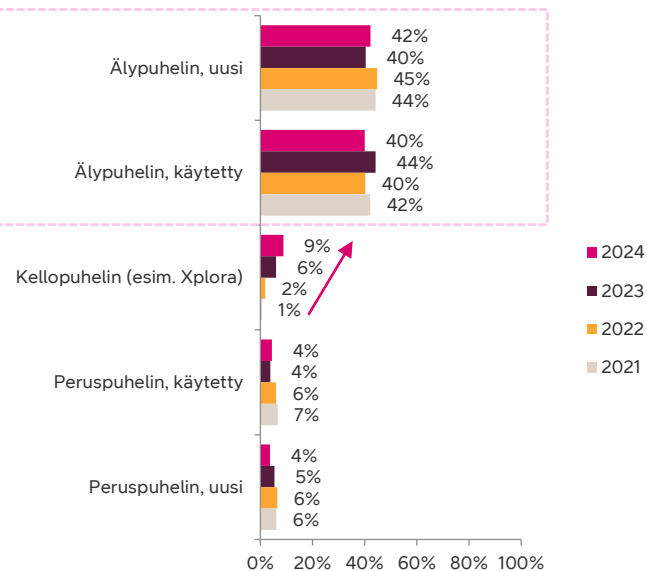
Älypuhelin ostetaan ensimmäiseksi puhelimeksi lähes yhtä usein uutena kuin käytettynä. Sekä uusia että käytettyjä älypuhelimia myös harkitaan lähes yhtä usein. Kellopuhelin ostaminen ensimmäiseksi on noussut tasaisesti vuodesta 2021.

Ensimmäisen puhelimen harkinta ja osto

Harkittiin ensipuhelimeksi

Ostettiin ensipuhelimeksi

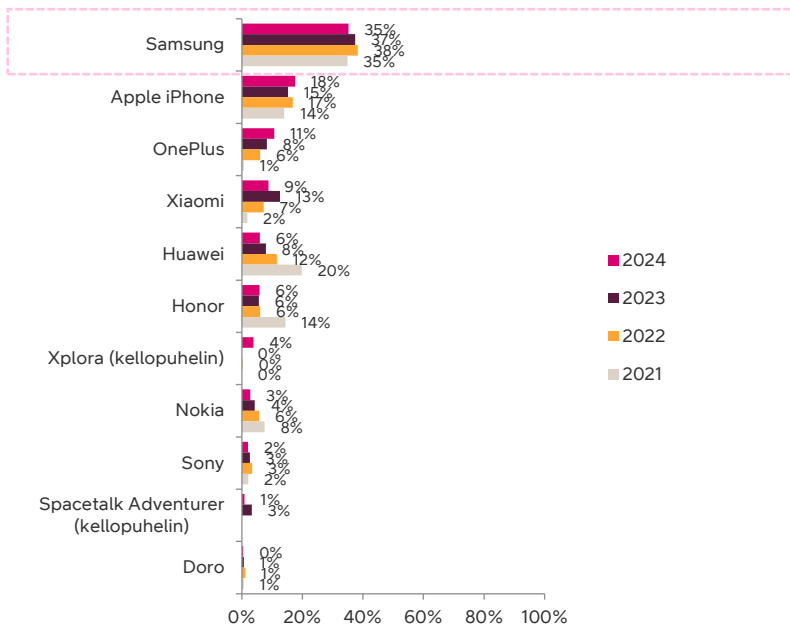

Mitä vaihtoehtoja harkittiin ensipuhelimeksi?
Millainen lapsen ensimmäinen puhelin oli?
n= 5-12v = 682 IP

Ensimmäisen puhelimen merkki on tyypillisimmin Samsung, kun taas viimeisimmän puhelimen merkki vanhemmilla lapsilla on useimmiten iPhone.

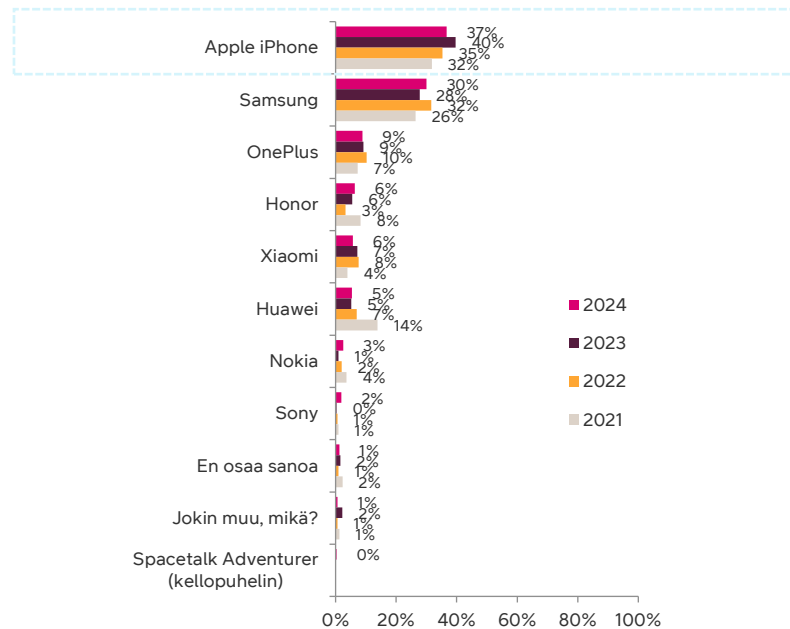
5-12-vuotiaat

Ensimmäisen puhelimen merkki

13-16-vuotiaat

Viimeisimmän puhelimen merkki

Minkä merkkinen puhelin lapsellasi on?

n= 5-12-vuotiaat, joiden viimeksi hankittu puhelin oli ensimmäinen henkilökohtainen puhelin =682 IP

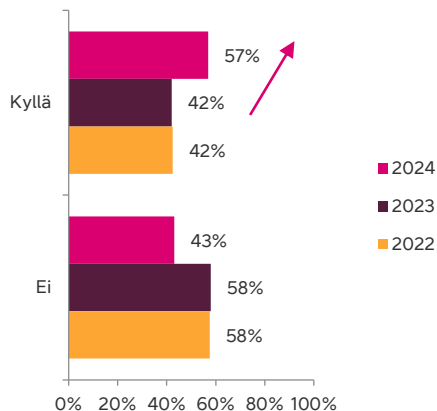
n= 13-16-vuotiaat = 313 IP

Sensitivity: Open

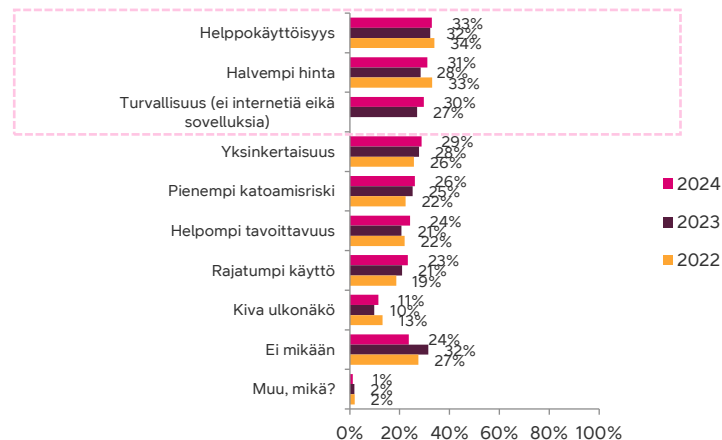
Tietoisuus kellopuhelimista on noussut edellisestä vuodesta, nyt jopa 57% oli tietoinen kellopuhelimien olemassaolosta ostaessaan ensimmäistä puhelinta lapselleen. Helppokäyttöisyys, hinta ja turvallisuus ovat tärkeimmät syyt, jotka saivat valitsemaan kellopuhelimien älypuhelimien sijaan.

Tietoisuus kellopuhelimesta & syitä sen valintaan ensipuhelimeksi

Olitko tietoinen kellopuhelimien olemassaolosta

Syyt kellopuhelimien valintaan ensipuhelimeksi älypuhelimien sijaan

Olitko tietoinen kellopuhelimien olemassaolosta ostaessasi ensimmäistä puhelinta lapsellesi? Ne, joiden lapsen ensimmäinen puhelin ei ollut Kellopuhelin. n= 927 IP
Mitkä asiat saivat/saisivat sinut valitsemaan kellopuhelimien ensipuhelimeksi älypuhelimien sijaan? Voit valita useamman vaihtoehdon. n= 995 IP

Korkea hinta ja rajatut käyttömahdollisuudet ovat edelleen yleisimpiä kellopuhelimien ostonesteitä

Mikä puolestaan ei saisi hankkimaan lapselle ensipuhelimeksi kellopuhelinta?

”Ne olivat selkeästi kalliimpi vaihtoehto verrattuna käytettyyn peruspuhelimeen.”

”Korkea hinta, verrattuna älypuhelimeen.”

”Iso koko, hankala käyttää, kallis hinta.”

”Älypuhelimella voi osallistua perheenjäsenten whatsapp ryhmään ja jakaa kuvia ja videoita. Tätä ei kellopuhelimella voi tehdä.”

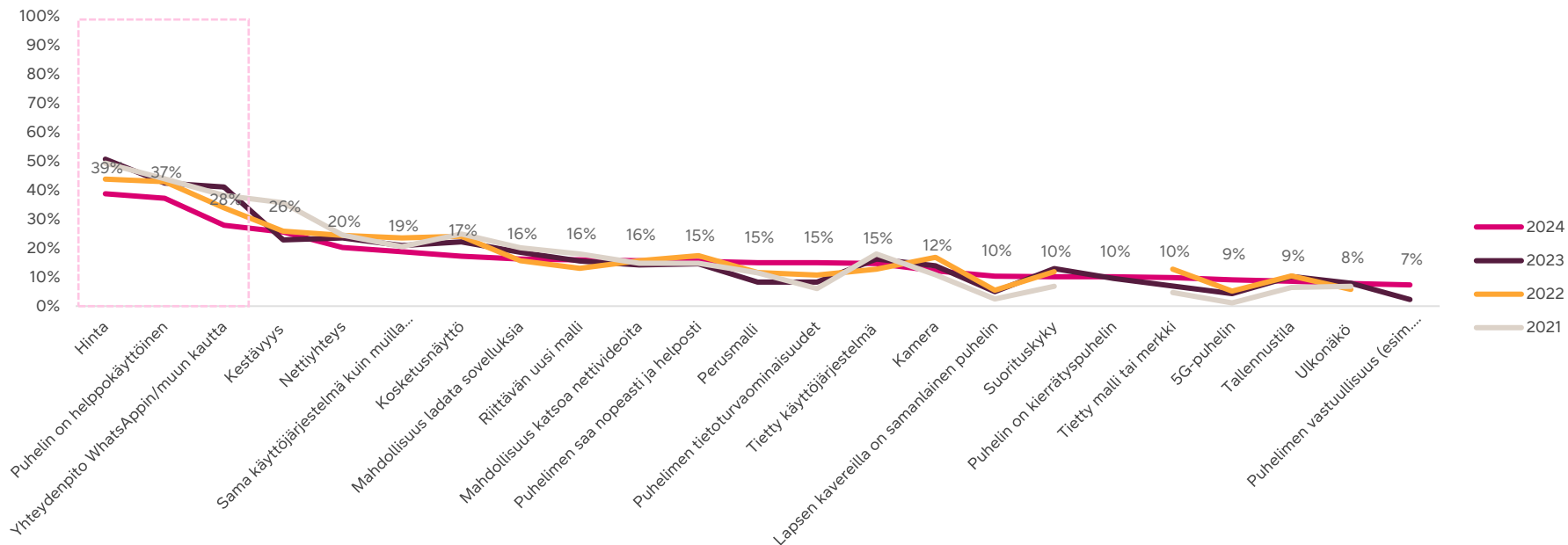
”Kellopuhelin ei tunnu hänestä hyvältä kädessä.”

Mikä puolestaan ei saisi hankkimaan lapselle ensipuhelimeksi kellopuhelinta? Ne, joiden lapsen ensimmäinen puhelin ei ollut Kellopuhelin.
n= 5-16-vuotiaat= 927 IP

Sensitivity: Open

5-12-vuotiaiden lasten ensimmäisen puhelimen tärkeimmät valintaperusteet ovat edelleen hinta, helppokäyttöisyys ja yhteydenpito.

Ensimmäisen puhelimen tärkeimmät valintaperusteet

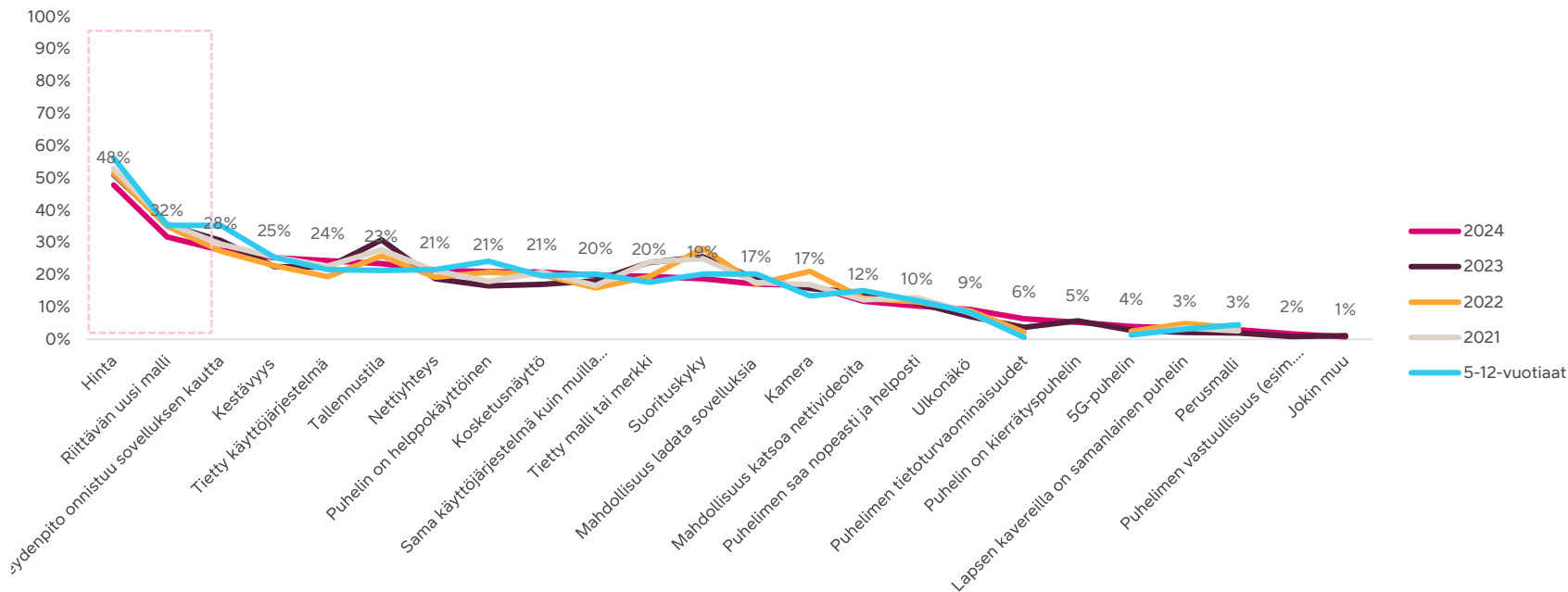

Mitkä olivat mielestäsi lapsen ensimmäisen puhelimen 3-5 tärkeintä valintaperustetta? Ne, joiden viimeksi hankittu puhelin oli lapsen ensimmäinen henkilökohtainen puhelin.
 n= 5-12v = 395 IP
 *2024 laajennettu vastaajamäärä, vastaajissa myös ne, joiden lapsella käytössä kellopuhelin

Sensitivity: Open

Hinta on myös selvästi tärkein valintaperuste viimeisimmälle puhelimelle. Riittävän uusi malli ja yhteydenpito sovelluksen kautta ovat seuraavaksi tärkeimmät valintaperusteet.

Viimeisimmän puhelimen (ei ensimmäinen) tärkeimmät valintaperusteet

Mitkä olivat mielestäsi lapsen viimeksi hankitun puhelimen 3–5 tärkeintä valintaperustetta? Ne, joiden viimeksi hankittu puhelin ei ollut ensimmäinen henkilökohtainen puhelin.

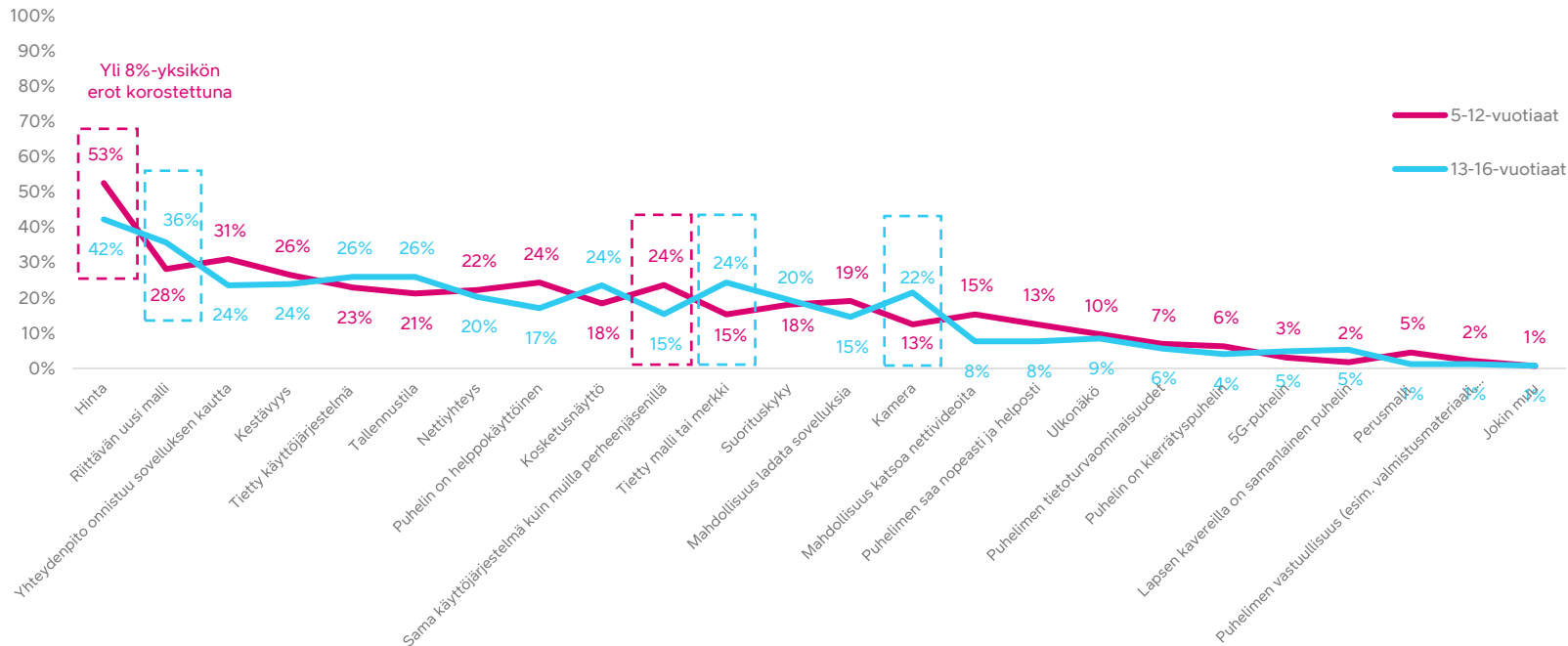
n = 5-16v = 533 IP

*2024 laajennettu vastaajamäärä, vastaajissa myös ne, joiden lapsella käytössä kellopuhelin

Sensitivity: Open

Viimeisintä puhelinta valitessa suurimmat erot nuorempien ja vanhempien lasten välillä ovat uusi malli, tietty malli/merkki ja kamera, jotka ovat selvästi tärkeämpiä perusteita vanhempien lasten keskuudessa. Hinta ja sama käyttöjärjestelmä muiden perheenjäsenten kanssa korostuu puolestaan nuorempien lasten kohdalla.

Viimeisimmän puhelimen (ei ensimmäinen) tärkeimmät valintaperusteet

Mitkä olivat mielestäsi lapsen viimeksi hankitun puhelimen 3–5 tärkeintä valintaperustetta? Ne, joiden viimeksi hankittu puhelin ei ollut ensimmäinen henkilökohtainen puhelin.

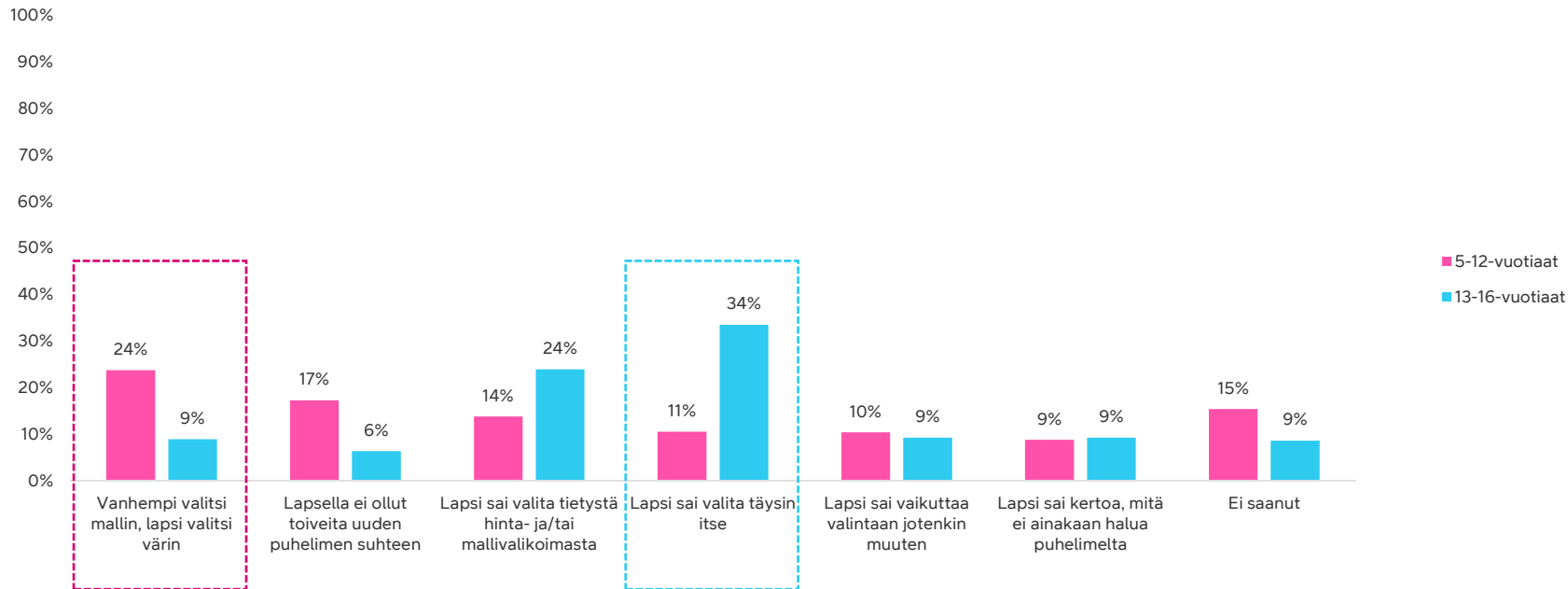
n= 5-12v = 287 IP

n= 13-16v = 246 IP

*2024 laajennettu vastaajamäärä, vastaajissa myös ne, joiden lapsella käytössä kellopuhelin Sensitivity: Open

13-16-vuotiailla lapsilla on nuorempia lapsia suurempi vaikutusvalta nykyisen puhelimen valintaan – heistä jopa kolmannes sai valita nykyisen puhelimen täysin itse. 5-12-vuotiaiden lasten kohdalla neljäsosa vanhemmista valitsi puhelimen mallin, mutta lapsi sai vaikuttaa väriin.

Lapsen osallisuus nykyisen puhelimen valinnassa

Saiko lapsi vaikuttaa nykyisen puhelimen valintaan?

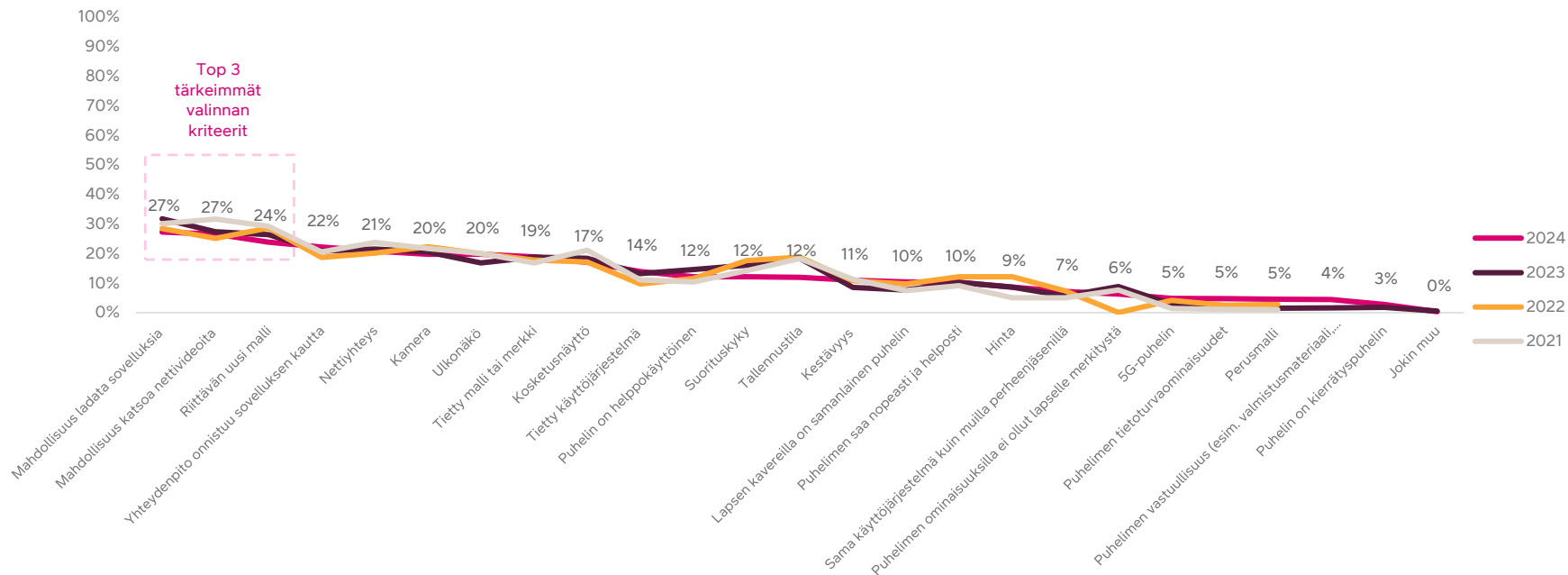
n = 5-12v = 682 IP

n = 13-16v = 313 IP

*2024 laajennettu vastaajamäärä, vastaajissa myös ne, joiden lapsella käytössä kellopuhelin Sensitivity: Open

Mahdollisuus ladata sovelluksia, katsoa nettivideoita ja riittävän uusi malli ovat lapselle itselleen tärkeimpiä asioita puhelimen valinnassa.

Lapsi piti itse tärkeänä

Mitä lapsi itse piti tärkeänä puhelimen valinnassa?

n= 5-16-vuotiaat = 995 IP

*2024 laajennettu vastaajamäärä, vastaajissa myös ne, joiden lapsella käytössä kellopuhelin

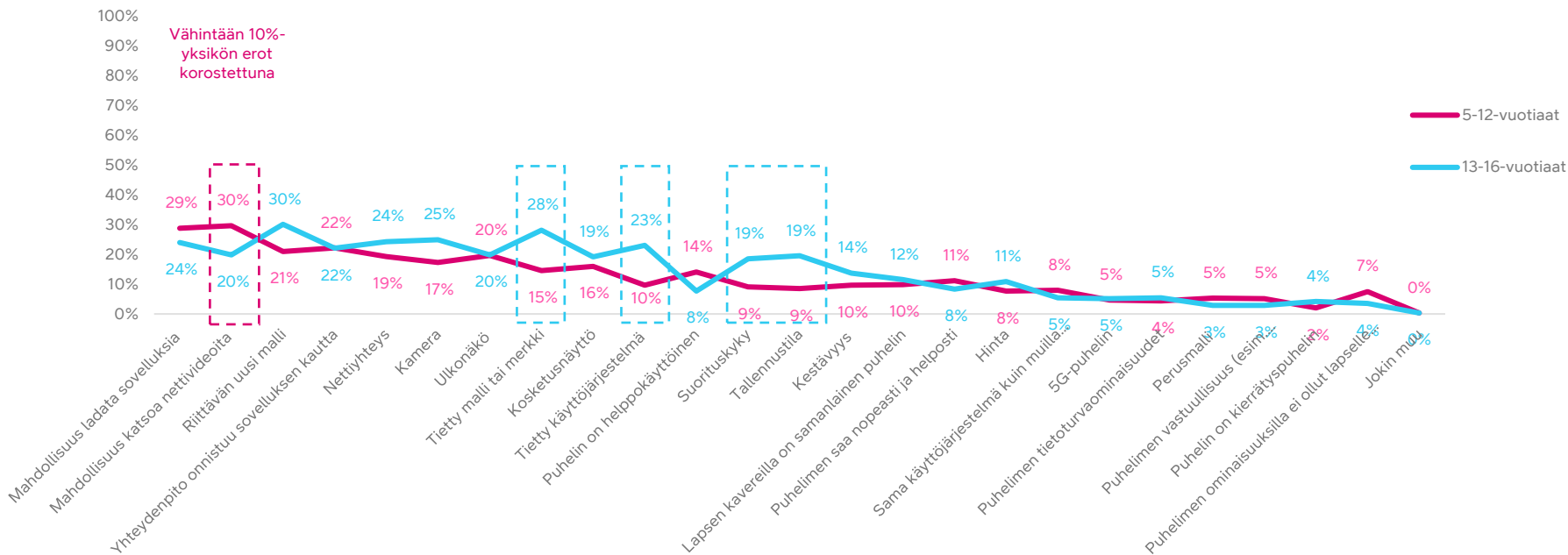
Sensitivity: Open

Tietyt mallit/merkit, käyttöjärjestelmä, suorituskyky ja tallennustila ovat tärkeimpiä valinta kriteerejä 13-16-vuotiaille itselleen, kun taas 5-12-vuotiaat lapset pitävät tärkeimpänä mahdollisuutta katsoa nettivideoita.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Lapsi piti itse tärkeänä

Mitä lapsi itse piti tärkeänä puhelimen valinnassa?

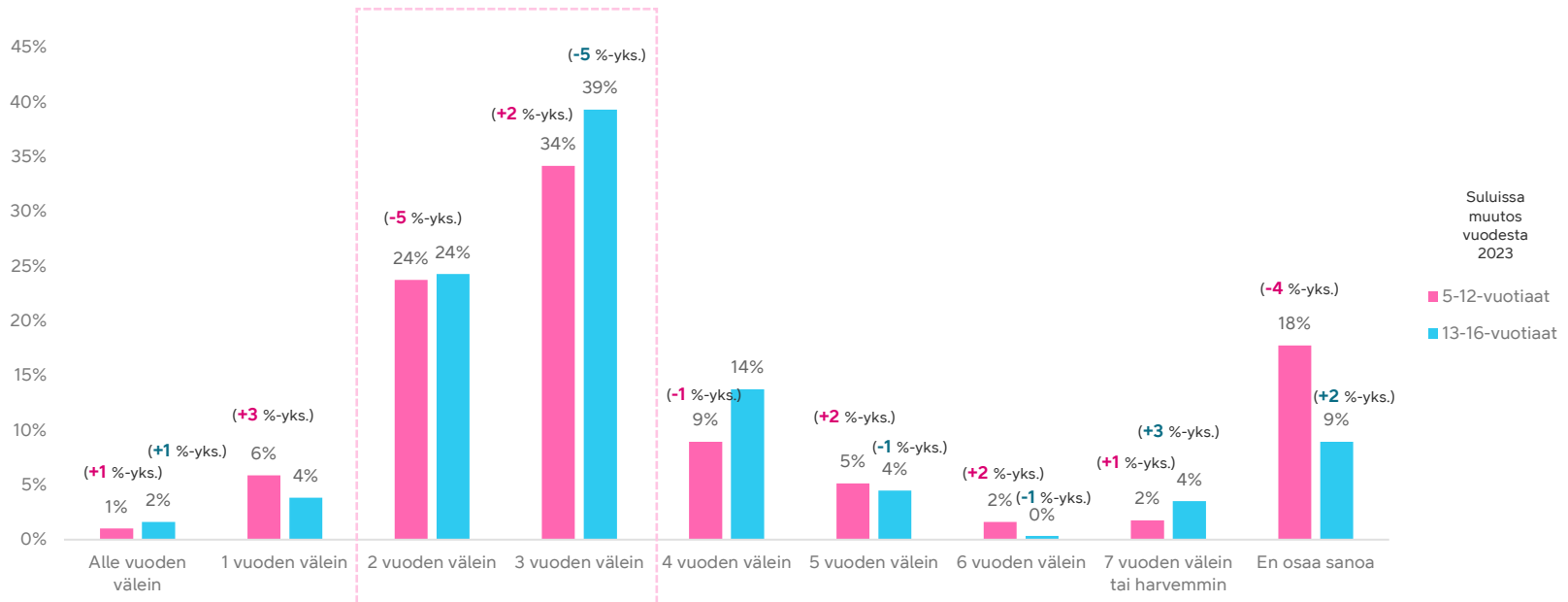
n= 5-12v = 682 IP

n= 13-16v = 313 IP

*2024 laajennettu vastaajamäärä, vastaajissa myös ne, joiden lapsella käytössä kellopuhelin Sensitivity: Open

Sekä 5-12-vuotiaille että 13-16-vuotiaille lapsille hankitaan uusi puhelin keskimäärin 2-3 vuoden välein

Puhelimen hankinnan useus

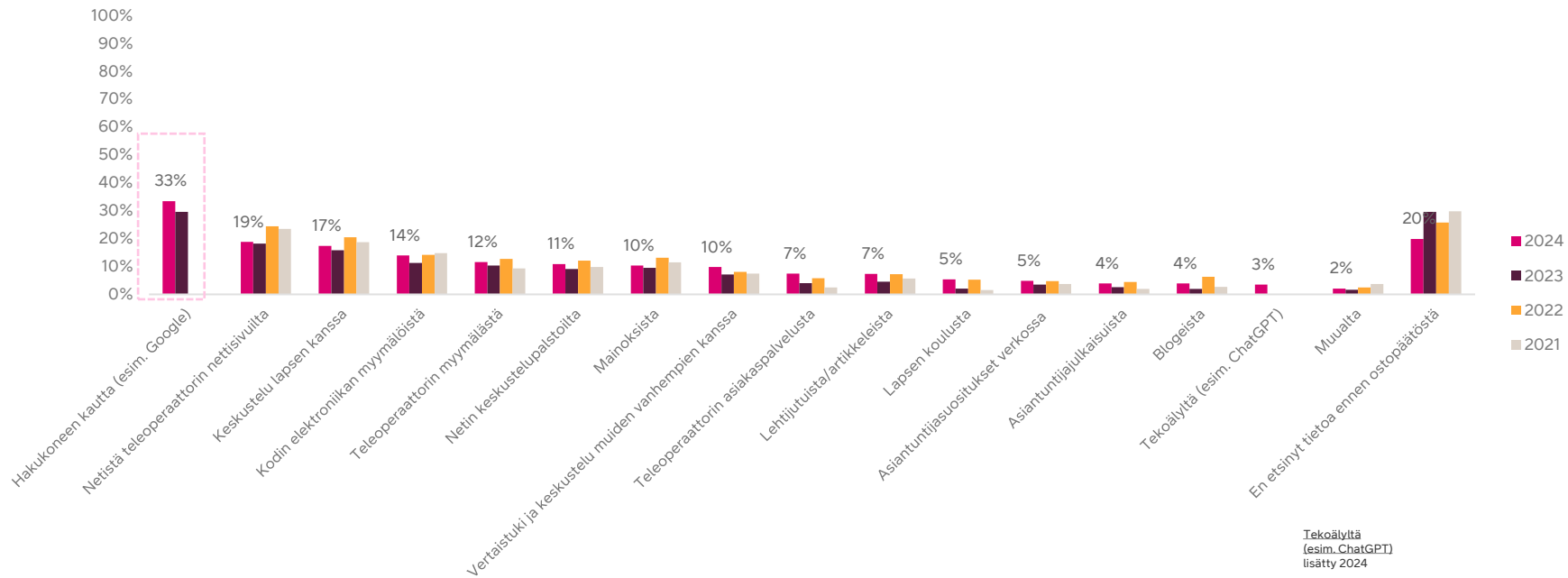

Kuinka usein lapselle keskimäärin hankitaan uusi puhelin (uusi tai käytetty)?
 n= 5-12v = 682 IP
 n= 13-16v = 313 IP

Sensitivity: Open

Ennen puhelimen hankintaa tietoa etsitään useimmiten hakukoneen kautta. Viidesosa ei ole kuitenkaan etsinyt tietoa ennen ostopäätöstä.

Mistä tietoa etsittiin ennen puhelimen hankintaa

Mistä hankit tietoa ennen lapsen puhelimen hankintaa?
n= 5-16-vuotiaat = 995 IP

Sensitivity: Open

Tekoälyltä
(esim. ChatGPT)
lisätty 2024

Puhelinta hankittaessa vanhempia huolestuttavat erityisesti puhelimen kestävyys ja hinta sekä turvallisuuteen/tietoturvaan liittyvät asiat.

Lapsen puhelimen hankinnassa huolestuttavat tai mietityttävät asiat

“Että on kestävä ja hyvä hintalaatu.”

”Huoleton lapseni kadottaa tai hajottaa sen hetkessä.”

“Nettiturvallisuus ja muiden ihmisten käyttäytyminen internetissä.”

”Ajankäyttö, laiteaika, mitä kaikkea sopimatonta sisältöä voi tulla vastaan, jos puhelimen käyttöä ei valvota”

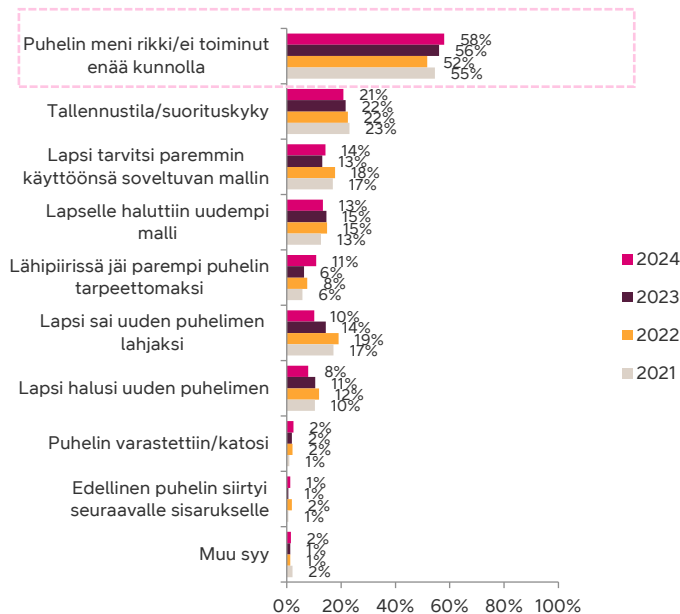
“Että kuinka osaa pitää ehjänä. Ja tietty tietoturva asiat.”

”Pelkään, että hän on riippuvainen puhelimmellaan pelaamisesta.”

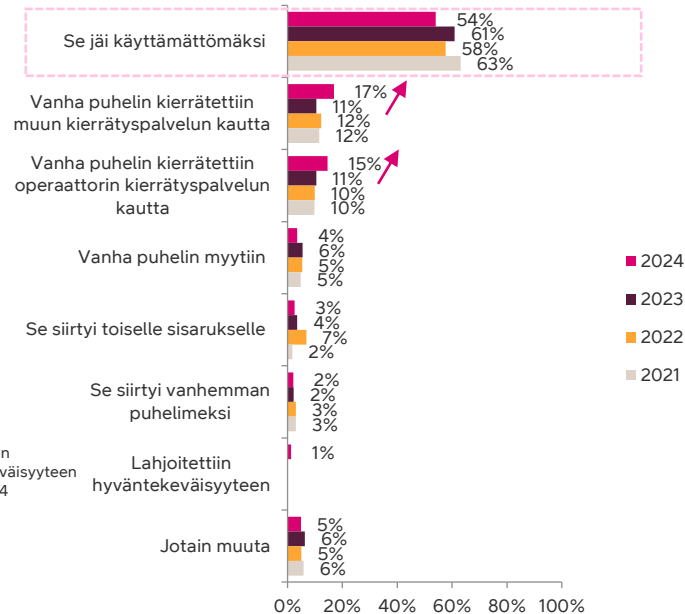
Puhelin uusitaan edelleen useimmiten rikkoutumisen vuoksi. Vanha puhelin jää pääosin käyttämättömäksi, kuitenkin vanhan puhelimen kierrätyksessä nähdään nousua viime vuoteen nähden.

Puhelimen uusinta

Mistä syystä puhelin uusittiin

Mitä vanhalle puhelimelle tehtiin

Mistä syystä puhelin uusittiin (vaihdettiin uuteen tai käytettyyn)? Mitä lapsen vanhalle puhelimelle tehtiin?

n= 5-16-vuotiaat= 533 IP

*2024 laajennettu vastaajamäärä, vastaajissa myös ne, joiden lapsella käytössä kellopuhelin

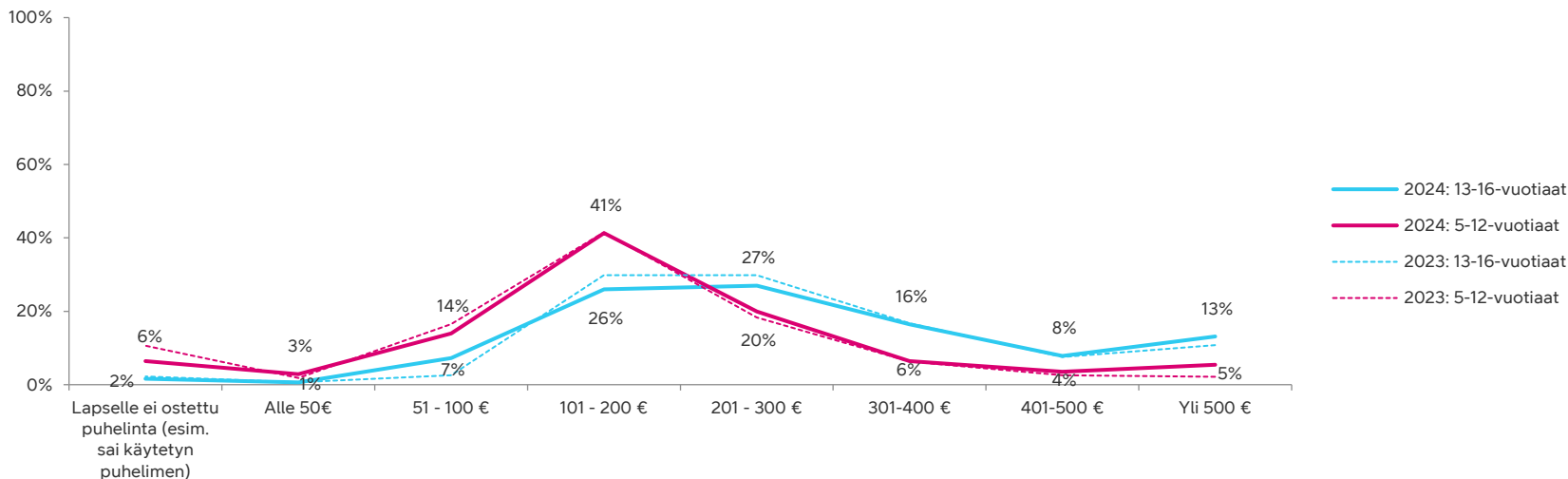
Sensitivity: Open

13-16-vuotiaiden lasten puhelimiin käytetään enemmän rahaa kuin 5-12-vuotiaiden puhelimiin. Suurin osa 5-12-vuotiaista lapsista saa korkeintaan 200€ maksavan puhelimen, kun taas 13-16-vuotiaista suurimmalle osalle ostetaan yli 200€ maksava puhelin.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Puhelimen hinta

64% 5-12-vuotiaista sai korkeintaan 200€ maksavan tai käytetyn/ilmaisen puhelimen (vs. 36% 13-16-vuotiaista)

64% 13-16-vuotiaista sai yli 200€ maksavan puhelimen (vs. 35% 5-12-vuotiaista)

Minkä hintatason puhelin lapsen nykyiseksi puhelimeksi ostettiin?
 n= 5-12v = 622 IP
 n= 13-16v = 304 IP

Sensitivity: Open

Vuoteen 2023 nähden suuria muutoksia ei ole tapahtunut ostetun puhelimen hinnoissa

Puhelimen hinta

	5-12-vuotiaat 2024	5-12-vuotiaat 2023	5-12-vuotiaat 2022	5-12-vuotiaat 2021	13-16-vuotiaat 2024	13-16-vuotiaat 2023	13-16-vuotiaat 2022	13-16-vuotiaat 2021
Yli 500 €	5%	2%	6%	2%	13%	11%	16%	11%
401-500 €	4%	3%	4%	2%	8%	8%	8%	7%
301-400 €	6%	6%	7%	5%	16%	17%	13%	11%
201 - 300 €	20%	18%	18%	16%	27%	30%	25%	25%
101 - 200 €	41%	42%	40%	45%	26%	30%	26%	37%
51 - 100 €	14%	17%	13%	16%	7%	3%	9%	5%
Alle 50€	3%	2%	4%	3%	1%	1%	1%	0%
Lapselle ei ostettu puhelinta (esim. sai käytetyn puhelimen)	6%	11%	8%	11%	2%	2%	3%	4%

Minkä hintatason puhelin lapsen nykyiseksi puhelimeksi ostettiin?

n= 2021: 667 IP (5-12-vuotiaat), 302 IP (13-16-vuotiaat), 2022: 683 IP (5-12-vuotiaat), 301 IP (13-16-vuotiaat), 2023: 648 IP (5-12-vuotiaat), 305 IP (13-16-vuotiaat) 2024: 622 IP (5-12-vuotiaat), 304 IP (13-16-vuotiaat)

Sensitivity: Open

Puhelimen hankinta ja omistaminen - Yhteenvedo

Ensimmäinen puhelin

- Kaikilla 7-vuotiailla tai sitä vanhemmilla on oma puhelin käytössä. 5-6-vuotiaiden puhelinten omistamisen osuus on kasvanut tasaisesti vuodesta 2021.
- Valtaosalla lapsista on älypuhelin, joskin älypuhelinten osuus alle 9-vuotiaiden lapsien ryhmissä on laskenut edellisvuosista.
- Ensimmäinen puhelin hankitaan useimmin **6- tai 7-vuotiaalle** lapselle. Ensimmäisen puhelimen hankinnan taustalla on tyypillisesti **perheen, kavereiden ja lapsen välinen yhteydenpito ja turvallisuus** sekä **koulun aloitus**.
- Ensimmäinen puhelin hankitaan yhtä usein **käytettynä ja uutena**. Vaikka osuus on vielä melko pieni, kellopuhelinten ostaminen ensipuhelimeksi on noussut selvästi aiemmista vuosista.

Tärkeää hankinnassa

- Lapsen ensimmäisen puhelimen tärkeimmät valintaperusteet ovat edelleen **hinta, helppokäyttöisyys ja yhteydenpito**. Hinta ja **riittävän uusi malli** ovat vahvimmat valintakriteerit viimeisimmälle puhelimelle.
- 13-16-vuotiailla lapsilla on selvästi nuorempia lapsia suurempi vaikutusvalta nykyisen puhelimen valintaan.
- Lapsille hankitaan uusi puhelin keskimäärin 2-3 vuoden välein. Ennen puhelimen hankintaa tietoa etsitään useimmiten hakukoneen kautta, kuitenkin viidennes ei etsinyt tietoa lainkaan.
- Puhelinta hankittaessa vanhempia huolettavat tai mietityttävät puhelimen kestävyys ja hinta sekä turvallisuuteen/tietoturvaan liittyvät asiat.

Puhelimen hinta

- 13-16-vuotiaiden lasten puhelimiin käytetään enemmän rahaa kuin 5-12-vuotiaiden puhelimiin.
- Suurin osa 5-12-vuotiaista lapsista saa korkeintaan 200€ maksavan puhelimen, kun taas 13-16-vuotiaista suurimmalle osalle ostetaan yli 200€ maksava puhelin.
- Yleisin hintaluokka 5-16-vuotiaiden lasten puhelimille on **101-200 €**, kun taas 13-16-vuotiaiden kohdalla **101-200€:n ja 201-300€:n** hintaluokan puhelimet ovat yhtä yleisiä.

Agenda

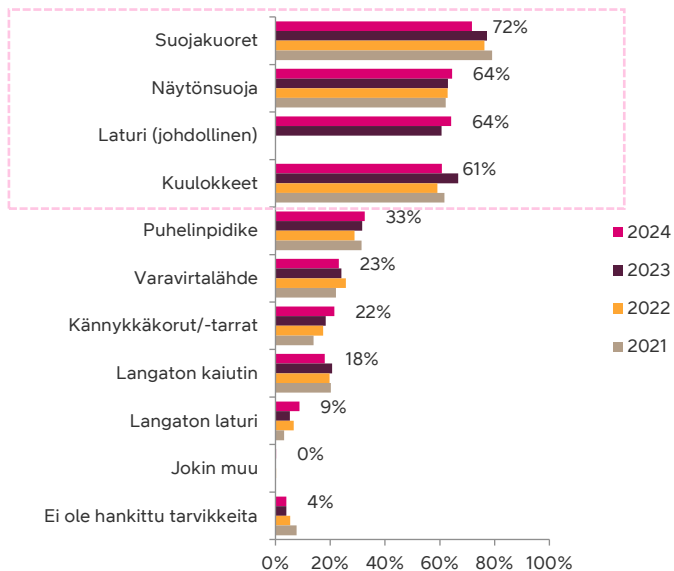
- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuutta
- Yhteenveto

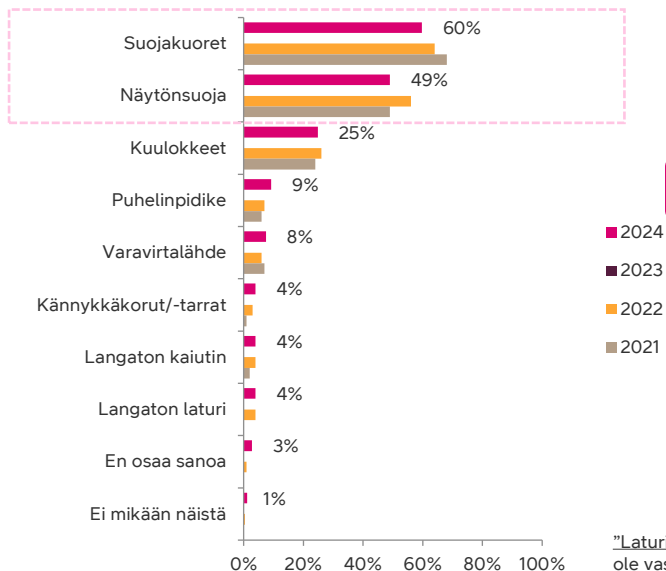
5-12-vuotiaille lapsille hankitaan lisätarvikkeista useimmiten suojakuoret, näytönsuoja, johdollinen laturi ja kuulokkeet. Hyödyllisimmiksi lisätarvikkeiksi koetaan suojakuoret ja näytönsuoja.

Lisätarvikkeet

Puhelimeen hankitut lisätarvikkeet

Hyödyllisin lisätarvike

Huom! Kysymys ollut tauolla vuonna 2023

”Laturi (johdollinen)” ei ole vastausvaihto 2024

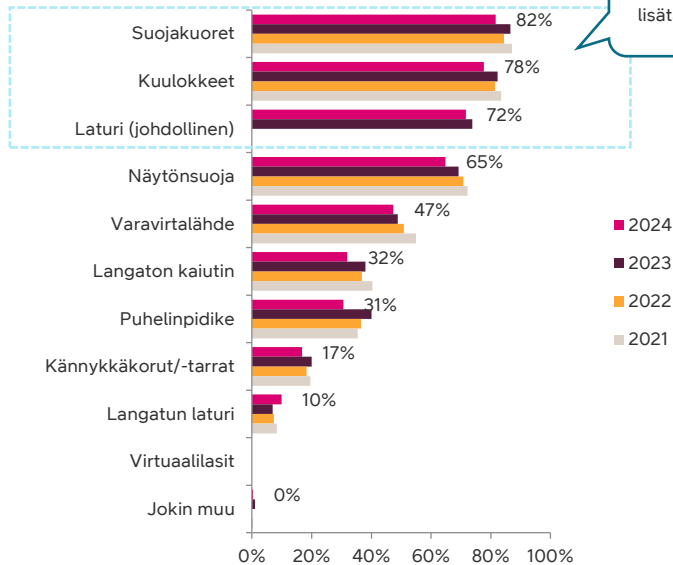
Onko lapselle hankittu seuraavia puhelimen lisätarvikkeita? n= 5-12v = 622 IP

Mikä/mitkä lapselle hankituista puhelimeen liittyvistä lisätarvikkeista on osoittautunut kaikkein hyödyllisimmäksi? n= 5-12v = 531 IP

13-16-vuotiailla yleisimmin hankitut lisätarvikkeet ovat suojakuoret, kuulokkeet ja johdollinen laturi. Hyödyllisimmiksi lisätarvikkeiksi koetaan myös vanhempien lasten kohdalla suojakuoret ja näytönsuoja.

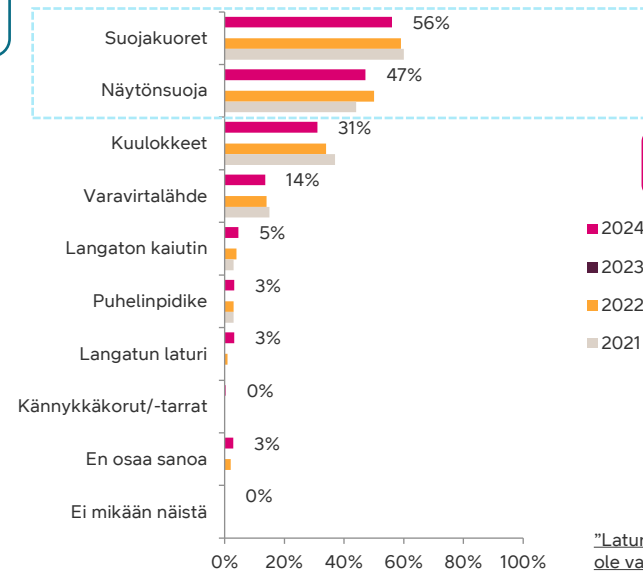
Lisätarvikkeet

Puhelimeen hankitut lisätarvikkeet

13-16-vuotiaille hankitaan useammin lisätarvikkeita kuin alle 13-vuotiaille!

Hyödyllisin lisätarvike

Huom! Kysymys ollut tauolla vuonna 2023

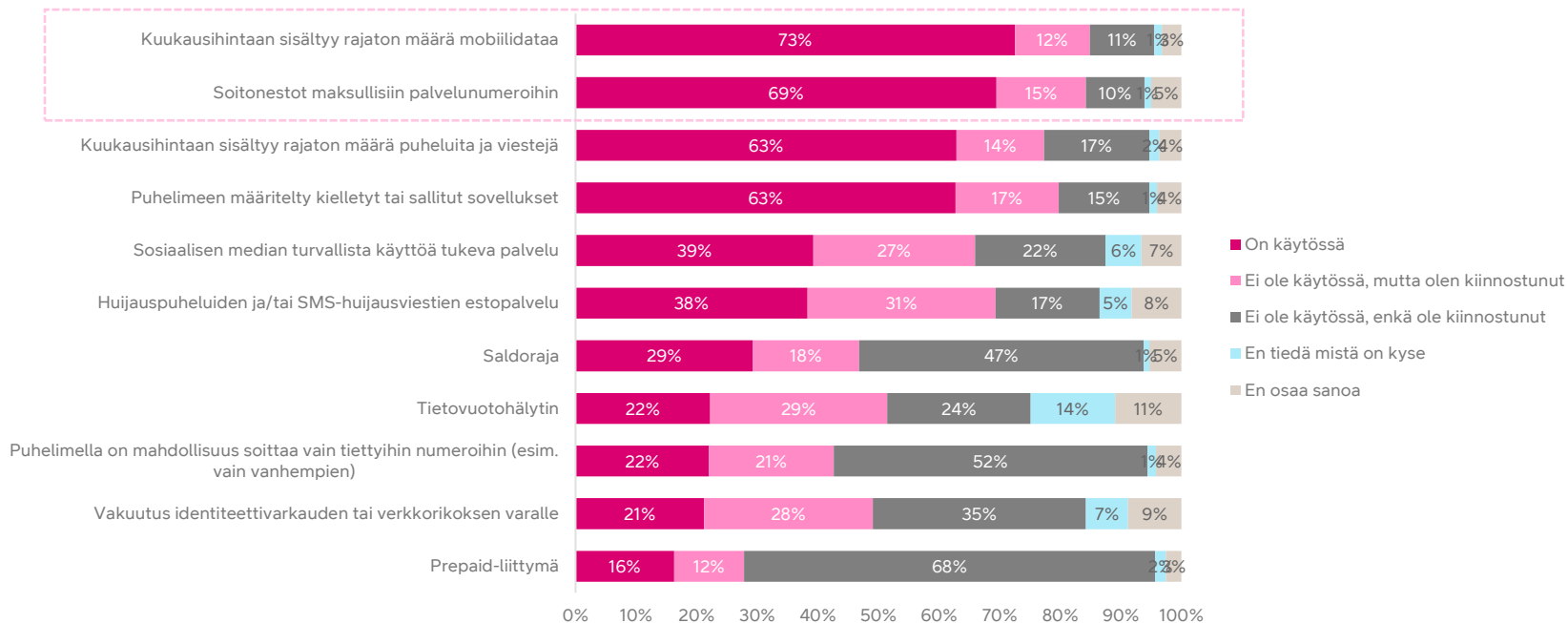
"Laturi (johdollinen)" ei ole vastausvaihto 2024

Onko lapselle hankittu seuraavia puhelimen lisätarvikkeita? n= 13-16v = 304 IP

Mikä/mitkä lapselle hankituista puhelimeen liittyvistä lisätarvikkeista on osoittautunut kaikkein hyödyllisimmäksi? n= 13-16v = 280 IP

Rajaton määrä mobiilidataa ja soitonestot maksullisiin numeroihin ovat useimmin käytössä olevat ominaisuudet 5-12-vuotiailla lapsilla

Käytössä olevat ominaisuudet

Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa, kellopuhelimessa ja/tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?

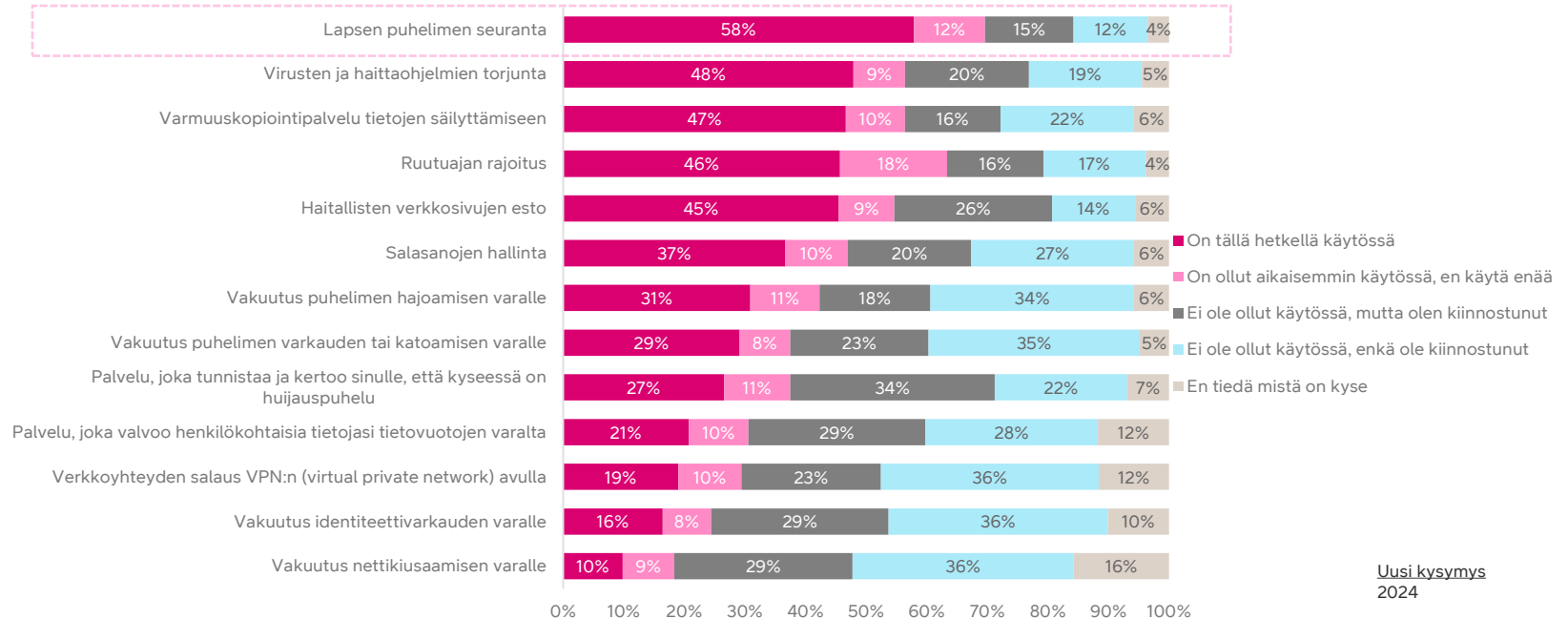
n= 5-12v = 622 IP

*2024 vastaajina ne, jonka lapsen käytössä henkilökohtainen älypuhelin tai peruspuhelin

Sensitivity: Open

Lapsen puhelimen seuranta on puolestaan yleisin käytössä oleva palvelu 5-12-vuotiaiden kohdalla

Käytössä olevat palvelut

Uusi kysymys
2024

Mitä palveluita lapsen liittymässä tai puhelimessa on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
n= 5-12v = 622 IP

Sensitivity: Open

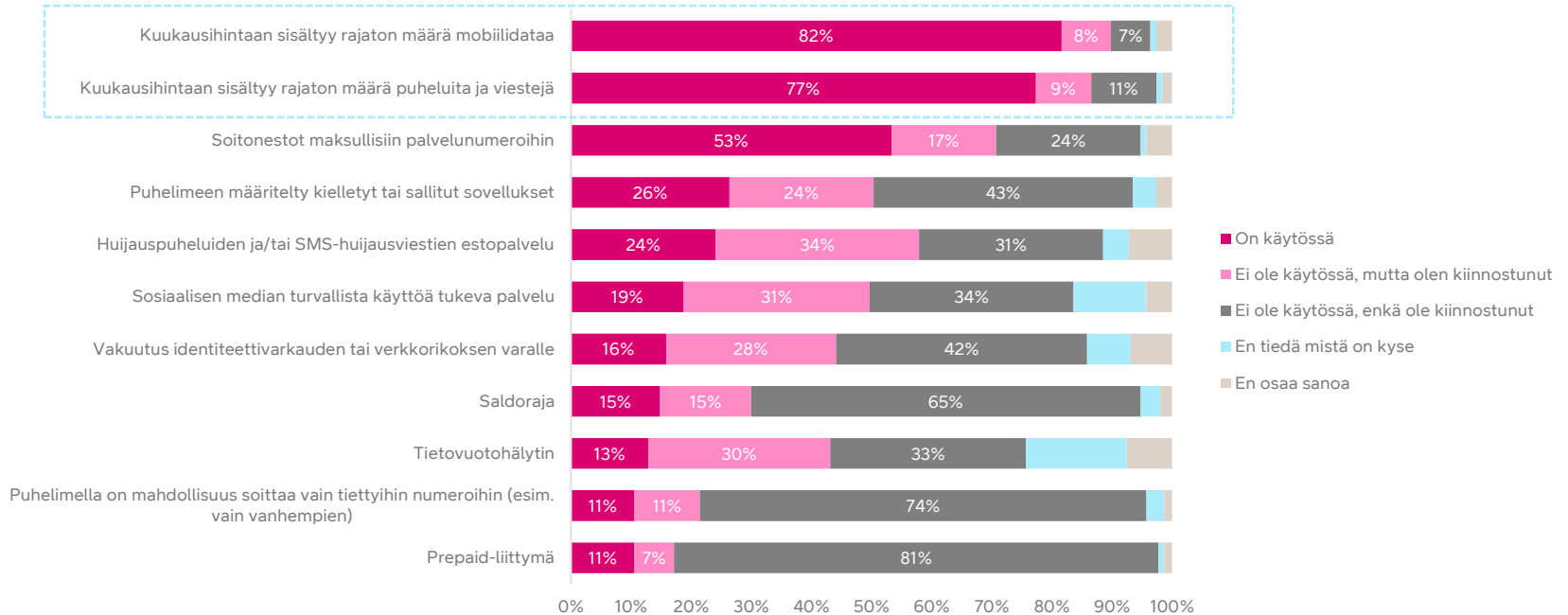
Yleisimmin käytössä olevat ominaisuudet tai palvelut 5-12-vuotiaiden kohdalla ovat kuukausihintaan sisältyvä rajaton määrä mobiilidataa, puheluita ja viestejä, soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin sekä puhelimeen määritellyt kielletyt tai sallitut sovellukset.

Käytössä olevat ominaisuudet/palvelut / Kiinnostavat ominaisuudet/palvelut

	Käytössä	Kiinnostunut
Kuukausihintaan sisältyy rajaton määrä mobiilidataa	73%	12%
Soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin	69%	15%
Kuukausihintaan sisältyy rajaton määrä puheluita ja viestejä	63%	14%
Puhelimeen määritellyt kielletyt tai sallitut sovellukset	63%	17%
Lapsen puhelimen seuranta	58%	15%
Virusten ja haittaohjelmien torjunta	48%	20%
Varmuuskopiointipalvelu tietojen säilyttämiseen	47%	16%
Ruutuajan rajoitus	46%	16%
Haitallisten verkkosivujen esto	45%	26%
Sosiaalisen median turvallista käyttöä tukeva palvelu	39%	27%
Huijauspuheluiden ja/tai SMS-huijausviestien estopalvelu	38%	31%
Salasanojen hallinta	37%	20%
Kuukausihintaan sisältyy rajaton määrä mobiilidataa	73%	12%
Soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin	69%	15%
Kuukausihintaan sisältyy rajaton määrä puheluita ja viestejä	63%	14%
Puhelimeen määritellyt kielletyt tai sallitut sovellukset	63%	17%
Lapsen puhelimen seuranta	58%	15%
Virusten ja haittaohjelmien torjunta	48%	20%
Varmuuskopiointipalvelu tietojen säilyttämiseen	47%	16%
Ruutuajan rajoitus	46%	16%
Haitallisten verkkosivujen esto	45%	26%
Sosiaalisen median turvallista käyttöä tukeva palvelu	39%	27%
Huijauspuheluiden ja/tai SMS-huijausviestien estopalvelu	38%	31%
Salasanojen hallinta	37%	20%

Kuukausihintaan sisältyvä rajaton määrä mobiilidataa, puheluita ja viestejä ovat eniten käytössä olevat ominaisuudet 13-16-vuotiailla

Käytössä olevat ominaisuudet

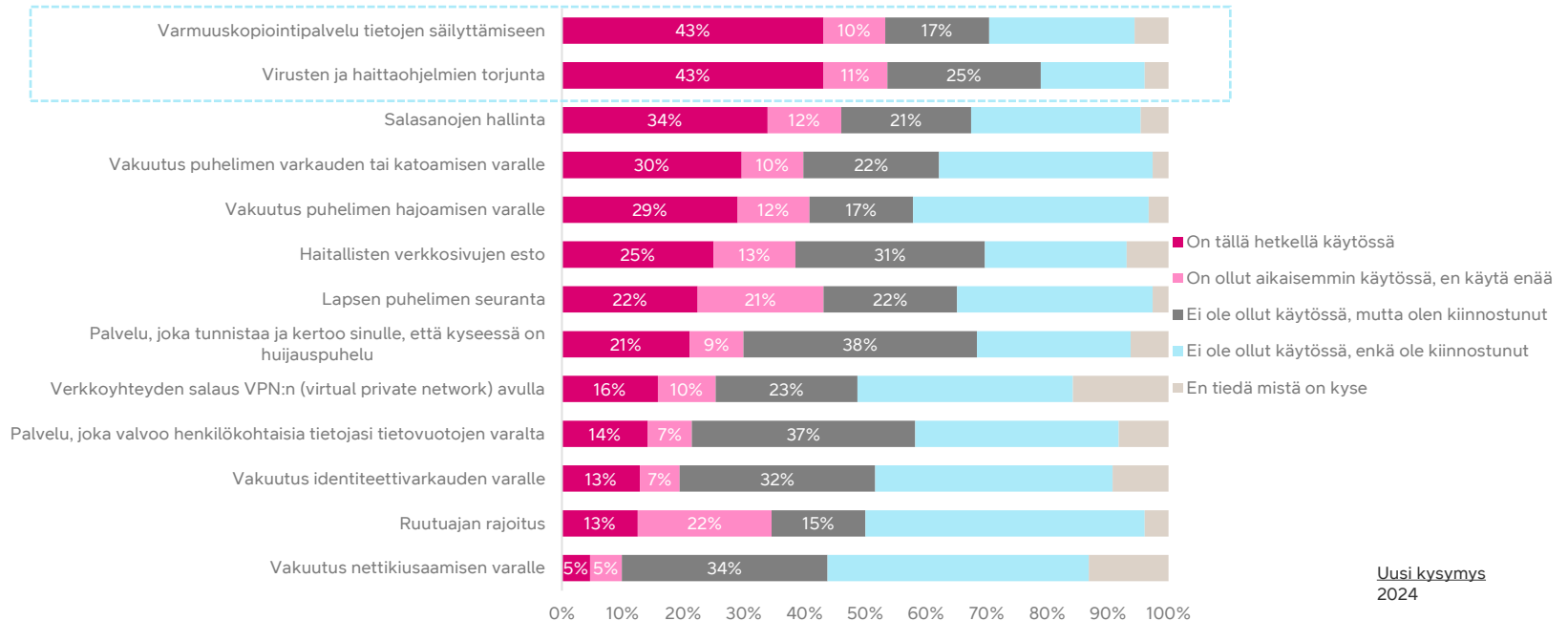

Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa, kellopuhelimessa ja/tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
n= 13-16v = 304 IP

Sensitivity: Open

Varmuuskopiointipalvelu tietojen säilyttämiseen sekä virusten ja haittaohjelmien torjunta ovat puolestaan useimmin käytössä olevat palvelut 13-16-vuotiailla

Käytössä olevat palvelut

Uusi kysymys
2024

Mitä palveluita lapsen liittymässä tai puhelimessa on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
n= 13-16v = 304 IP

Sensitivity: Open

Yleisimmin käytössä olevat ominaisuudet tai palvelut 13-16-vuotiailla ovat samat kuin nuoremmilla lapsilla. Vanhemmilla lapsilla korostuvat kuukausihintaan sisältyvä rajaton määrä mobiilidataa, puheluita ja viestejä kun taas nuoremmilla lapsilla on useammin käytössä soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin.

Käytössä olevat ominaisuudet / Kiinnostavat ominaisuudet

	Käytössä	Kiinnostunut
Kuukausihintaan sisältyy rajaton määrä mobiilidataa	82%	8%
Kuukausihintaan sisältyy rajaton määrä puheluita ja viestejä	77%	9%
Soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin	53%	17%
Virusten ja haittaohjelmien torjunta	43%	25%
Varmuuskopointipalvelu tietojen säilyttämiseen	43%	17%
Salasanojen hallinta	34%	21%
Vakuutus puhelimen varkauden tai katoamisen varalle	30%	22%
Vakuutus puhelimen hajoamisen varalle	29%	17%
Puhelimeen määritelty kielletyt tai sallitut sovellukset	26%	24%
Haitallisten verkkosivujen esto	25%	31%
Huijauspuheluiden ja/tai SMS-huijausviestien estopalvelu	24%	34%
Lapsen puhelimen seuranta	22%	22%
Palvelu, joka tunnistaa ja kertoo sinulle, että kyseessä on huijauspuhelu	21%	38%
Sosiaalisen median turvallista käyttöä tukeva palvelu	19%	31%
Vakuutus identiteettivarkauden tai verkkorikoksen varalle	16%	28%
Verkkoyhteyden salaus VPN:n (virtual private network) avulla	16%	23%
Saldoraja	15%	15%
Palvelu, joka valvoo henkilökohtaisia tietojasi tietovuotojen varalta	14%	37%
Tietovuotohälytin	13%	30%
Vakuutus identiteettivarkauden varalle	13%	32%
Ruutuajan rajoitus	13%	15%
Prepaid-liittymä	11%	7%
Puhelimella on mahdollisuus soittaa vain tiettyihin numeroihin (esim. vain vanhempien)	11%	11%
Vakuutus nettikiusaamisen varalle	5%	34%

Sosiaalisen median turvallista käyttöä tukeva palvelu, saldoraja ja tietovuotohälytín ovat yleistyneet eniten vuodesta 2023

Käytössä olevat ominaisuudet

	2024 On käytössä	2023 On käytössä	2022 On käytössä	2021 On käytössä
Kuukausihintaan sisältyy rajaton määrä mobiilidataa	73%	73%	69%	72%
Soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin	69%	69%	68%	68%
Kuukausihintaan sisältyy rajaton määrä puheluita ja viestejä	63%	64%	56%	57%
Puhelimeen määritelty kielletyt tai sallitut sovellukset	63%	59%	57%	52%
Sosiaalisen median turvallista käyttöä tukeva palvelu 	39%	28%	35%	29%
Huijauspuheluiden ja/tai SMS-huijausviestien estopalvelu	38%	32%	N/A	N/A
Saldoraja 	29%	20%	29%	22%
Tietovuotohälytín 	22%	13%	N/A	N/A
Mahdollisuus soittaa vain tiettyihin numeroihin	22%	19%	25%	11%
Vakuutus identiteettivarkauden tai verkkorikoksen varalle	21%	13%	N/A	N/A
Prepaid-liittymä	16%	14%	20%	13%

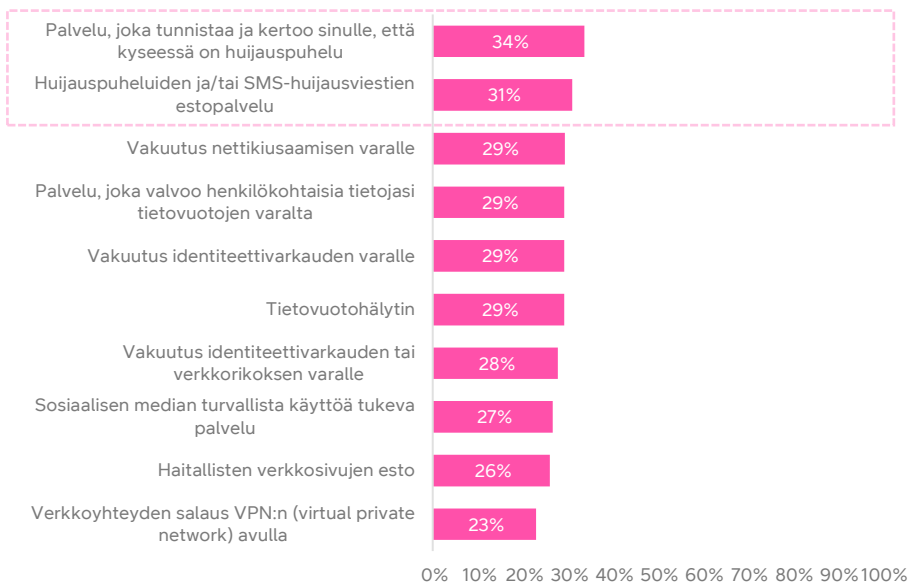
Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
n= 622 IP 2024, n= 622 IP 2023, n= 693 IP 2022, n= 632 IP 2021, n=462 2020, n=595 2019

Sensitivity: Open

Sekä 5-12-vuotiailla että 13-16-vuotiailla kiinnostavin puhelimen palvelu, joka ei ole käytössä, on huijauspuheluiden tunnistuspalvelu. Nuorempien lasten kohdalla seuraavaksi kiinnostavin palvelu on huijauspuheluiden tai -viestien estopalvelu, vanhempien lasten kohdalla puolestaan palvelu, joka valvoo henkilökohtaisia tietoja tietovuojojen varalta.

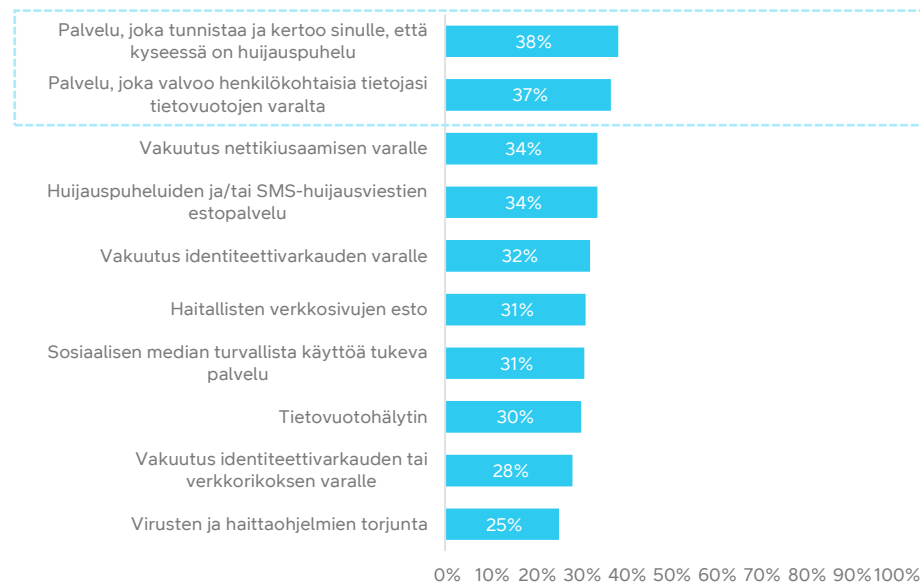
5-12-vuotiaat

Kiinnostavimmat ominaisuudet/palvelut, jotka ei käytössä – top 10

13-16-vuotiaat

Kiinnostavimmat ominaisuudet/palvelut, jotka ei käytössä – top 10

Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut? / Mitä palveluita lapsen liittymässä tai puhelimessa on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?

Ei ole käytössä, mutta olen kiinnostunut/Ei ole ollut käytössä, mutta olen kiinnostunut

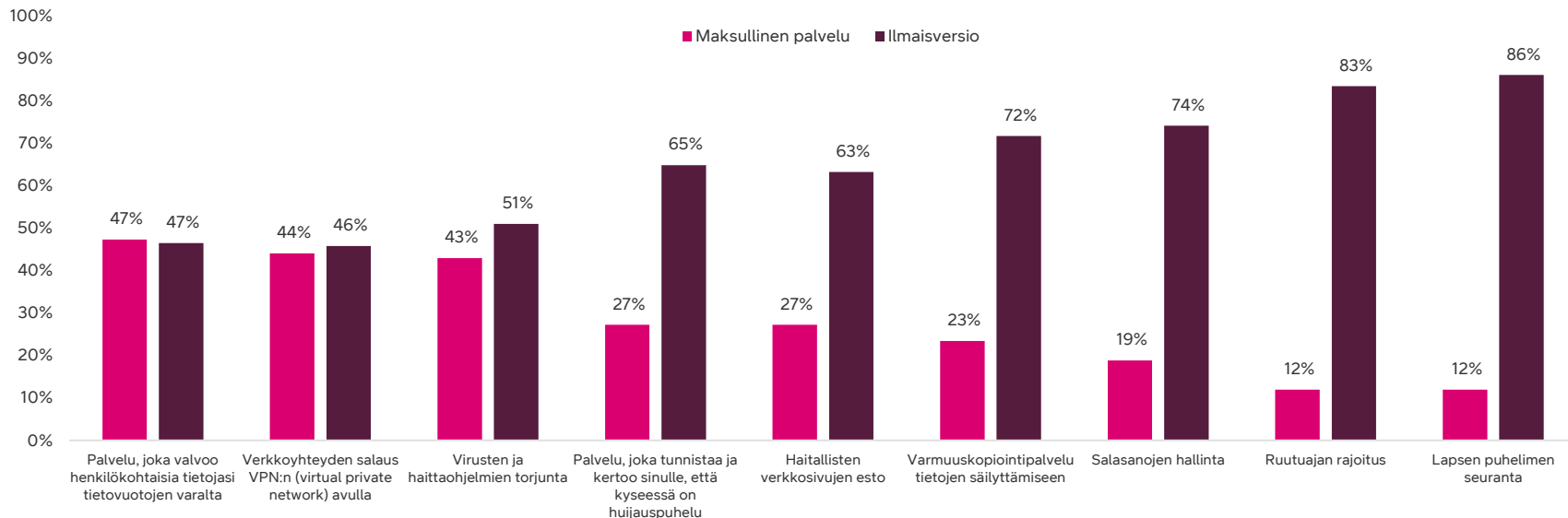
n= 5-12v = 622 IP

n= 13-16v = 304 IP

Sensitivity: Open

Usealla 5-12-vuotiaalla lapsella on käytössä maksullisena palvelu, joka valvoo henkilökohtaisia tietoja tietovuotojen varalta, verkkoyhteyden salausta VPN:n avulla sekä virusten ja haittaohjelmien torjunta. Ilmaisversiota käytetään puolestaan lapsen puhelimen seurantaan ja ruutuajan rajoittamiseen.

Maksulliset ja ilmaiset palvelut

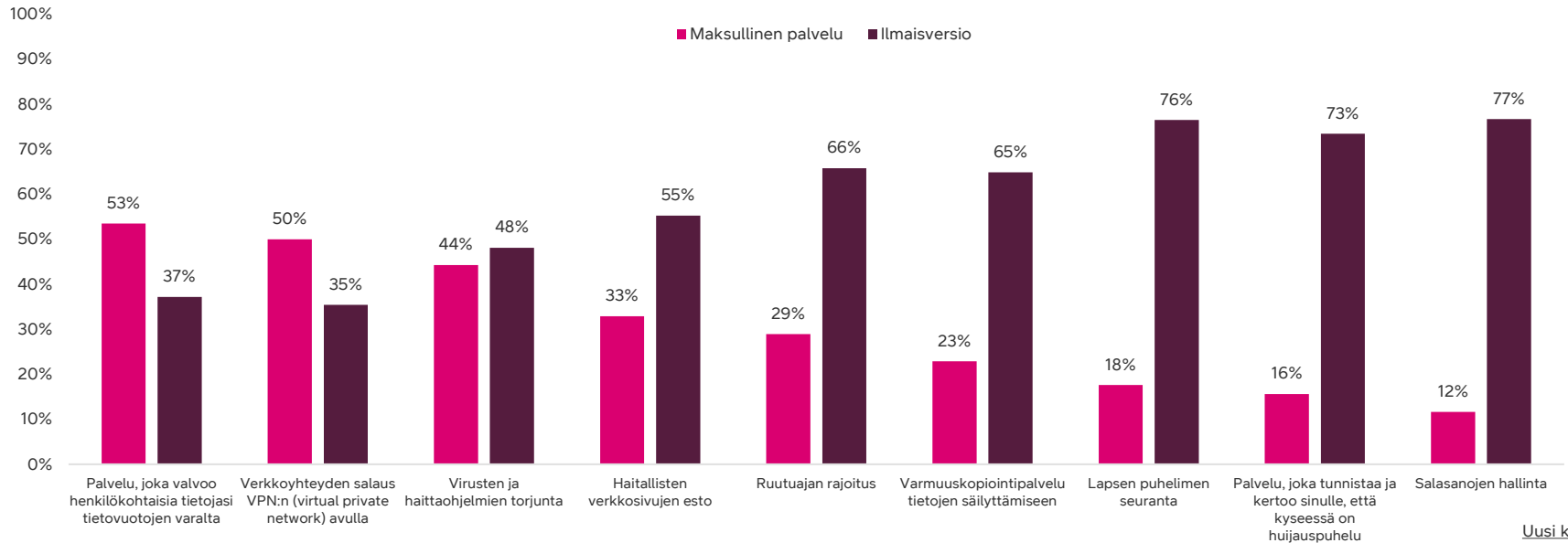
Mitkä seuraavista palveluista sinulla on käytössäsi maksullisena ja mitkä ilmaisversiona?

n= 5-12v = On tällä hetkellä käytössä/ On ollut aikaisemmin käytössä: Virusten ja haittaohjelmien torjunta: 298 IP, Haitallisten verkkosivujen esto: 283 IP, Salasanojen hallinta 228 IP, Varmuuskopiointipalvelu tietojen säilyttämiseen: 290 IP, Verkkoyhteyden salausta VPN:n (Virtual private network) avulla: 118 IP, Palvelu, joka tunnistaa ja kertoo sinulle, että kyseessä on huijauspuhelu: 165 IP, Palvelu, joka valvoo henkilökohtaisia tietoja tietovuotojen varalta: 129 IP, Lapsen puhelimen seuranta: 360 IP, Ruutuajan rajoitus: 284 IP

Uusi kysymys
2024

Myös 13-16-vuotiailla lapsilla on enimmäkseen maksullisena käytössä palvelu, joka valvoo henkilökohtaisia tietoja tietovuotojen varalta ja verkkoyhteyden salausta VPN:n avulla. Ilmaisversioita käytetään puolestaan salasanojen hallintaan ja lapsen puhelimen seurantaan.

Maksulliset ja ilmaiset palvelut

Mitkä seuraavista palveluista sinulla on käytössäsi maksullisena ja mitkä ilmaisversiona?

n= 13-16v = On tällä hetkellä käytössä/ On ollut aikaisemmin käytössä: Virusten ja haittaohjelmien torjunta: 131 IP, Haitallisten verkkosivujen esto: 76 IP, Salasanojen hallinta 103 IP, Varmuskopointipalvelu tietojen säilyttämiseen: 131 IP, Verkkoyhteyden salausta VPN:n (Virtual private network) avulla: 48 IP, Palvelu, joka tunnistaa ja kertoo sinulle, että kyseessä on huijauspuhelu: 64 IP, Palvelu, joka valvoo henkilökohtaisia tietoja tietovuotojen varalta: 43 IP, Lapsen puhelimen seuranta: 68 IP, Ruutuajan rajoitus: 38 IP

Uusi kysymys
2024

Tarvikkeet ja ominaisuudet - Yhteenveto

Puhelimen lisätarvikkeet

- 5-12-vuotiaiden lasten yleisimmin hankitut lisätarvikkeet on **suojakuoret, näytönsuoja, johdollinen laturi ja kuulokkeet**. Hyödyllisimmiksi lisätarvikkeiksi koetaan **suojakuoret ja näytönsuoja**.
- 13+ vuotiaiden lasten ja nuorten ikäryhmässä **suojakuoria, kuulokkeita ja johdollisia latureita on hankittu useimmiten**. Hyödyllisimmiksi lisätarvikkeiksi koetaan myös vanhempien lasten kohdalla **suojakuoret ja näytönsuoja**. (huom: johdollinen laturi ei ollut mukana vastausvaihtoehtona)

Puhelimen/liittymän ominaisuudet

- **Rajaton määrä mobiilidataa ja soitonesto maksullisiin numeroihin** ovat edelleen yleisimmät 5-12-vuotiailla lapsilla käytössä olevat ominaisuudet. Lapsen puhelimen seuranta on puolestaan yleisimmin käytössä oleva palvelu.
- 13-16-vuotiaiden kohdalla kärkeen nousee ominaisuuksista edelleen **rajaton mobiilidata sekä kuukausihintaan sisältyvä rajaton määrä puheluita ja viestejä. Varmuuskopiointipalvelu tietojen säilyttämiseen sekä virusten ja haittaohjelmien torjunta** ovat puolestaan useimmin käytössä olevat palvelut 13-16-vuotiailla.
- Sekä 5-12-vuotiailla että 13-16-vuotiailla kiinnostavin puhelimen ominaisuus, joka ei ole käytössä, on **palvelu, joka tunnistaa ja kertoo, että kyseessä on huijauspuhelu**.
- Kaikissa ikäryhmissä yleisin maksullinen käytössä oleva ominaisuus on **palvelu, joka valvoo henkilökohtaisia tietoja tietovuotojen varalta**.

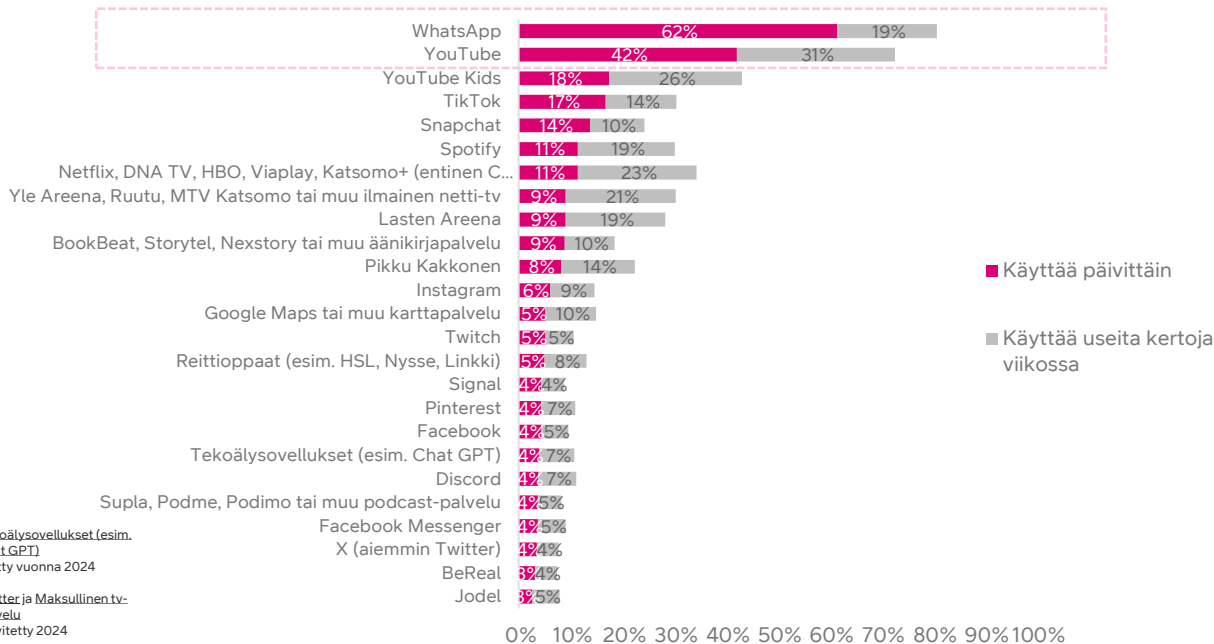
Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

5-12-vuotiaiden ryhmässä WhatsAppia ja YouTubea käytetään edelleen sovelluksista useimmin. Edellisvuoteen verrattuna sovellusten käytössä ei ole tapahtunut suuria muutoksia.

Käytössä olevat sovellukset (taulukossa vertailuksi viime vuoden 2023 luvut)

	2023 Käyttää päivittäin	2023 Käyttää useita kertoja viikossa
WhatsApp	63%	23%
YouTube	45%	30%
YouTube Kids	15%	18%
TikTok	20%	12%
Snapchat	14%	10%
Spotify	11%	16%
Maksullinen tv-palvelu	12%	24%
Ilmainen netti-tv	5%	16%
Lasten Areena	5%	12%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	5%	7%
Pikku Kakkonen	4%	10%
Instagram	5%	7%
Google Maps tai muu karttapalvelu	3%	7%
Twitch	1%	3%
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	3%	4%
Signal	1%	1%
Pinterest	1%	3%
Facebook	2%	2%
Tekoälysovellukset	n/a	n/a
Discord	3%	2%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	1%	2%
Facebook Messenger	2%	2%
X (aiemmin Twitter)	0%	1%
BeReal	1%	1%
Jodel	1%	1%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

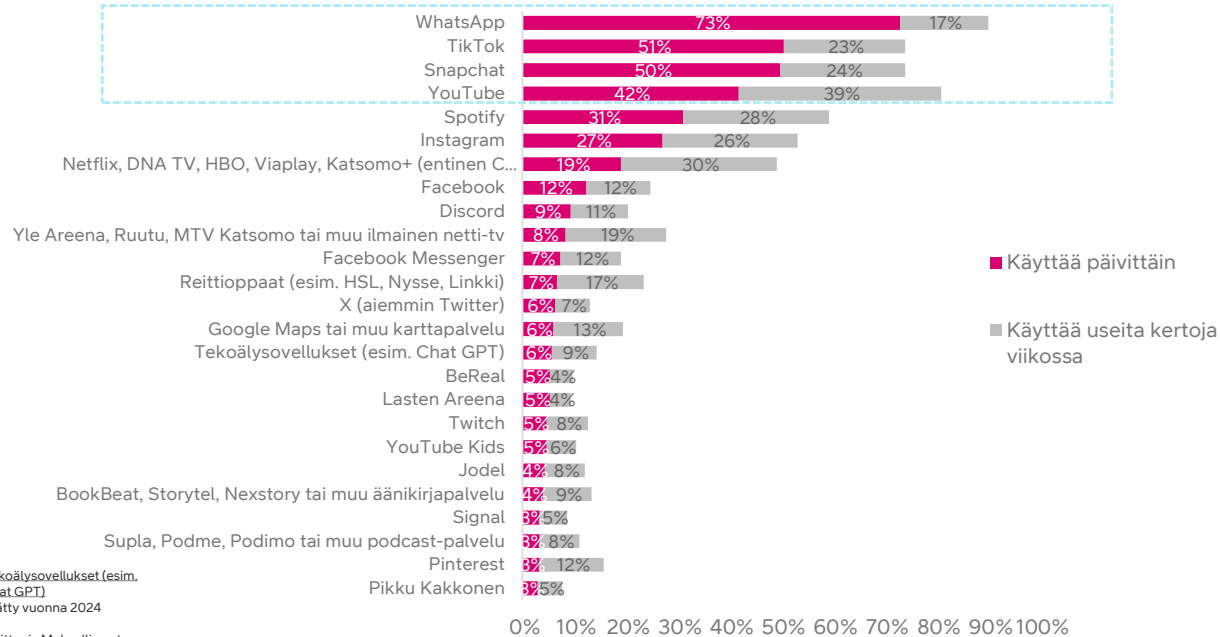
n= 5-12v = 593 IP

Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv

Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

WhatsApp, TikTok, Snapchatia ja YouTubea käytetään edelleen useimmin 13-16-vuotiaiden keskuudessa. YouTube'n käyttö on vähentynyt vuodesta 2023.

Käytössä olevat sovellukset (taulukossa vertailuksi viime vuoden 2023 luvut)

	2023 Käyttää päivittäin	2023 Käyttää useita kertoja viikossa
WhatsApp	77%	18%
TikTok	51%	21%
Snapchat	53%	18%
YouTube	51%	38%
Spotify	27%	25%
Instagram	32%	21%
Maksullinen tv-palvelu	19%	34%
Facebook	7%	11%
Discord	7%	12%
Ilmainen netti-tv	5%	23%
Facebook Messenger	5%	9%
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	7%	13%
X (aiemmin Twitter)	3%	4%
Google Maps tai muu karttapalvelu	4%	15%
Tekoälysovellukset	n/a	n/a
BeReal	2%	2%
Lasten Areena	1%	3%
Twitch	2%	7%
YouTube Kids	3%	3%
Jodel	3%	5%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	2%	7%
Signal	1%	3%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	2%	7%
Pinterest	1%	7%
Pikku Kakkonen	0%	2%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

n= 13-16v = 299 IP

Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv

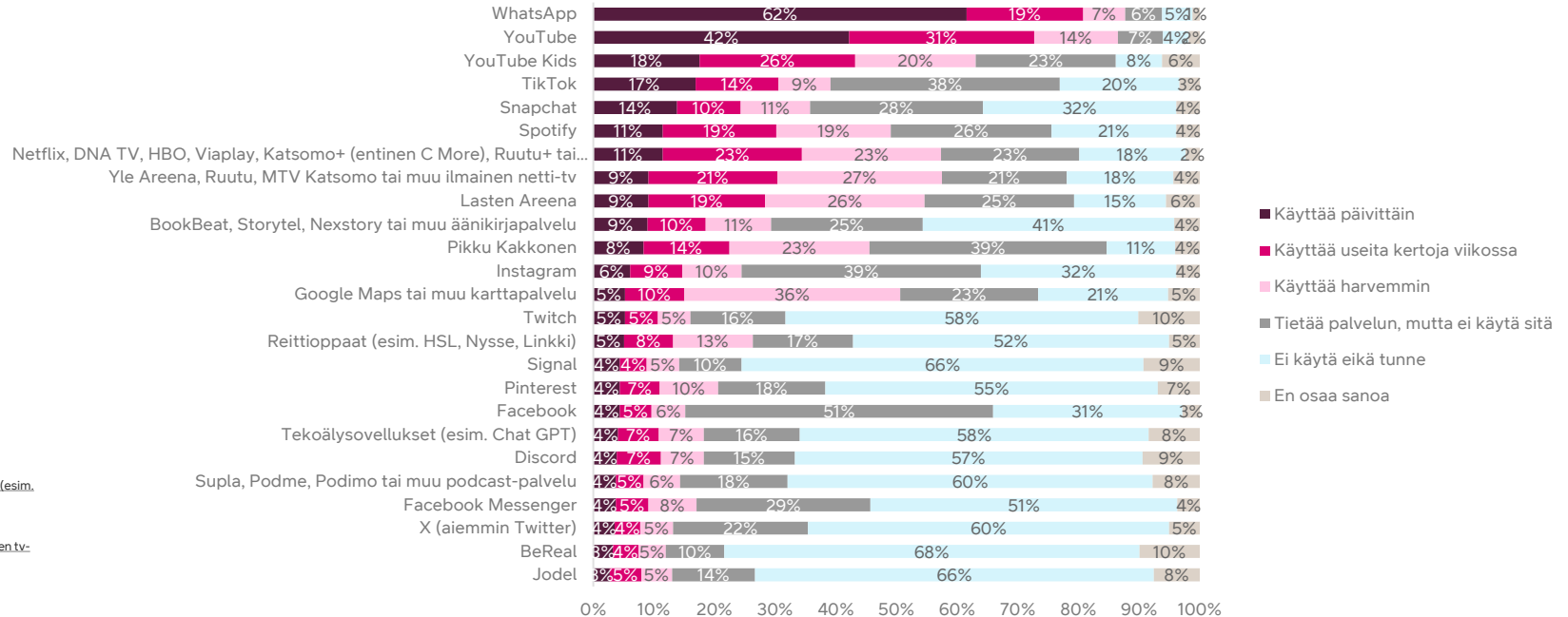
Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT)
lisätty vuonna 2024

Twitter ja Maksullinen tv-palvelu
Päivitetty 2024

Käytössä olevat sovellukset – 5-12-vuotiaat

Käytössä olevat sovellukset

Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT) lisätty vuonna 2024

Twitter ja Maksullinen tv-palvelu Päivitetty 2024

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

n= 5-12v = 593 IP

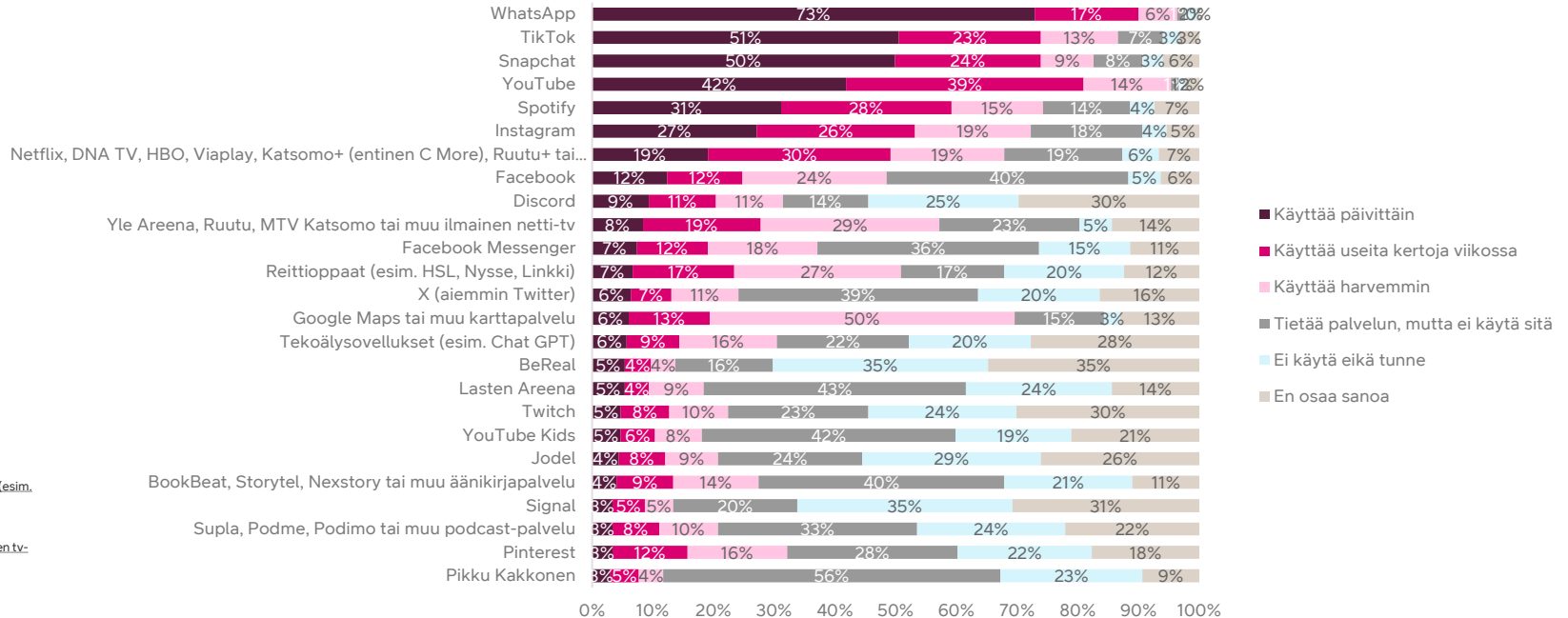
Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv

Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Open

Käytössä olevat sovellukset – 13-16-vuotiaat

Käytössä olevat sovellukset

Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT) lisätty vuonna 2024

Twitter ja Maksullinen tv-palvelu Päivitetty 2024

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?
n= 13-16v = 299 IP

Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv

Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Open

Yli 7-vuotiaat lapset käyttävät nuorinta ikäryhmää enemmän WhatsAppia ja YouTubea. 14-16-vuotiailla korostuu muita ikäryhmiä vahvemmin esimerkiksi TikToken, maksullisten tv-palveluiden, Snapchatin, Spotifyn ja Instagramin käyttö. 5-7-vuotiailla puolestaan korostuvat ilmainen netti-tv, Lasten Areena, Pikku Kakkonen ja äänikirjapalvelut.

Ikäryhmät – käyttää sovellusta vähintään useita kertoja viikossa

	5-7 vuotta	8-9 vuotta	10-11 vuotta	12-13 vuotta	14-16 vuotta
WhatsApp	58%	86%	90%	87%	91%
YouTube	63%	72%	75%	82%	82%
TikTok	23%	17%	35%	59%	76%
Maksullinen tv-palvelu	33%	28%	38%	38%	53%
Snapchat	15%	16%	30%	51%	76%
Spotify	23%	27%	33%	40%	64%
YouTube Kids	61%	47%	34%	22%	10%
Ilmainen netti-tv	45%	26%	22%	30%	28%
Instagram	15%	6%	16%	30%	58%
Lasten Areena	52%	26%	19%	14%	8%
Pikku Kakkonen	45%	20%	12%	11%	8%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	27%	15%	16%	14%	14%
Google Maps tai muu karttapalvelu	22%	10%	13%	14%	22%
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	18%	6%	13%	16%	26%
Facebook	15%	6%	10%	10%	28%
Discord	12%	6%	14%	13%	23%
Pinterest	13%	4%	14%	11%	18%
Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT)	17%	7%	11%	9%	15%
Facebook Messenger	15%	4%	10%	7%	22%
Twitch	17%	6%	11%	11%	12%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	14%	6%	7%	7%	12%
X (aiemmin Twitter)	12%	4%	8%	7%	15%
Jodel	13%	4%	8%	5%	14%
Signal	13%	5%	9%	9%	9%
BeReal	11%	4%	9%	5%	11%

Harmaalla suurimmat erot ikäryhmien välillä

Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT) lisätty vuonna 2024

Twitter ja Maksullinen tv-palvelu Päivitetty 2024

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan? Käyttää päivittäin tai useita kertoja viikossa.

5-7v n=143 IP, 8-9v n=162 IP, 10-11v n=195 IP, 12-13v n=152 IP, 14-16v n=240 IP

Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv

Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

5-12-vuotiaiden lasten ryhmässä eniten kasvua nähdään Lasten Areenan, Tekoälysovellusten, YouTube Kidsin ja Ilmaisen netti-tv:n käytössä. Laskua puolestaan WhatsAppin käytössä.

Trendi - sovellukset

5-12-vuotiaat	2024	2023	2022	2021	Käytön muutos 2024 vs 2023
	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	
WhatsApp	81%	87%	79%	80%	-6%
YouTube	73%	76%	76%	76%	-3%
YouTube Kids	43%	33%	40%	29%	10%
Maksullinen tv-palvelu	34%	36%	43%	35%	-2%
TikTok	31%	32%	40%	34%	-1%
Ilmainen netti-tv	30%	21%	31%	21%	9%
Spotify	30%	27%	28%	22%	3%
Lasten Areena	28%	17%	26%	22%	11%
Snapchat	24%	24%	28%	20%	0%
Pikku Kakkonen	22%	14%	22%	14%	8%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	19%	13%	n/a	n/a	6%
Google Maps tai muu karttapalvelu	15%	10%	n/a	n/a	5%
Instagram	15%	12%	20%	15%	3%
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	13%	7%	n/a	n/a	6%
Discord	11%	5%	10%	6%	6%
Pinterest	11%	4%	7%	3%	7%
Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT)	11%	n/a	n/a	n/a	n/a
Twitch	11%	4%	9%	3%	7%
Facebook	10%	4%	9%	6%	6%
Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT) lisäty vuonna 2024	9%	4%	10%	5%	5%
Facebook Messenger	9%	4%	10%	5%	5%
Signal	9%	3%	n/a	n/a	6%
Twitter ja Maksullinen tv- palvelu Päivitetty 2024	8%	3%	n/a	n/a	5%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	8%	3%	n/a	n/a	5%
Jodel	8%	1%	6%	2%	7%
X (aiemmin Twitter)	8%	2%	8%	1%	6%
BeReal	7%	3%	n/a	n/a	4%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

2023: n= 5-12-vuotiaat =593 IP

Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv

Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Open

13-16-vuotiailla suurinta kasvua edellisvuoteen verrattuna nähdään Spotifyn, Facebookin ja Pinterestin käytössä. WhatsAppin ja Youtuben kohdalla puolestaan laskua.

Trendi - sovellukset

13-16-vuotiaat	2024	2023	2022	2021	Käytön muutos 2024 vs 2023
	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	
WhatsApp	90%	95%	94%	91%	-5 %
YouTube	81%	88%	84%	89%	-7 %
TikTok	74%	72%	67%	62%	2 %
Snapchat	74%	71%	70%	65%	3 %
Spotify	59%	52%	52%	52%	7 %
Instagram	53%	53%	57%	54%	0 %
Maksullinen tv-palvelu	49%	53%	56%	46%	-4 %
Ilmainen netti-tv	28%	27%	33%	24%	1 %
Facebook	25%	18%	20%	18%	7 %
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	23%	20%	n/a	n/a	3 %
Discord	20%	19%	20%	18%	1 %
Google Maps tai muu karttapalvelu	19%	18%	n/a	n/a	1 %
Facebook Messenger	19%	14%	17%	14%	5 %
Pinterest	16%	9%	15%	10%	7 %
Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT)	14%	n/a	n/a	n/a	n/a
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	13%	10%	n/a	n/a	3 %
X (aiemmin Twitter)	13%	7%	10%	10%	6 %
Twitch	13%	9%	11%	7%	4 %
Jodel	12%	8%	7%	3%	4 %
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	11%	8%	n/a	n/a	3 %
YouTube Kids	10%	6%	13%	7%	4 %
BeReal	10%	5%	n/a	n/a	5 %
Lasten Areena	9%	4%	12%	4%	5 %
Signal	9%	5%	n/a	n/a	4 %
Pikku Kakkonen	8%	2%	9%	3%	6 %

Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT) lisätty vuonna 2024

Twitter ja Maksullinen tv-palvelu Päivitetty 2024

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

2023: n= 13-16-vuotiaat =299 IP

Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv

Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Open

ChatGPT on useimmiten käytetty tekoälysovellus

Lapsen tekoälyn käyttö puhelimella

“ChatGPT”

“Ääniavustaja.Kuvan tunnistus ja parannus.”

“Snapchatin tekoäly”

“Voice assistant”

“Snapchat, youtube, whatsapp”

“TikTok”

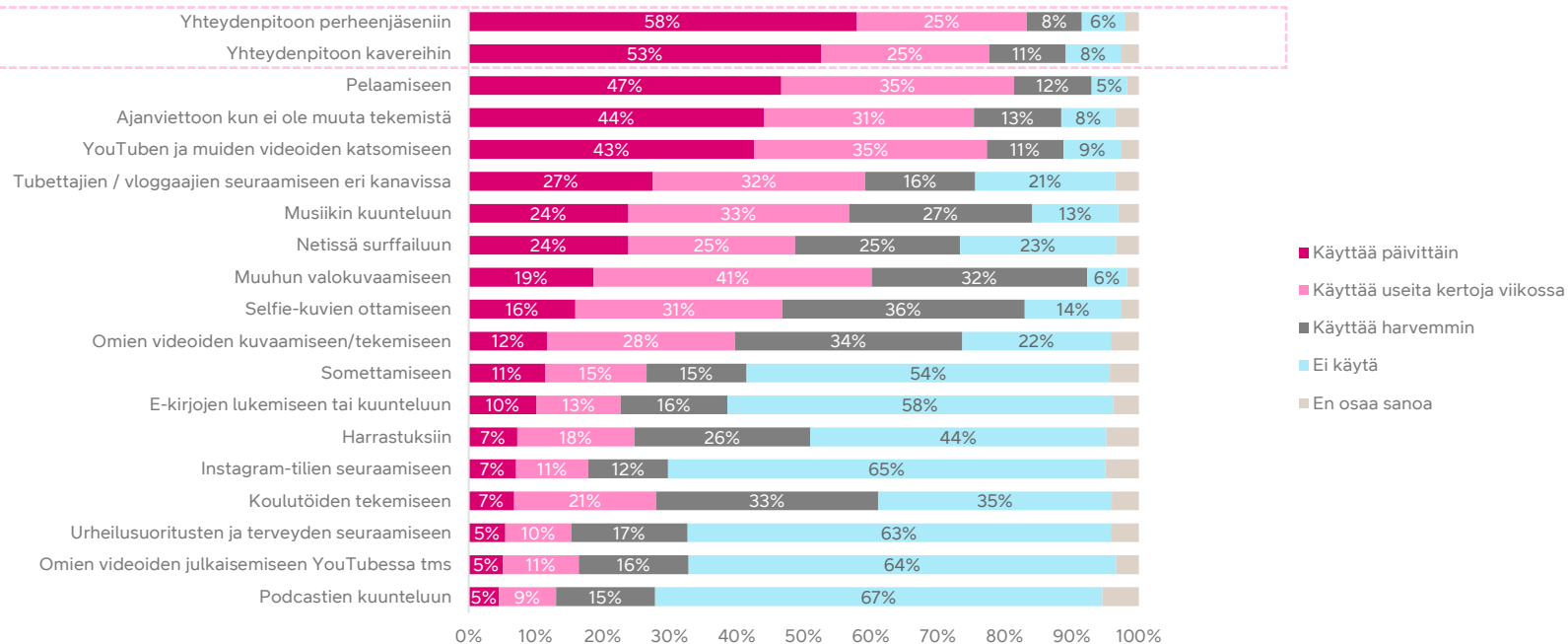
Uusi kysymys
2024

Vastasi, että lapsesi käyttää puhelimeen tekoälyä. Mitä sovellusta tai sovelluksia lapsi käyttää?
n= 5-16-vuotiaat= 198 IP

Sensitivity: Open

5-12-vuotiaat käyttävät puhelintaan päivittäin pitääkseen yhteyttä perheenjäseniin ja kavereihin. Myös pelaaminen, ajanvietto kun ei ole muuta tekemistä ja videoiden katsominen on yleistä.

Käyttökohteet

Koulutöiden tekemiseen,
Ajanviettoon kun ei ole
muuta tekemistä ja
Harrastuksiin

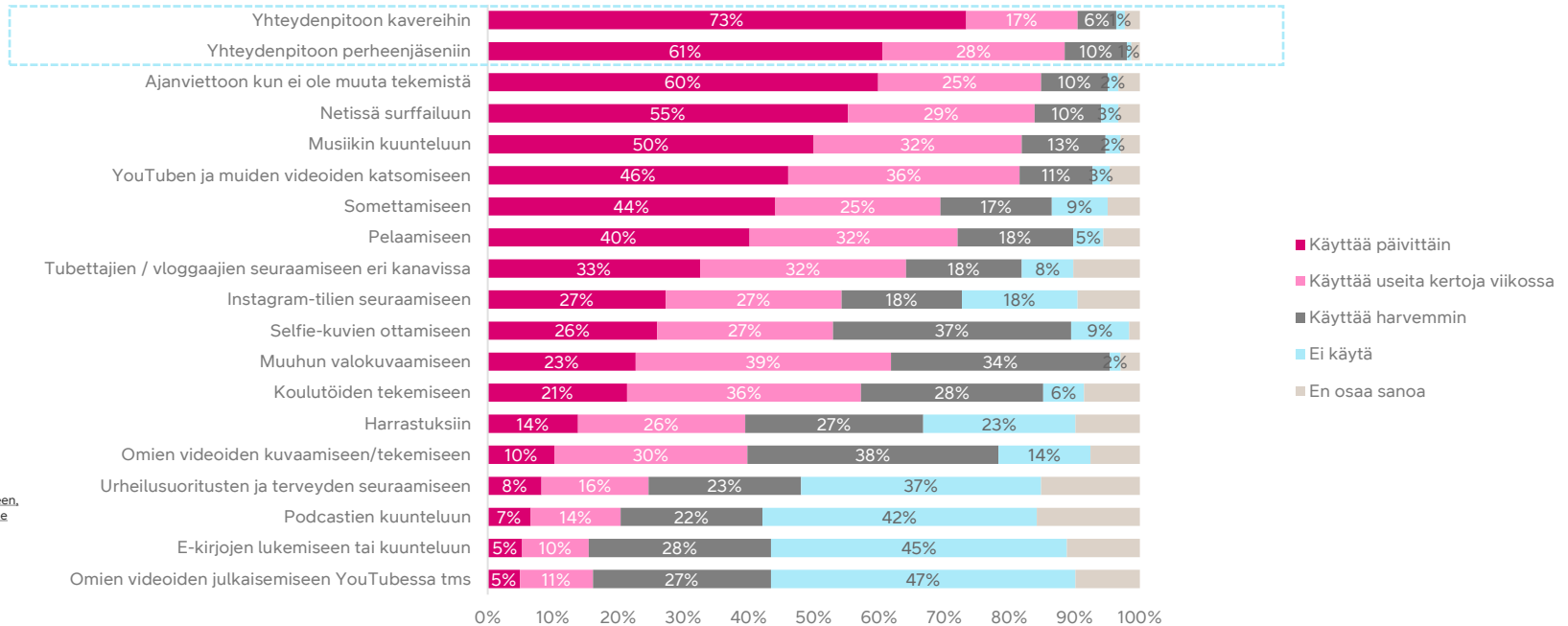
lisätty vuonna 2024

Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
n= 5-12v = 622 IP

Sensitivity: Open

Yhteydenpito kavereihin ja perheenjäseniin ovat yleisimmät päivittäiset käyttökohteet myös 13-16-vuotiaiden keskuudessa. Vanhemmassa ikäryhmässä korostuu lisäksi ajanvietto kun ei ole muuta tekemistä, netissä surffailu ja musiikin kuuntelu.

Käyttökohteet

Koulutöiden tekemiseen, ajanviettoon kun ei ole muuta tekemistä ja harrastuksiin

lisätty vuonna 2024

Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
n= 13-16v = 304 IP

Sensitivity: Open

Vanhemmat lapset pitävät yhteyttä perheeseen ja kavereihin, kuuntelevat musiikkia, seuraavat tubettajia ja Instagram-tilejä, surffaavat netissä, somettavat ja seuraavat Instagram-tilejä useammin kuin nuoremmat. 5-7-vuotiaiden keskuudessa puhelimen käyttö alikorostuu kaikissa toiminnoissa.

Käyttökohteet ikäryhmittäin – käyttää vähintään viikoittain

Harmaalla suurimmat erot ikäryhmien välillä

	5-7 vuotta	8-9 vuotta	10-11 vuotta	12-13 vuotta	14-16 vuotta
Yhteydenpitoon perheenjäseniin	65%	91%	87%	92%	88%
Yhteydenpitoon kavereihin	51%	84%	87%	94%	89%
Pelaamiseen	68%	86%	84%	88%	70%
YouTube ja muiden videoiden katsomiseen	65%	80%	81%	86%	80%
Ajanviettoon kun ei ole muuta tekemistä	62%	80%	77%	87%	84%
Musiikin kuunteluun	46%	57%	57%	72%	84%
Muuhun valokuvaamiseen	53%	65%	60%	62%	62%
Tubettajien / vloggaajien seuraamiseen eri kanavissa	40%	60%	65%	74%	63%
Netissä surffailuun	34%	37%	58%	77%	85%
Selfie-kuvien ottamiseen	44%	52%	44%	47%	55%
Omien videoiden kuvaamiseen/tekemiseen	31%	48%	36%	48%	38%
Somettamiseen	19%	17%	31%	51%	73%
Koulutöiden tekemiseen	23%	17%	31%	55%	56%
Harrastuksiin	20%	23%	24%	38%	39%
Instagram-tilien seuraamiseen	15%	10%	22%	31%	59%
E-kirjojen lukemiseen tai kuunteluun	28%	19%	22%	19%	15%
Urheilusuoritusten ja terveyden seuraamiseen	15%	12%	15%	23%	25%
Omien videoiden julkaisemiseen YouTube:ssa tms	18%	10%	18%	18%	17%
Podcastien kuunteluun	17%	10%	12%	14%	22%

Koulutöiden tekemiseen, Ajanviettoon kun ei ole muuta tekemistä ja Harrastuksiin

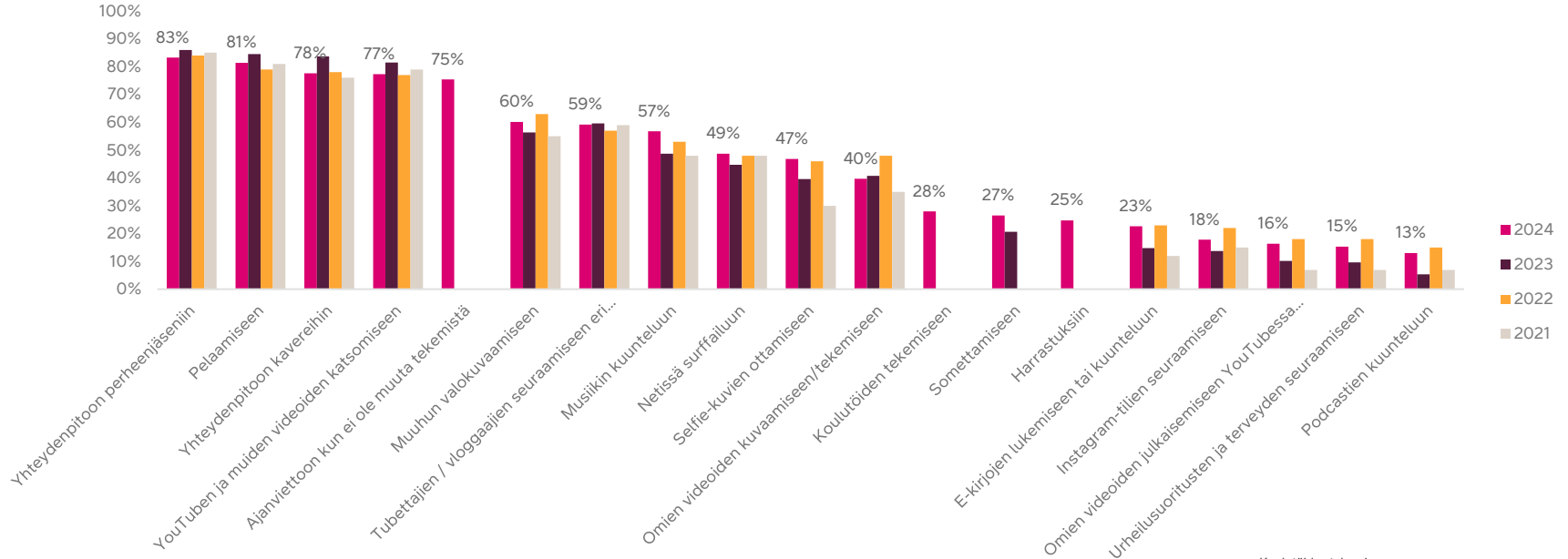
lisätty vuonna 2024

Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
5-7v n=162 IP, 8-9v n=167 IP, 10-11v n=199 IP, 12-13v n=154 IP, 14-16v n=244 IP

Sensitivity: Open

Edellisvuoteen verrattuna 5-12-vuotiaiden lasten puhelimen käytössä kasvua on tapahtunut eniten musiikin ja podcastien kuuntelemisessa sekä e-kirjojen lukemisessa tai kuuntelemisessa.

Trendi - käyttökohteet

Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
n= 5-12v = 622 IP

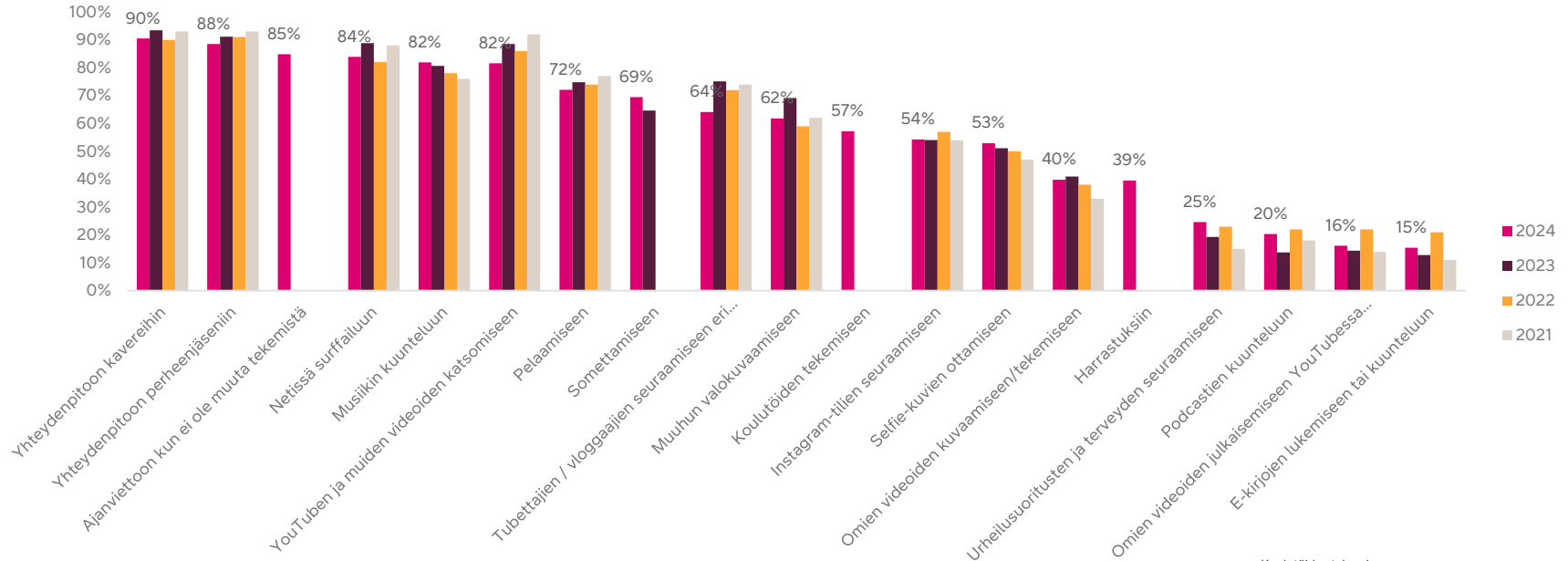
Sensitivity: Open

Koulutöiden tekemiseen,
Ajanviettoon kun ei ole
muuta tekemistä ja
Harrastuksiin

lisätty vuonna 2024

13-16-vuotiaiden keskuudessa urheilu- ja terveyden seuraaminen sekä Podcastien kuuntelu on kasvanut eniten vuodesta 2023, kun taas tubettajien / vloggaajien seuraaminen eri kanavissa on laskenut.

Trendi - käyttökohteet

Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
n= 13-16v = 304 IP

Sensitivity: Open

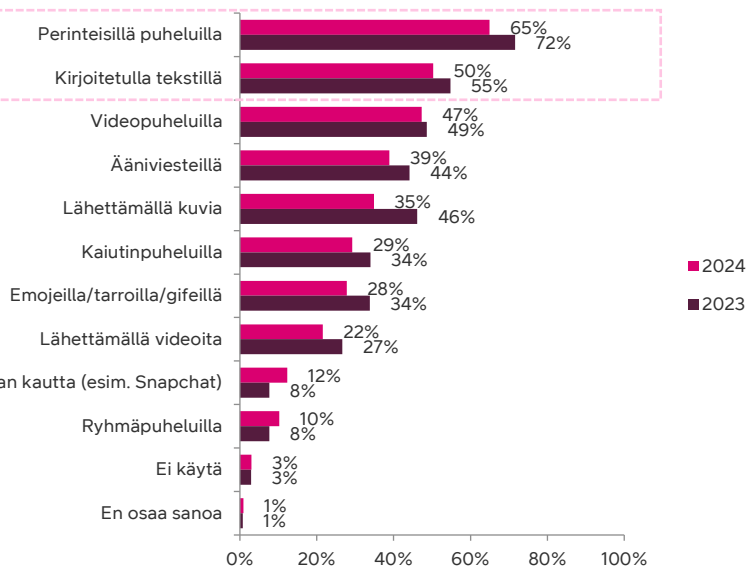
Koulutöiden tekemiseen,
Ajanviettoon kun ei ole
muuta tekemistä ja
Harrastuksiin

lisätty vuonna 2024

5-12-vuotiaiden lasten ryhmässä yhteydenpito vanhempiin tapahtuu edelleen useimmiten perinteisillä puheluilla ja kirjoitetulla tekstillä, vaikkakin niiden osuus on laskenut edellisvuodesta. Kavereiden kanssa yleisin yhteydenpidon muoto on videopuhelut.

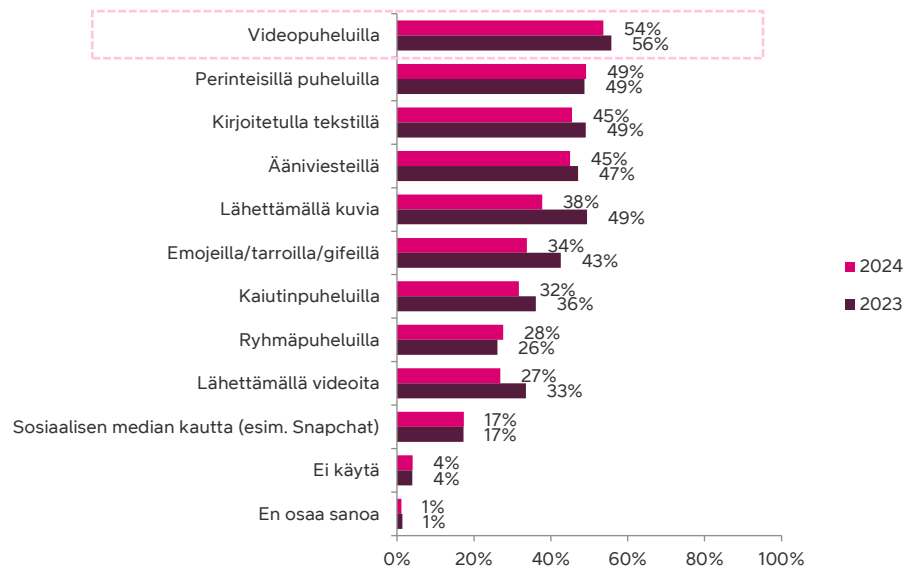
Yhteydenpidon muodot

Vanhempien kanssa

Millä tavoin lapsesi pitää yhteyttä muihin puhelimellaan?
n= 5-12v = 622 IP

Kaverin / Kavereiden kanssa

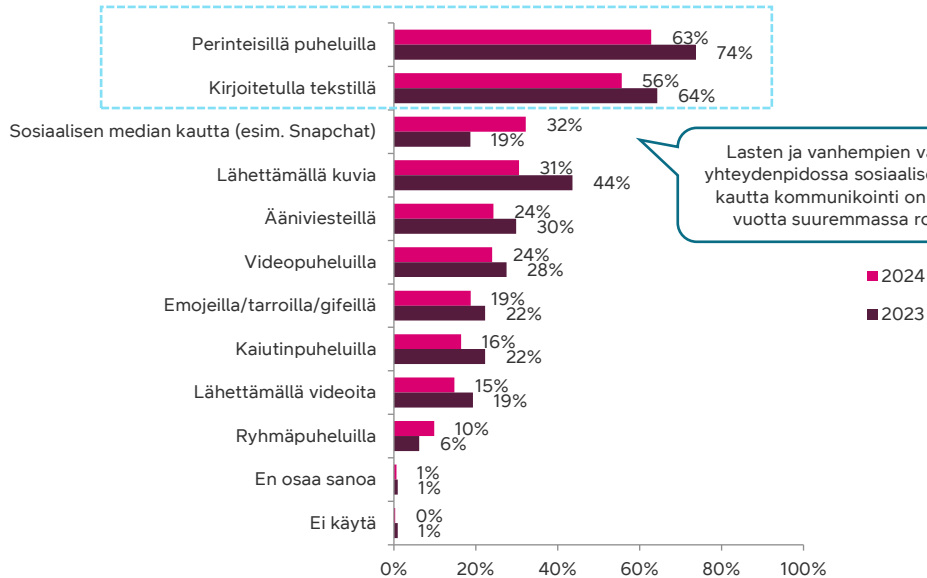

Huom: vuonna 2024 kysymyksen ulkoasua muokattu vastaajajäystävällisemmäksi, vastaajille näytettiin matriiskikysymyksen sijasta karuselli

Myös 13-16-vuotiaiden keskuudessa näkyy samanlainen trendi kun nuorempien lasten keskuudessa – perinteiset puhelut ja kirjoitettu teksti ovat edelleen yleisimpiä kommunikaation muotoja vanhempien kanssa, mutta niiden osuus on selvästi laskenut edellisvuodesta. Kavereiden välisessä yhteydenpidossa korostuu vahvimmin sosiaalinen media ja kirjoitettu teksti.

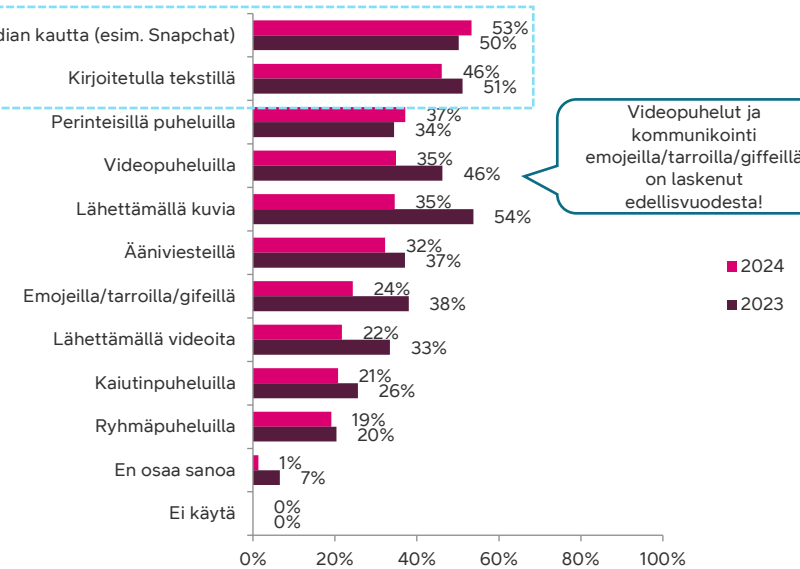
Yhteydenpidon muodot

Vanhempien kanssa

Lasten ja vanhempien välisessä yhteydenpidossa sosiaalisen median kautta kommunikointi on aiempaa vuotta suuremmissa roolissa!

Kaverin / kavereiden kanssa

Videopuhelut ja kommunikointi emojeilla/tarroilla/gifeillä on laskenut edellisvuodesta!

Millä tavoin lapsesi pitää yhteyttä muihin puhelimellaan?
n= 13-16v = 304 IP

Sensitivity: Open

Huom: vuonna 2024 kysymyksen ulkoasua muokattu vastaajajaystävällisemmäksi, vastaajille näytettiin matriiskysymyksen sijasta karuselli

Sovellukset ja käyttökohteet - Yhteenvedo

Sovellukset

- **WhatsApp** on edelleen selvästi käytetyin sovellus niin 5-12-vuotiaiden kuin 13-16-vuotiaiden keskuudessa.
- Nuoremmilla toiseksi käytetyin sovellus on **YouTube**, kun taas vanhempien lasten joukossa korostuvat **YouTube** lisäksi myös **Snapchat** ja **TikTok**.
- **Päivittäisen käytön** laskua nähdään 13-16-vuotiaiden ryhmässä YouTube'n kohdalla, muilta osin päivittäisen käytön trendit ovat pysyneet melko vakaina sekä 5-12-vuotiaiden että 13-16-vuotiaiden keskuudessa.
- Tekoälysovelluksia (esim. ChatGPT) käyttää 5-12-vuotiaista lapsista vähintään viikottain 11%, 13-16-vuotiaista puolestaan 14%.

Käyttökohteet

- Puhelinta käytetään molemmissa ikäryhmissä useimmiten **yhteydenpitoon** perheenjäsenten ja kavereiden kanssa.
- Puhelimen käyttö **monipuolistuu iän myötä**: vanhemmat lapset/nuoret muun muassa pitävät yhteyttä kavereihin, surffaavat netissä, somettavat, kuuntelevat musiikkia ja seuraavat tubettajia ja Instagram-tilejä useammin kuin nuoremmat lapset. Nuoremmilla käyttökohteiden kärkeen nousee pelaaminen ja videoiden katsominen.
- Molemmat ikäryhmät myös käyttävät puhelinta hyvin usein ajanviettoon kun ei ole muuta tekemistä.

Yhteydenpidon muodot

- **Molemmissa ikäryhmissä perinteiset puhelut ja kirjoitettu teksti** ovat edelleen suosituimmat yhteydenpidon muodot vanhempien kanssa, kuitenkin niiden osuus on selvästi laskussa vuodesta 2023. Sosiaalisen median kautta kommunikointi on aiempaa vuotta suuremmissa roolissa, etenkin vanhempien lasten kohdalla.
- Viestintä kavereiden kanssa tapahtuu 5-12-vuotiaiden keskuudessa tyyppillisesti **videopuheluilla**, 13-16-vuotiailla kärjessä on puolestaan **Sosiaalisen median** kautta kommunikointi ja **kirjoitettu teksti**.

Agenda

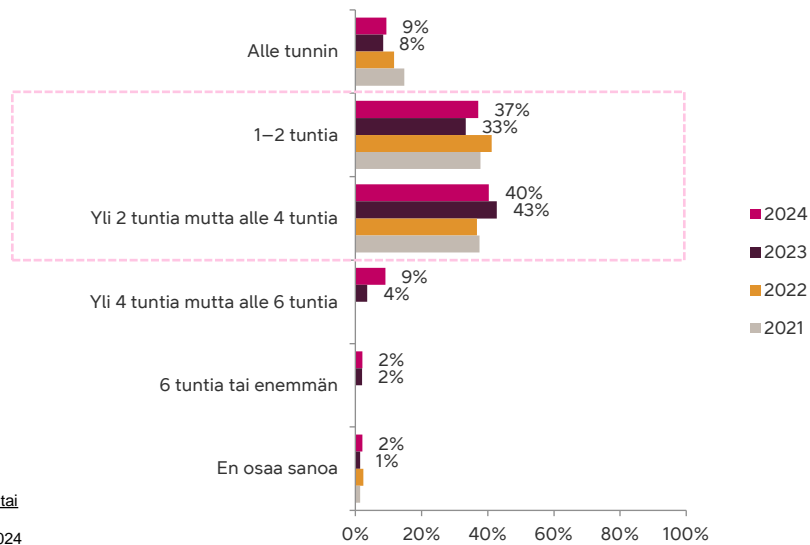
- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

Suurin osa 5-12-vuotiaista lapsista käyttää puhelinta joko 1-2 tuntia tai yli 2 tuntia mutta alle 4 tuntia päivässä. Vanhempien mielestä 1-2 tuntia olisi sopiva aika puhelimen käyttöön.

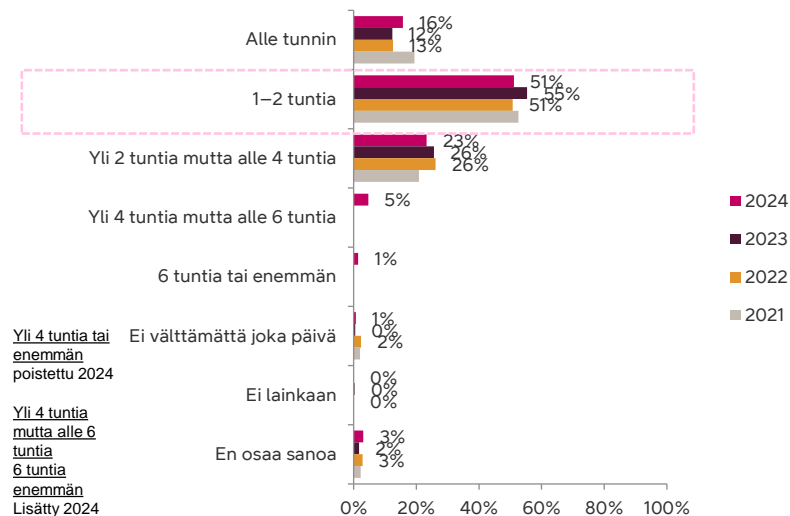
Lapsen puhelimen käyttö

Kuinka paljon lapsi käyttää puhelinta arkipäivänä

Yli 4 tuntia tai enemmän poistettu 2024

Kuinka paljon lapsen olisi sopivaa käyttää puhelinta arkipäivänä

Yli 4 tuntia tai enemmän poistettu 2024

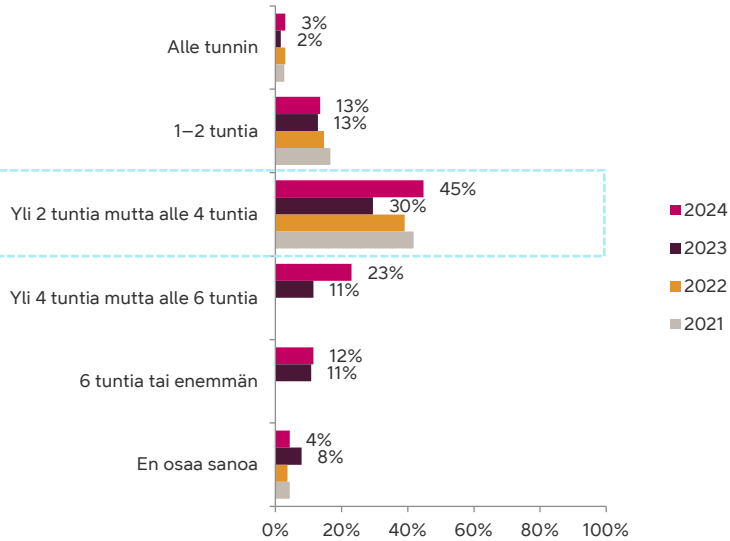
Yli 4 tuntia mutta alle 6 tuntia enemmän Lisätty 2024

Ajattele normaalia arkipäivää, kun lapsesi käyttää puhelinta. Kuinka paljon lapsi käyttää puhelinta? Ajattele jälleen normaalia arkipäivää. Kuinka paljon lapsen olisi mielestäsi sopivaa käyttää puhelinta? n= 5-12v = 622 IP

Vanhempien mielestä 13-16-vuotiaan lapsen olisi sopivaa käyttää puhelinta alle neljä tuntia päivässä. Vaikka suurin osuus lapsista käyttää puhelinta alle 4 tuntia, yli kolmannes lapsista käyttää puhelinta arkipäivisin yli 4 tuntia.

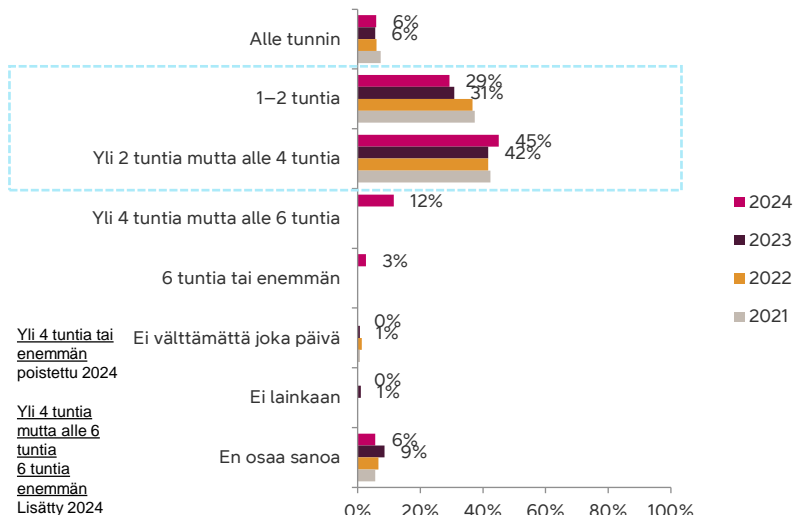
Lapsen puhelimen käyttö

Kuinka paljon lapsi käyttää puhelinta arkipäivänä

Yli 4 tuntia tai enemmän poistettu 2024

Kuinka paljon lapsen olisi sopivaa käyttää puhelinta arkipäivänä

Yli 4 tuntia tai enemmän poistettu 2024

Yli 4 tuntia mutta alle 6 tuntia enemmän Lisätty 2024

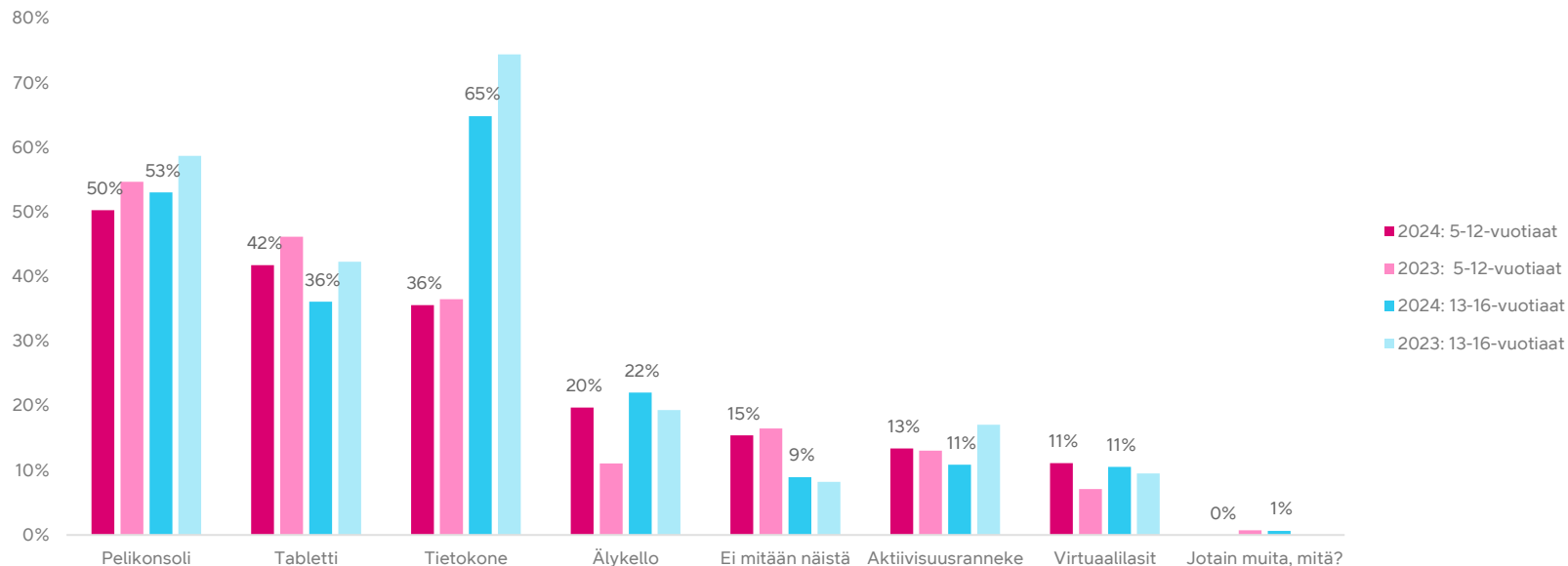
Ajattelen normaalia arkipäivää, kun lapsesi käyttää puhelinta. Kuinka paljon lapsi käyttää puhelinta?
Ajattelen jälleen normaalia arkipäivää. Kuinka paljon lapsen olisi mielestäsi sopivaa käyttää puhelinta?
n= 13-16v = 304 IP

Pelikonsoli on nuorempien lasten yleisin laite puhelimen lisäksi, vanhempien lasten keskuudessa puolestaan tietokone. Älykellojen osuus on noussut etenkin 5-12-vuotiaiden lasten ryhmässä.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Käytössä puhelimen lisäksi

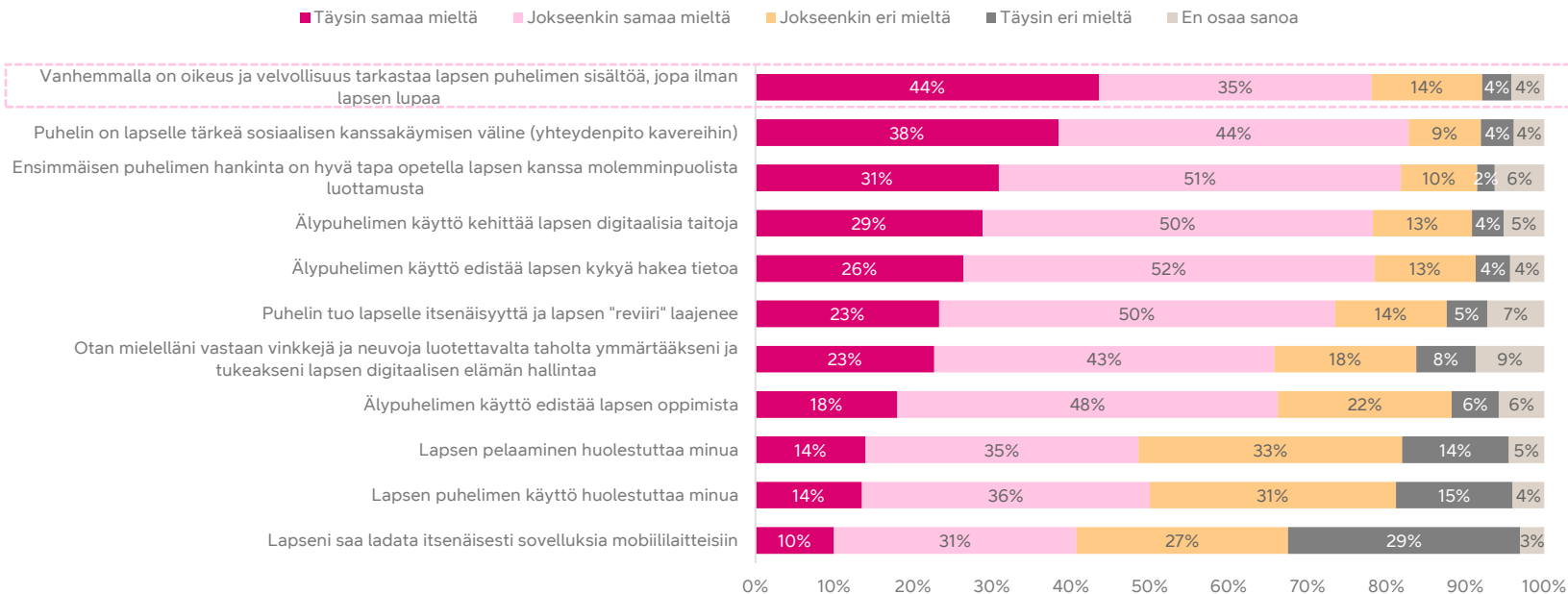

Onko lapsella tällä hetkellä omassa käytössään puhelimen lisäksi muita digitaalisia laitteita?
 n= 5-12v = 694 IP
 n= 13-16v = 313 IP

Sensitivity: Open

44% 5-12-vuotiaiden lasten vanhemmista on täysin samaa mieltä siitä, että heillä on oikeus ja velvollisuus tarkastaa lapsen puhelimen sisältöä.

Käyttöön liittyvät väittämät

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
n= 5-12v = 622 IP

Sensitivity: Open

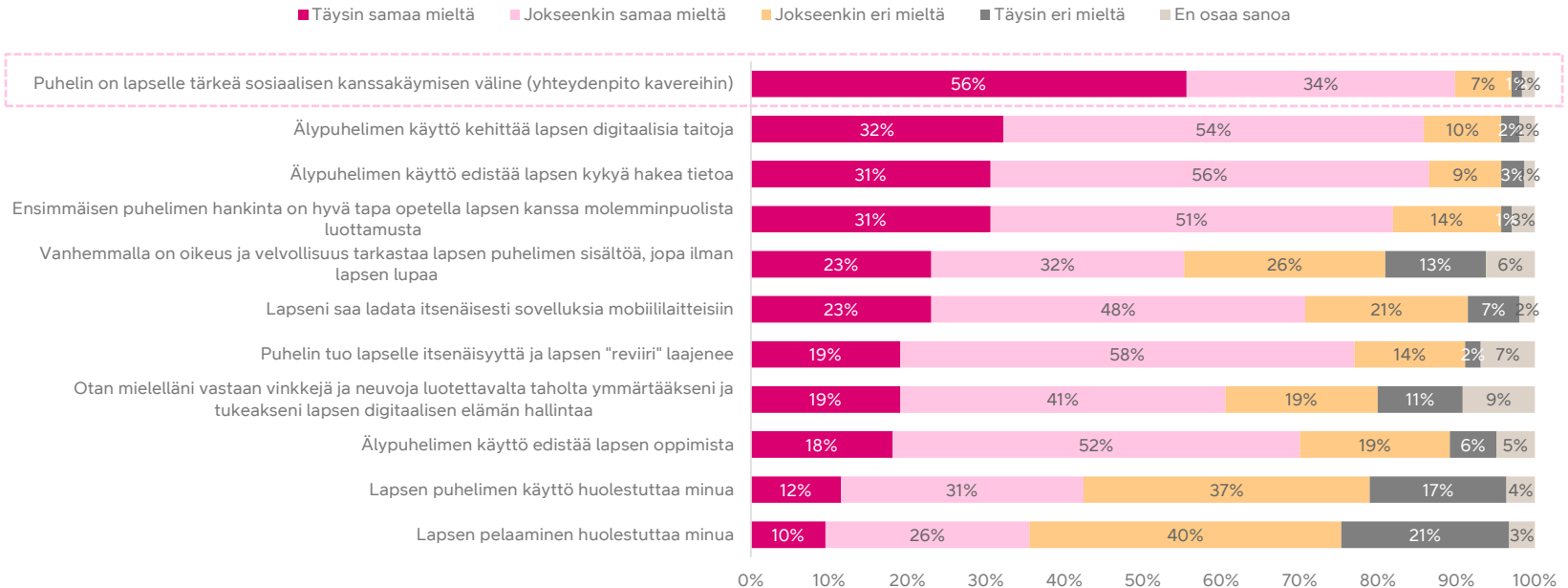
Verrattuna vuoteen 2023 merkittävää kasvua (+10% -yks.) nähdään väittämässä *Lapsen puhelimen käyttö huolestuttaa minua*. Sen sijaan laskua on tapahtunut eniten väittämässä *Älypuhelimien käyttö kehittää lapsen digitaalisia taitoja* sekä *Älypuhelimien käyttö edistää lapsen oppimista*.

Käyttöön liittyvät väittämät – Täysin tai jokseenkin samaa mieltä

	5-12-vuotiaat 2024	5-12-vuotiaat 2023	5-12-vuotiaat 2022	5-12-vuotiaat 2021
	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä
Puhelin on lapselle tärkeä sosiaalisen kanssakäymisen väline (yhteydenpito kavereihin)	83%	86%	82%	84%
Älypuhelimien käyttö kehittää lapsen digitaalisia taitoja	78%	85%	83%	88%
Ensimmäisen puhelimen hankinta on hyvä tapa opetella lapsen kanssa molemminpuolista luottamusta	82%	84%	81%	85%
Älypuhelimien käyttö edistää lapsen kykyä hakea tietoa	78%	83%	80%	85%
Vanhemmalla on oikeus ja velvollisuus tarkastaa lapsen puhelimen sisältöä, jopa ilman lapsen lupaa	78%	80%	77%	80%
Puhelin tuo lapselle itsenäisyyttä ja lapsen "reviiri" laajenee	73%	76%	76%	78%
Älypuhelimien käyttö edistää lapsen oppimista	66%	73%	74%	74%
Otan mielelläni vastaan vinkkejä ja neuvoja luotettavalta taholta ymmärtääkseni ja tukeakseni lapsen digitaalisen elämän hallintaa	66%	62%	62%	65%
Lapsen puhelimen käyttö huolestuttaa minua	50%	40%	43%	36%
Lapseni saa ladata itsenäisesti sovelluksia mobiililaitteisiin	41%	38%	42%	34%

13-16-vuotiaiden lasten vanhemmista 56% on täysin samaa mieltä siitä, että puhelin on lapselle tärkeä sosiaalisen kanssakäymisen väline

Käyttöön liittyvät väittämät

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
n= 13-16v = 304 IP

Sensitivity: Open

Myös 13-16-vuotiaiden kohdalla väittämä *lapsen puhelimen käyttö huolestuttaa minua* on kasvanut merkittävästi edellisvuodesta (+9% -yks.). Sen sijaan laskua nähdään väittämässä *Vanhemmalla on oikeus ja velvollisuus tarkastaa lapsen puhelimen sisältöä, jopa ilman lapsen lupaa*.

Käyttöön liittyvät väittämät - Täysin tai jokseenkin samaa mieltä

	13-16-vuotiaat 2024	13-16-vuotiaat 2023	13-16-vuotiaat 2022	13-16-vuotiaat 2022
	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä
Puhelin on lapselle tärkeä sosiaalisen kanssakäymisen väline (yhteydenpito kavereihin)	90%	92%	89%	93%
Älypuhelimien käyttö kehittää lapsen digitaalisia taitoja	86%	86%	86%	87%
Älypuhelimien käyttö edistää lapsen kykyä hakea tietoa	87%	85%	83%	85%
Ensimmäisen puhelimen hankinta on hyvä tapa opetella lapsen kanssa molemminpuolista luottamusta	82%	82%	82%	84%
Puhelin tuo lapselle itsenäisyyttä ja lapsen "reviiri" laajenee	77%	79%	81%	82%
Älypuhelimien käyttö edistää lapsen oppimista	70%	71%	72%	75%
Lapseni saa ladata itsenäisesti sovelluksia mobiililaitteisiin	71%	71%	73%	71%
Vanhemmalla on oikeus ja velvollisuus tarkastaa lapsen puhelimen sisältöä, jopa ilman lapsen lupaa	55%	62%	62%	65%
Otan mielelläni vastaan vinkkejä ja neuvoja luotettavalta taholta ymmärtääkseni ja tukeakseni lapsen digitaalisen elämän hallintaa	61%	58%	59%	64%
Lapsen puhelimen käyttö huolestuttaa minua	42%	33%	42%	35%

Vanhemmat kaipaavat vinkkejä ja neuvoja monenlaisiin teemoihin liittyen. Nuoremmissa ryhmässä teemat vaihtelevat esimerkiksi turvallisuuden, rajoittamisen, pelisääntöjen ja valvonnan suhteen. Vanhempien lasten kohdalla korostuvat erityisesti puhelimen käytön rajoittaminen ja valvonta

Vinkit ja neuvot, joita vanhempi kaipaa

66%

5-12-vuotiaat

- Neuvoja siitä, kuinka käyttää nettiä ja somea **turvallisesti** ja millaisia **vaaroja** voi kohdata
- **Tietoturvaan** liittyvät asiat yleisesti
- Neuvoja **ajankohtaisista asioista**
- Kuinka estää **nettikiusaaminen, huijarit ja haitalliset sivustot**
- **Ruutuajan rajoittaminen ja riippuvuuksien ehkäisy**
- **Pelisääntöjen** luominen
- **Parempia seurantakeinoja** lapsen netinkäyttöön
- **Lapsille suunnattua materiaalia** esim. turvallisuudesta, digitaalisen maailman riskeistä, runsaan käytön haitoista.

61%

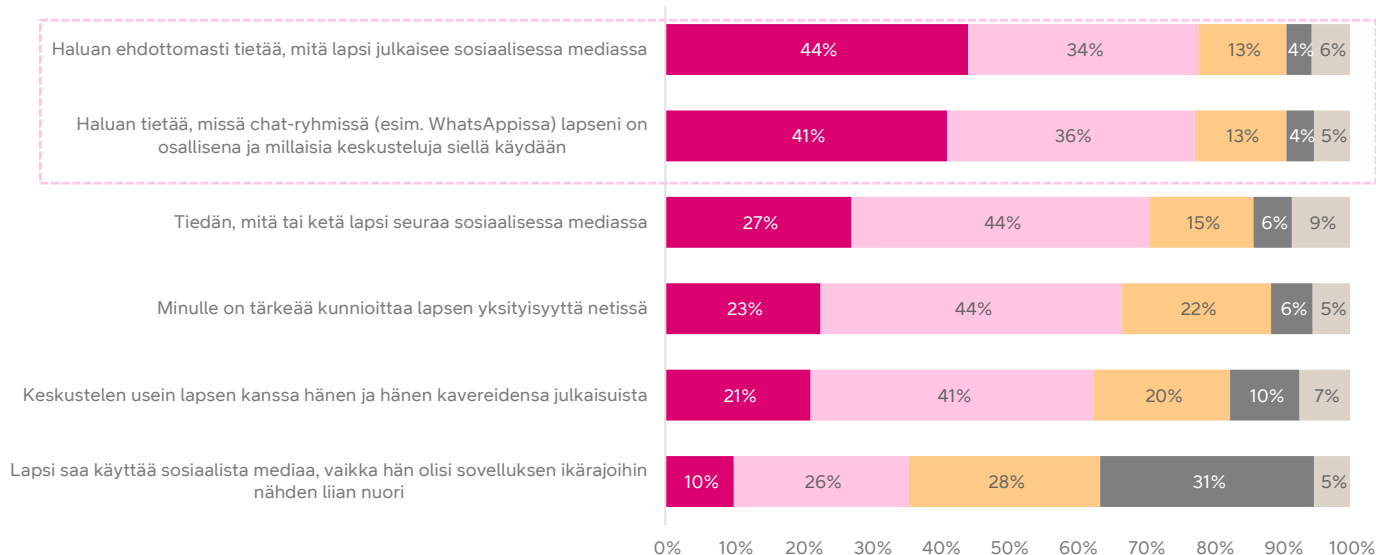
13-16-vuotiaat

- Vinkkejä siihen, miten luoda **yhteisiä pelisääntöjä** (esim. milloin puhelin pois)
- **Lapselle suunnattua materiaalia** siitä, mitä liiallinen puhelimenkäyttö ja riippuvuus aiheuttaa esim. minkälaisia vaikutuksia lapsen kehitykseen
- **Ruutuajan rajoittaminen**, myös positiivisilla keinoilla
- Tietoa erilaisista **estämiseen/rajoittamiseen** tarkoitetuista sovelluksista
- Kuinka keskustella **vaaroista** ilman, että lapsi suuttuu
- **Turvallisuuteen/tietoturvaan** liittyvät asiat, kuten huijaustorjunta

Suurin osa vanhemmista haluaa tietää, mitä 5-12-vuotias lapsi julkaisee sosiaalisessa mediassa ja missä chat-ryhmissä lapsi on osallisena

Väittämät – puhelimen käytön valvominen sosiaalisessa mediassa

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa

	2024	2023	2022	2021
Täysin & jokseenkin samaa mieltä	78%	Täysin & jokseenkin samaa mieltä	Täysin & jokseenkin samaa mieltä	Täysin & jokseenkin samaa mieltä
	80%	81%	80%	
	77%	83%	n/a	n/a
	71%	70%	71%	68%
	67%	65%	59%	49%
	63%	57%	59%	50%
	36%	33%	38%	25%

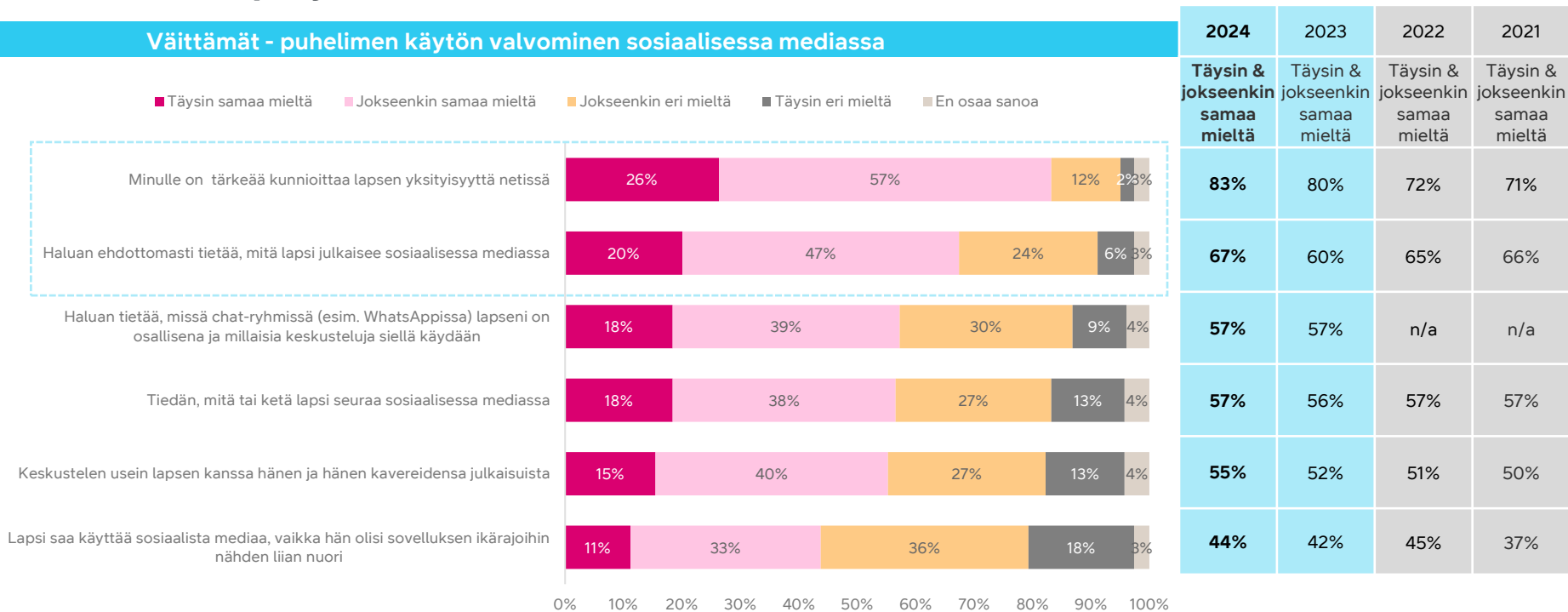
Oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä?
n= 5-12v = 622 IP

Jopa 83% 13-16-vuotiaiden vanhemmista kertoo, että heille on tärkeää kunnioittaa lapsen yksityisyyttä netissä. Osuus on kasvanut tasaisesti vuodesta 2021. Suurin osa haluaa kuitenkin myös tietää, mitä lapsi julkaisee sosiaalisessa mediassa.

13-16-vuotiaat

Väittämät - puhelimen käytön valvominen sosiaalisessa mediassa

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa

Oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä?
n= 13-16v = 304 IP

Yleisimmin lapsen kanssa on sovittu, että puhelimesta pidetään hyvää huolta, siihen vastataan perheenjäsenen soittaessa ja sen tulee olla lapsella mukana pois kotoa ollessa. 5-12-vuotiaiden lasten pelaamiseen käytettyä aikaa rajoitetaan selvästi enemmän kuin vanhempien lasten.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Puhelimen käyttöön liittyvät pelisäännöt

Harmaalla suurimmat erot ikäryhmien välillä

	2024	2024	2023	2023	2022	2022	2021	2021
	5-12- vuotiaat	13-16- vuotiaat	5-12- vuotiaat	13-16- vuotiaat	5-12- vuotiaat	13-16- vuotiaat	5-12- vuotiaat	13-16- vuotiaat
Puhelimesta pidetään huolta ei pudoteta, ei jätetä lojumaan	65%	69%	75%	74%	63%	64%	75%	77%
Puhelimeen vastataan, kun perheenjäsen soittaa	63%	64%	70%	69%	59%	63%	71%	75%
Puhelimen täytyy olla mukana ja lapsen tavoitettavissa, jos on poissa kotoa	57%	59%	65%	70%	57%	63%	64%	68%
Henkilötietoja ei anneta tuntemattomille eikä ladata verkkoon	56%	64%	62%	66%	53%	63%	64%	72%
Puhelinta ei saa käyttää tietyissä paikoissa tai tilanteissa (esim. elokuvissa tai perheen kanssa syödessä)	54%	44%	60%	50%	52%	42%	59%	54%
Sovittu, millaisia kuvia itsestään, perheenjäsenistä tai kavereista saa julkaista	52%	49%	58%	50%	47%	46%	55%	58%
Ei julkaista sopimattomia kuvia/videoita sosiaaliseen mediaan	52%	59%	56%	61%	46%	55%	56%	68%
Puhelinta ei saa käyttää kävellessä tai muuten liikenteessä oltaessa pyörä, mopo, skeittilauta tms.	52%	41%	55%	49%	49%	40%	57%	47%
Sovittu millaisia sovelluksia puhelimeen saa ladata	52%	36%	59%	36%	51%	31%	56%	36%
Rajoitettu aika puhelimesta pelaamiseen esim. tietty määrä tunteja päivässä	52%	18%	56%	26%	49%	22%	54%	24%
Ilmoitellaan viesteillä, missä ollaan tai mennään, jos ei olla sovittuun aikaan paikalla	50%	58%	56%	68%	48%	57%	52%	67%
Toisen henkilön kuvan jakamiseen kysytään lupa	49%	45%	53%	55%	47%	47%	53%	57%
Asiallinen ja kohtelias kielenkäyttö tekstatessa tai pikaviestipalveluita käyttäessä.	48%	41%	51%	46%	44%	39%	49%	47%
On sovittu raja tai kielto maksullisen sisällön lataamiselle	44%	38%	48%	42%	43%	41%	44%	43%
Puhelinta ei saa käyttää sängyssä ennen nukahtamista	41%	22%	46%	23%	40%	23%	51%	22%
Linkkeiä tai sähköpostin liitetiedostoja ei saa avata. ios ei ole varma niiden sisällöstä	40%	49%	40%	49%	n/a	n/a	n/a	n/a
Ei saa soittaa tai viestitellä jatkuvasti / outoon aikaan	40%	23%	45%	31%	37%	25%	45%	35%
Ei sovittuja pelisääntöjä	1%	2%	1%	4%	1%	3%	2%	1%
Jokin muu, mikä?	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%

Alla on lueteltu yleisimpiä puhelimen käyttöön liittyviä pelisääntöjä. Mistä pelisäännöistä olet sopinut lapsesi kanssa?

n= 5-12v = 622 IP

n= 13-16v = 304 IP

Sensitivity: Open

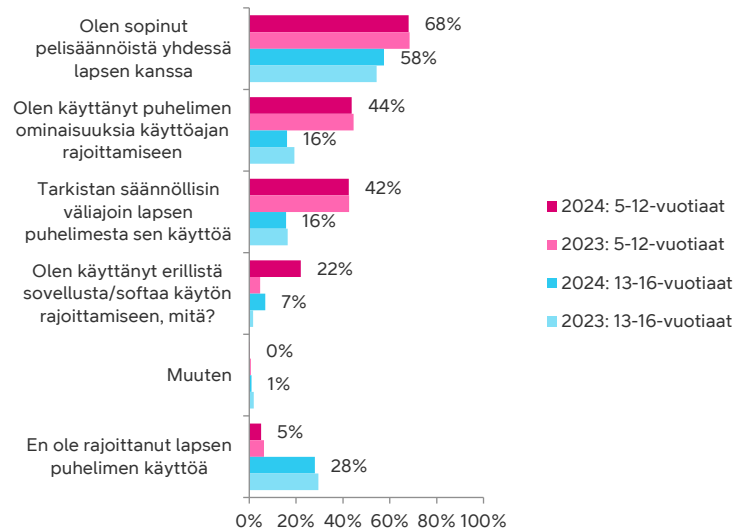
5-12-vuotiaiden puhelimen käyttöaika rajoitetaan useammin kuin vanhempien lasten. Nuorempien lasten osalta myös puhelimen käyttöä tarkastetaan säännöllisesti.

5-12-vuotiaat

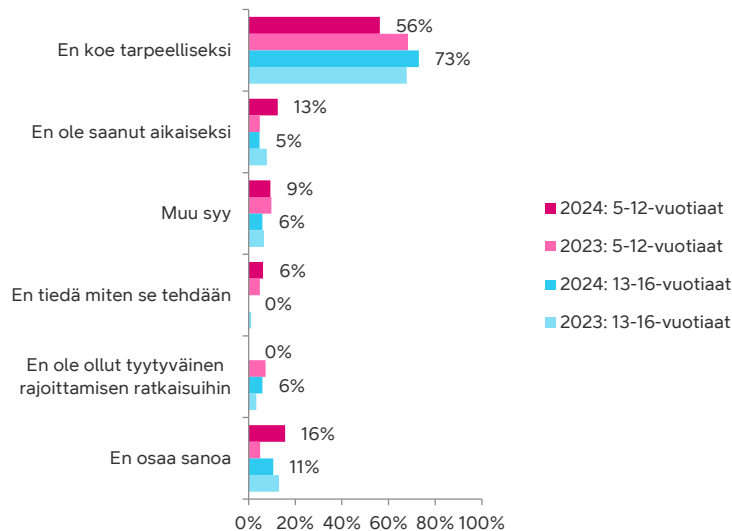
13-16-vuotiaat

Lapsen puhelimen käytön rajoittaminen

Onko puhelimen käyttöä rajoitettu

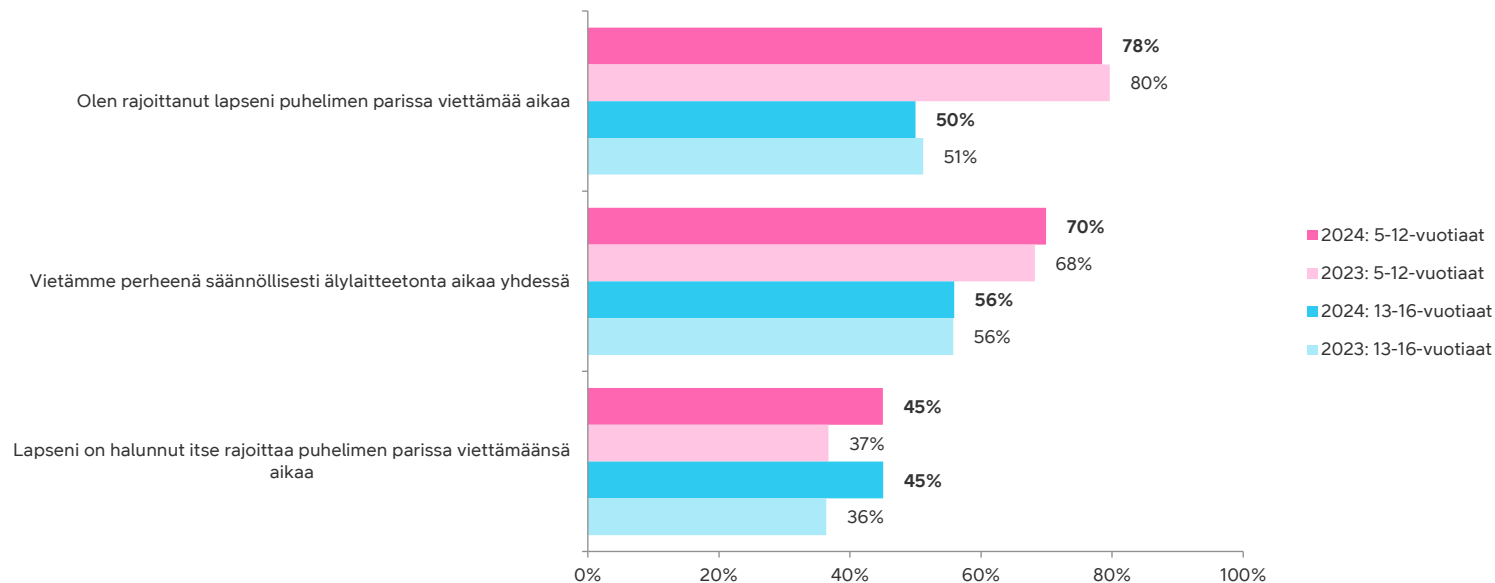
Miksi käyttöä ei ole rajoitettu

Oletko pyrkinyt rajoittamaan lapsen puhelimen käyttöä? n= 5-12v = 622 IP, n= 13-16v = 304 IP
 Miksi et ole rajoittanut lapsesi puhelimen käyttöä? n= 5-12v = 32 IP, n= 13-16v = 85 IP

78% vanhemmista kertoo rajoittaneensa 5-12-vuotiaiden puhelimen parissa viettämää aikaa, kun taas 13-16-vuotiaiden lasten kohdalla vain puolet vanhemmista tekee näin. Edellisvuoteen verrattuna selvästi suurempi osuus kaikenikäisistä lapsista on itse halunnut rajoittaa puhelimen parissa viettämäänsä aikaa.

Rajoittamiseen liittyvät väittämät: Täysin tai jokseenkin samaa mieltä

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.

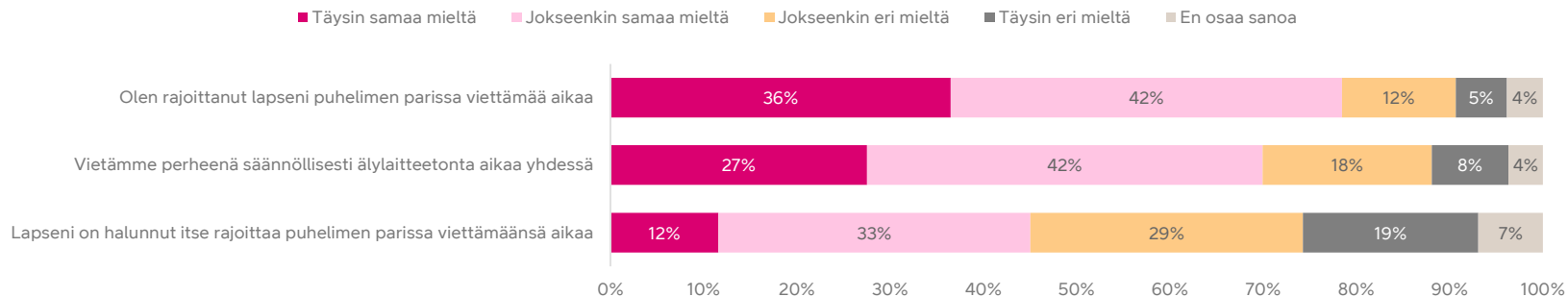
n= 5-12v = 622 IP

n= 13-16v = 304 IP

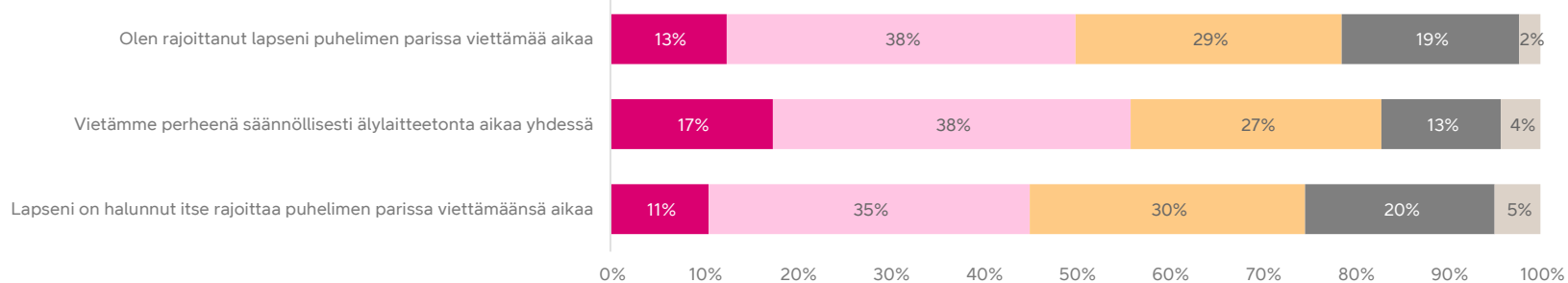
Sensitivity: Open

Nuorempien lasten kanssa vietetään myös useammin älylaitteetonta aikaa kuin vanhempien lasten kanssa

Rajoittamiseen liittyvät väittämät 5-12-vuotiaat

Rajoittamiseen liittyvät väittämät 13-16-vuotiaat

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.

n= 5-12v = 622 IP

n= 13-16v = 304 IP

Sensitivity: Open

Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen – Yhteenveto

Puhelimen käyttöaika ja muut laitteet

- Puhelimen päivittäinen käyttöaika vaihtelee 5-12-vuotiaiden lasten keskuudessa yleisimmin 1-2 tunnin tai yli 2 tunnin, mutta alle 4 tunnin välillä. Suurin osa vanhemmista kuitenkin kokevat sopivan käytön olevan **maksimissaan 1-2 tuntia** päivässä tässä ikäryhmässä.
- 13-16-vuotiaiden lasten vanhempien mielestä sopiva käyttöaika olisi **alle neljä tuntia päivässä**. Silti yli kolmannes tämän ikäisistä lapsista käyttää puhelinta **4 tuntia tai enemmän** arkipäivän aikana.
- Puhelimen lisäksi lapsilla on käytössään myös muita laitteita: nuoremmilla lapsilla tyypillisimmin pelikonsoli ja vanhemmilla lapsilla tietokone.

Käyttöön liittyvät väittämät

- Suurin osa sekä 5-12-vuotiaiden että 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmista pitää puhelinta **tärkeänä sosiaalisen kanssakäymisen välineenä**. Vanhempien lasten kohdalla tämä korostuu vielä vahvemmin.
- Nuorempien lasten vanhemmat kokevat useammin, että heillä on **oikeus ja velvollisuus tarkastaa lapsen puhelimen sisältöä** verrattuna 13-16-vuotiaiden lasten vanhempiin. Nuorempien lasten kohdalla vanhemmat haluavat myös useammin tietää, **mitä lapsi julkaisee sosiaalisessa mediassa ja missä chat-ryhmissä lapsi on osallisena**.
- Molemmissa ikäryhmissä väittämä **lapsen puhelimen käyttö huolestuttaa minua** on kasvanut merkittävästi vuodesta 2023.

Pelisäännöt ja puhelimen käytön rajoittaminen

- Molemmissa ikäryhmissä yleisimmin sovitut pelisäännöt ovat **puhelimesta huolehtiminen ja puhelimeen vastaaminen perheenjäsenen soittaessa**.
- Yleisimmin **pelisäännöistä sovitaan yhdessä lapsen kanssa**, mutta nuorempien lasten vanhemmat **tarkistavat myös lastensa puhelimia, ja/tai rajoittavat lapsen puhelimen käyttöaikaa**.
- Puhelimen käyttöä rajoitetaan 5-12-vuotiaiden lasten ikäryhmässä **useammin ja useammilla tavoilla** kuin vanhempien lasten kohdalla. Nuorempien lasten kanssa vietetään myös useammin **älylaitteetonta aikaa** kuin vanhempien lasten kanssa.
- Vuoteen 2023 verrattuna selvästi suurempi osuus kaikenikäisistä lapsista on **itse halunnut rajoittaa puhelimen parissa viettämäänsä aikaa**.

Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

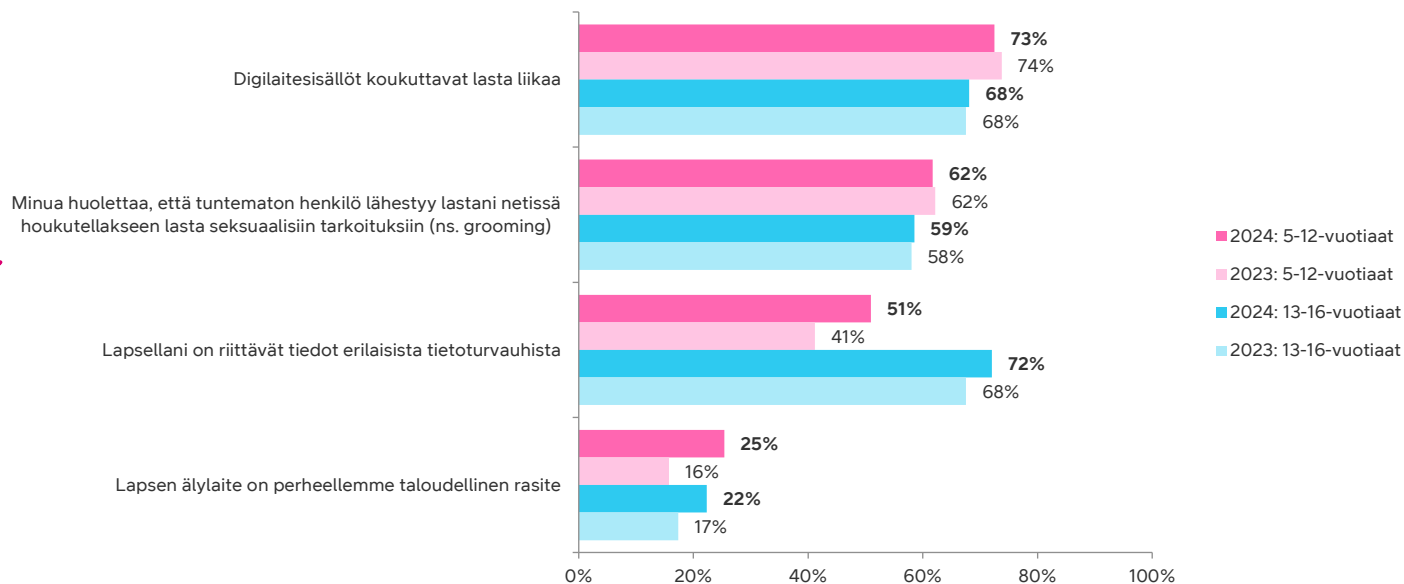

Suurin osa vanhemmista kokee, että digilaitesisällöt kourkuttavat lasta liikaa. 13-16 vuotiailla koetaan olevan paremmat tiedot erilaisista tietoturvahista verrattuna nuorempiin lapsiin. Noin joka neljännes kokee lapsen älylaitteen olevan perheelle taloudellinen rasite, osuudet ovat kasvaneet vuodesta 2023 molemmissa ikäryhmissä.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Huolenaiheisiin liittyvät väittämät: Täysin tai jokseenkin samaa mieltä

Ns. grooming trendi

2022: 63%
2021: 65%

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.

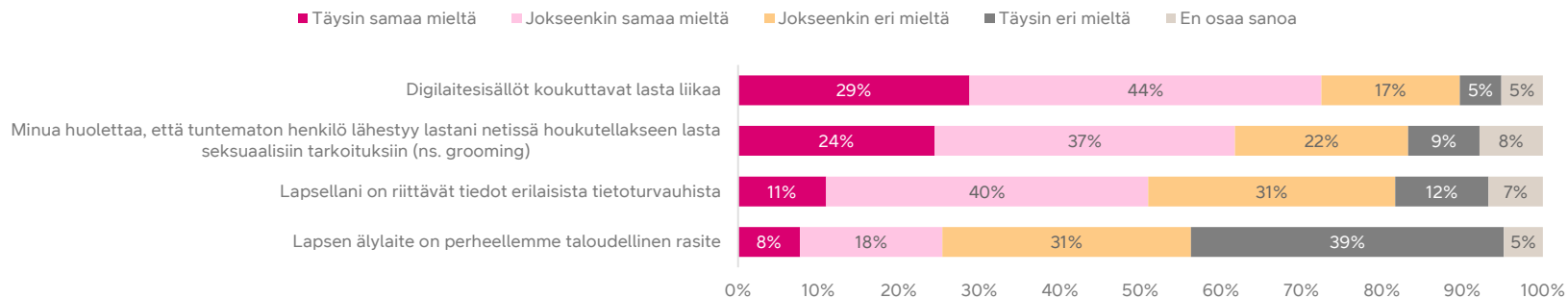
n= 5-12v = 622 IP

n= 13-16v = 304 IP

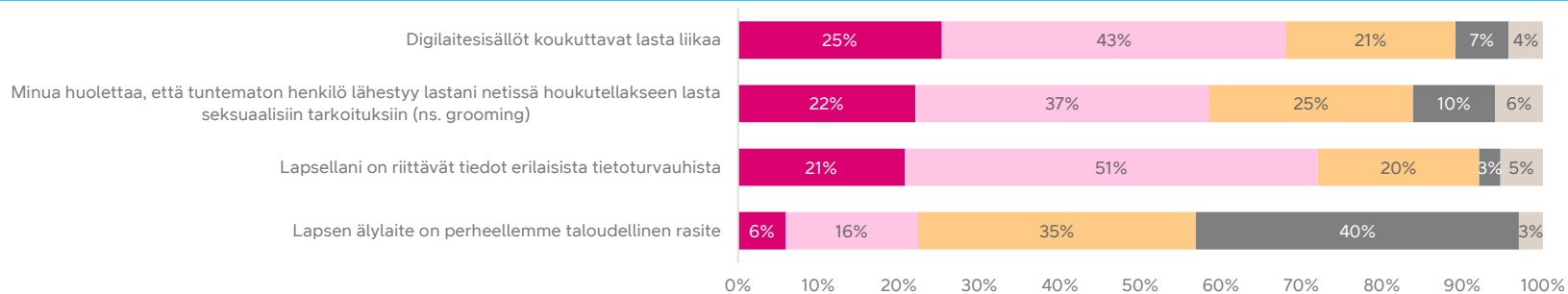
Sensitivity: Open

13-16 vuotiailla koetaan olevan selvästi paremmat tiedot erilaisista tietoturvahista verrattuna nuorempiin lapsiin

Huolenaiheisiin liittyvät väittämät: 5-12-vuotiaat

Huolenaiheisiin liittyvät väittämät: 13-16-vuotiaat

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.

n= 5-12v = 622 IP

n= 13-16v = 304 IP

Sensitivity: Open

Puhelimen käytön suurimpina riskinä koetaan edelleen 5-12-vuotiaiden lasten kohdalla puhelimen katoaminen ja haitalliset sivustot. Useimmiten kohdatut riskit ovat puhelimen rikkoutuminen, käyttöön kuluva aika ja se, ettei lasta saa puhelimella kiinni.

Riskit

	Koen riskinä	Olen kohdannut lapsen puhelimen käytössä	En koe riskinä enkä ole kohdannut	Koen riskinä 2023
Puhelin katoaa	63%	16%	25%	64%
Lapselle haitalliset sivustot (esim. seksi, väkivalta, päihteet) tai kontaktit	62%	13%	27%	64%
Puhelin rikkoutuu	60%	28%	19%	62%
Lasta huijataan netissä	59%	12%	31%	62%
Valvomaton netin käyttö	57%	14%	31%	58%
Puhelimen käyttöön kuluu liikaa aikaa	57%	32%	22%	55%
Puhelin varastetaan	57%	9%	35%	60%
Lapsi lataa sovelluksen, liitteen tai linkin, jonka kautta laitteseen tulee virus tai muu haittaohjelma	57%	11%	32%	56%
Lapsesta levitetään arkaluontoista materiaalia netissä	56%	10%	36%	56%
Lasta kiusataan kännykän, somen ja/tai viestisovellusten välityksellä	55%	15%	33%	60%
Vaiuttaa kielteisesti unen laatuun tai terveyteen (esim. selkä- ja niskavaivat)	54%	17%	34%	52%
Lapsi joutuu vaaratilanteeseen liikenteessä	52%	12%	38%	53%
Lapsi joutuu verkkorikoksen uhriksi	50%	10%	41%	50%
Lapsi luovuttaa henkilötietoja tai salasanan ulkopuoliselle	47%	10%	44%	49%
Vapaa-aika yksipuolistuu	47%	20%	38%	47%
Lasta ei saa usein puhelimella kiinni	41%	29%	36%	40%
Vaiuttaa kielteisesti oppimiseen	40%	20%	43%	37%
Lapsi aiheuttaa omalla kännykän käytöllään muille harmia	39%	13%	50%	39%
Yllätyksenä tulevat liian suuret laskut	29%	13%	59%	25%

13-16-vuotiaiden ryhmässä koetut riskit ovat jakautuneet melko tasaisesti, kärjessä on kielteinen vaikutus unen laatuun tai terveyteen sekä laitteeseen tullut virus tai muu haittaohjelma ladatun sovelluksen tms. kautta. Yleisimmin kohdatut riskit ovat vanhempien lasten kohdalla samat kuin nuorempien lasten kohdalla.

Riskit

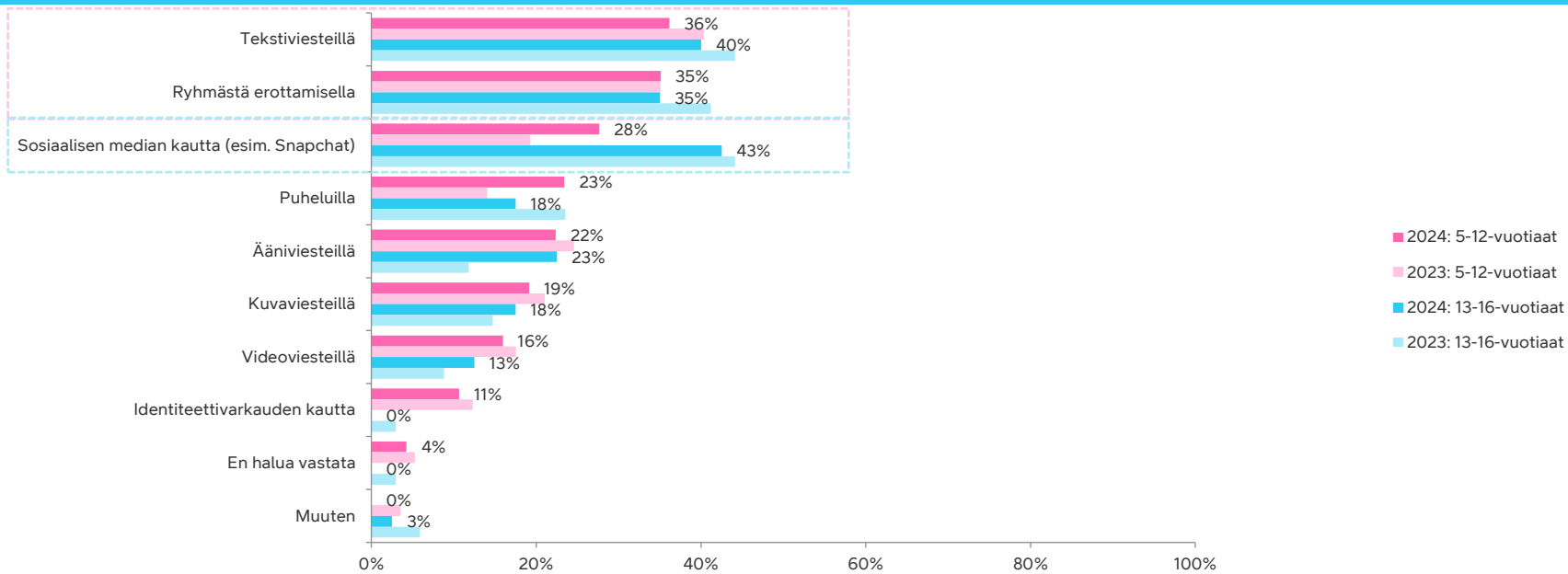
	Koen riskinä	Olen kohdannut lapsen puhelimen käytössä	En koe riskinä enkä ole kohdannut	Koen riskinä 2023
Vaiuttaa kielteisesti unen laatuun tai terveyteen (esim. selkä- ja niskavaivat)	58%	21%	27%	61%
Lapsi lataa sovelluksen, liitteen tai linkin, jonka kautta laitteeseen tulee virus tai muu haittaohjelma	57%	11%	33%	61%
Lasta huijataan netissä	55%	11%	35%	64%
Puhelin varastetaan	55%	9%	37%	60%
Lapselle haitalliset sivustot (esim. seksi, väkivalta, päihteet) tai kontaktit	55%	12%	36%	64%
Puhelin rikkoutuu	55%	37%	19%	56%
Lapsi joutuu verkkorikoksen uhriksi	53%	8%	39%	60%
Lapsesta levitetään arkaluontoista materiaalia netissä	53%	9%	40%	55%
Puhelin katoaa	53%	18%	32%	61%
Valvomaton netin käyttö	51%	15%	37%	56%
Puhelimen käyttöön kuluu liikaa aikaa	49%	34%	25%	61%
Lasta kiusataan kännykän, somen ja/tai viestisovellusten välityksellä	49%	13%	40%	56%
Lapsi joutuu vaaratilanteeseen liikenteessä	48%	12%	41%	59%
Vapaa-aika yksipuolistuu	45%	21%	39%	47%
Vaiuttaa kielteisesti oppimiseen	44%	21%	41%	45%
Lapsi luovuttaa henkilötietoja tai salasanan ulkopuoliselle	43%	9%	49%	46%
Lasta ei saa usein puhelimella kiinni	36%	31%	40%	37%
Lapsi aiheuttaa omalla kännykän käytöllään muille harmia	30%	11%	61%	34%
Yllätyksenä tulevat liian suuret laskut	27%	10%	64%	23%

Reilu 10% 5-16-vuotiaista lapsista on kohdannut kiusaamista puhelimen välityksellä. Kiusaamista on tapahtunut useimmin tekstiviesteillä ja ryhmästä erottamisella. Vanhempien lasten keskuudessa korostuu vahvasti myös sosiaalisen median kautta tapahtuva kiusaaminen.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Lapsen kiusaaminen – jos lasta on kiusattu, miten kiusaaminen on tapahtunut

Vastasit, että lastasi on kiusattu kännykän välityksellä. Miten kiusaaminen on tapahtunut?
 n= 5-12v = 94 IP
 n= 13-16v = 40 IP

Sensitivity: Open

Käytön huolenaiheet ja turvaaminen - Yhteenveto

Käytön huolenaiheet

- Suurin osa vanhemmista on täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että **digilaitesivallöt koukuttavat lasta liikaa**. Merkittävä osuus kokee myös huolta siitä, että tuntematon henkilö lähestyy lasta seksuaalisiin tarkoituksiin.
- **13-16 vuotiailla koetaan olevan selvästi paremmat tiedot** erilaisista tietoturvahista verrattuna nuorempiin lapsiin.
- **Noin joka neljännes kokee lapsen älylaitteen olevan perheelle taloudellinen rasite**, osuudet ovat kasvaneet vuodesta 2023 molemmissa ikäryhmissä.

Riskit

- Puhelimen käytön suurimpina riskeinä pidetään 5-12-vuotiaiden lasten kohdalla **haitallisia sivustoja** sekä **puhelimen katoamista ja rikkoutumista**.
- 13-16-vuotiaiden ryhmässä koetut riskit ovat jakautuneet melko tasaisesti, kärjessä on **kielteinen vaikutus unen laatuun tai terveyteen** sekä **laitteeseen tullut virus tai muu haittaohjelma ladatun sovelluksen tms. kautta**.
- Useimmiten kohdatut riskit ovat molemmissa ikäryhmissä **puhelimen rikkoutuminen, käyttöön kuluva aika** ja se, **ettei lasta saa puhelimella kiinni**.

Kiusaaminen

- Yli 10% 5-16-vuotiaista lapsista on kohdannut **kiusaamista** puhelimen välityksellä.
- Kiusaamista on tapahtunut useimmin tekstiviesteillä ja ryhmästä erottamisella. 13-16-vuotiaiden lasten keskuudessa korostuu vahvasti myös sosiaalisen median kautta tapahtuva kiusaaminen.

Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet ja turvaaminen
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

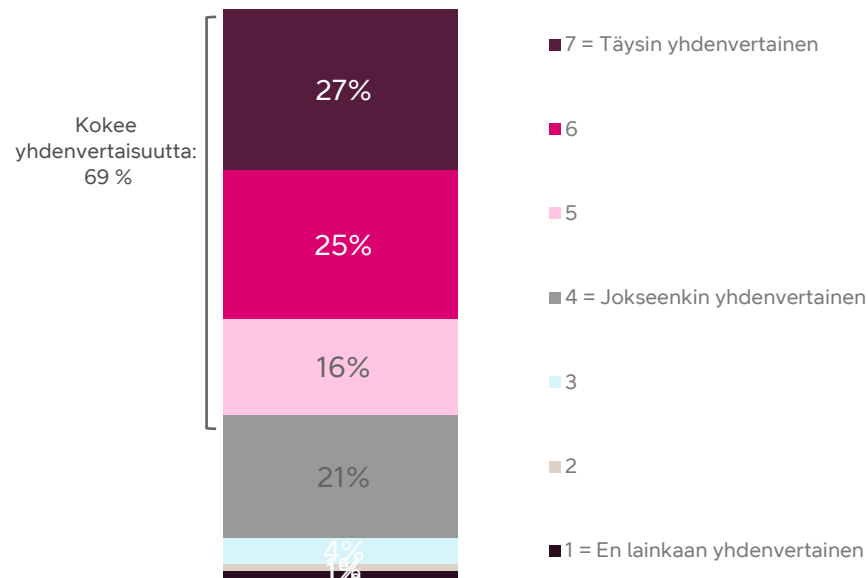

69% 5-12-vuotiaiden lasten vanhemmista kokee digitaalista yhdenvertaisuutta. Syyt digitaalisen yhdenvertaisuuden ulkopuolelle jäämiseen liittyy vahvasti perheen taloudelliseen tilanteeseen ja siihen, ettei ole mahdollisuutta ostaa uusia älylaitteita.

Digitaalinen yhdenvertaisuus

Kokemus digitaalisesta yhdenvertaisuudesta

Syyt digitaalisen yhdenvertaisuuden ulkopuolelle jäämiseen

“Meillä on käytössä edullista käytettyä eikä ole mahdollisuus ostaa uusia hienoja vermeitä ja iphoneja.”

“Meillä ei ole tarpeeksi rahaa ostaa lisää digitalisoituja laitteita.”

“Perheen rahatilanne.”

”Kaikilla ei ole varaa ostaa uusimpia älylaitteita.”

”Koska yritän kasvattaa niitä perinteisemmällä tavalla.”

”Häntä kiusataan.”

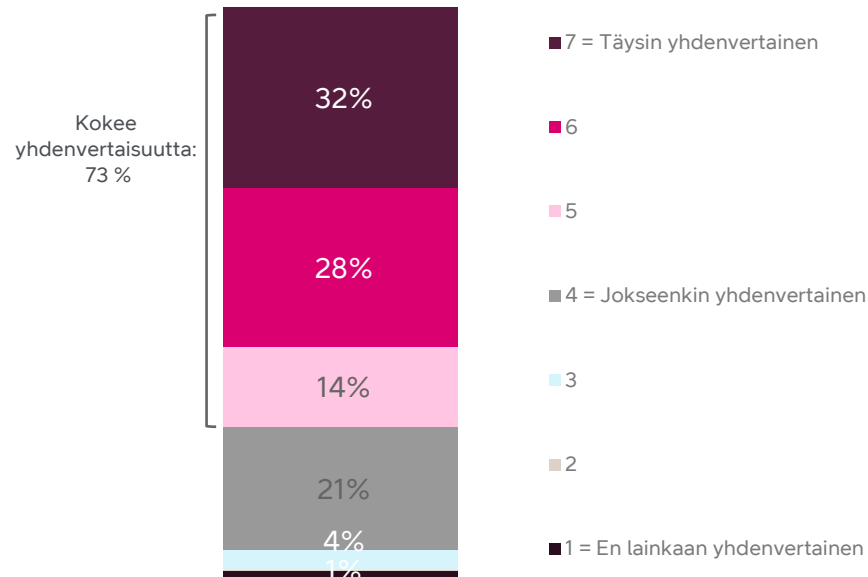
Uusi kysymys
2024

13-16-vuotiaiden lasten vanhemmista aavistuksen verran suurempi osuus (73%) kokee digitaalista yhdenvertaisuutta. Myös heidän keskuudessaan perheen taloudellinen tilanne on pääsyy digitaalisen yhdenvertaisuuden ulkopuolelle jäämiseen.

Digitaalinen yhdenvertaisuus

Kokemus digitaalisesta yhdenvertaisuudesta

Syyt digitaalisen yhdenvertaisuuden ulkopuolelle jäämiseen

“*Toisilla on enemmän rahaa.*”

“*Taloudellinen tilanne.*”

“*Meillä ei ole pelikonsolia, virtuaalilaseja, tablettia.*”

”*Ei varaa hankkia laitteita.*”

”*Lapsi kiinnittyy liikaa puhelimeen.*”

”*Ei osaa lukea.*”

Uusi kysymys
2024

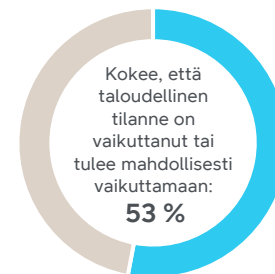
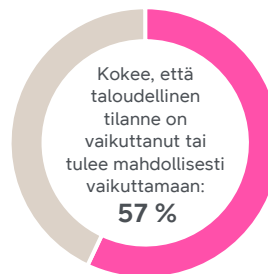
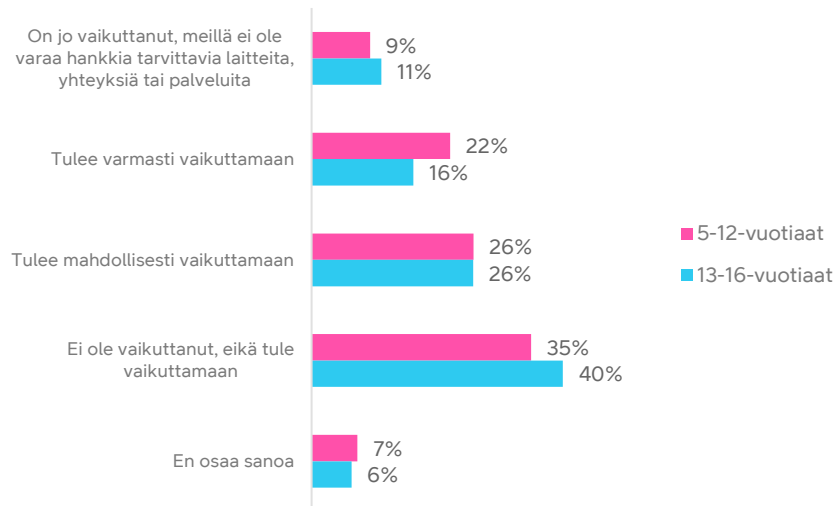
Hieman suurempi osuus 5-12-vuotiaiden lasten vanhemmista kokee, että taloudellinen tilanne on vaikuttanut tai tulee mahdollisesti vaikuttamaan lapsen osallisuuteen digitalisoituvassa yhteiskunnassa. Kuitenkin molemmissa ikäryhmissä osuus on yli 50%.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Taloudellinen tilanne

Taloudellisen tilanteen vaikutus digitalisoituvassa yhteiskunnassa osallistumiseen

Digitaalinen yhdenvertaisuus - Yhteenveto

Yhdenvertaisuus

- Noin 70% 5-16-vuotiaiden lasten vanhemmista kokee digitaalista yhdenvertaisuutta.
- Selvästi pienempi osuus ei koe yhdenvertaisuutta – Molemmissa ikäryhmissä syyt digitaalisen yhdenvertaisuuden ulkopuolelle jäämiseen liittyy vahvasti perheen taloudelliseen tilanteeseen ja siihen, ettei ole mahdollisuutta ostaa älylaitteita.

Taloudellinen tilanne

- Yli 50% sekä 5-12-vuotiaiden että 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmista kokee, että taloudellinen tilanne on vaikuttanut tai tulee mahdollisesti vaikuttamaan lapsen osallisuuteen digitalisoituvassa yhteiskunnassa.

Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

Puhelimen hankinta ja omistaminen

- Kaikilla vähintään 7-vuotiailla lapsilla on oma puhelin käytössä. 5-6-vuotiaiden puhelinten omistaminen on kasvanut tasaisesti vuodesta 2021. Älypuhelinten osuus on sen sijaan laskenut alle 9-vuotiaiden keskuudessa.
- Ensimmäinen puhelin saadaan yleensä 6-7-vuotiaana. Tärkein syy puhelimen hankintaan on yhteydenpito perheen välillä ja turvallisuus.
- Älypuhelin ostetaan ensimmäiseksi puhelimeksi lähes yhtä usein uutena kuin käytettynä. Kellopuhelinten ostaminen ensipuhelimeksi on noussut aiemmista vuosista.

Tarvikkeet ja ominaisuudet

- Suojakuorten lisäksi lisätarvikkeiden hankinnassa korostuu näytönsuojat, kuulokkeet, ja johdollinen laturi. Hyödyllisimmiksi lisätarvikkeiksi koetaan suojakuoret ja näytönsuoja.
- 5-12-vuotiaille hankitaan rajatonta dataa, soitonesta ja puhelimen seurantamahdollisuus; 13-16-vuotiaille rajatonta dataa, puheluita ja viestejä sekä soitonesta.
- Kaikissa ikäryhmissä kiinnostavin puhelimen ominaisuus, joka ei ole käytössä on huijauspuheluiden tunnistuspalvelu.

Sovellukset ja käyttökohteet

- Lasten ja nuorten päivittäin eniten käytetty sovellus on edelleen WhatsApp.
- Tekoälysovelluksia (esim. ChatGPT) käyttää 5-12-vuotiaista lapsista vähintään viikottain 11%, 13-16-vuotiaista puolestaan 14%.
- Puhelinta käytetään molemmissa ikäryhmissä useimmiten yhteydenpitoon perheenjäsenten ja kavereiden kanssa. Puhelimen käyttö monipuolistuu iän myötä.
- Perinteiset puhelut ja kirjoitettu teksti ovat edelleen suosituimmat yhteydenpidon muodot vanhempien kanssa, niiden osuus on kuitenkin selvästi laskenut vuodesta 2023.

Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen

- Vanhemmat pitävät sopivana puhelimen käyttöaikana 5-12-vuotiaiden kohdalla enintään 1-2 tuntia päivässä ja 13-16-vuotiaiden kohdalla alle neljää tuntia. Nuoremman ryhmän kohdalla käyttöaika pysyy jokseenkin rajoissaan, mutta yli kolmannes 13-16-vuotiaista lapsista käyttää puhelinta arkipäivisin yli 4 tuntia.
- Nuorempien puhelinaikaa rajoitetaan useammin ja useammalla tavalla kuin 13-16-vuotiaiden. Molemmissa ikäryhmissä lapsien puhelimen käytöstä ollaan enemmän huolissaan kun edellisvuonna.

Käytön huolenaiheet

- Suurin osa vanhemmista on täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että digilaitesisällöt kourkuttavat lasta liikaa.
- 13-16 vuotiailla koetaan olevan paremmat tiedot erilaisista tietoturvauhista kuin nuoremmilla.
- Useimmiten kohdatut riskit ovat molemmissa ikäryhmissä puhelimen rikkoutuminen, käyttöön kuluva aika ja se, ettei lasta saa puhelimella kiinni.
- Yli 10% 5-16-vuotiaista lapsista on kohdannut kiusaamista puhelimen välityksellä. Kiusaamista on tapahtunut useimmin tekstiviesteillä ja ryhmästä erottamisella.

Digitaalinen yhdenvertaisuus

- Noin 70% 5-16-vuotiaiden lasten vanhemmista kokee digitaalista yhdenvertaisuutta.
- Sekä 5-12-vuotiaiden että 13-16-vuotiaiden ikäryhmissä syyt digitaalisen yhdenvertaisuuden ulkopuolelle jäämiseen liittyy vahvasti perheen taloudelliseen tilanteeseen ja siihen, ettei ole mahdollisuutta ostaa älylaitteita.
- Yli 50% 5-16-vuotiaiden lasten vanhemmista kokee, että taloudellinen tilanne on vaikuttanut tai tulee mahdollisesti vaikuttamaan lapsen osallisuuteen digitalisoituvassa yhteiskunnassa.

Trendimuutoksia vuodesta 2023

5-6-vuotiaiden puhelinten omistamisen osuus on kasvanut tasaisesti viime vuosina, älypuhelisten osuus on kuitenkin laskenut nuoremmissa ikäryhmissä

- 5-6-vuotiaiden puhelinten omistamisen osuus on kasvanut tasaisesti vuodesta 2021, nyt jopa 90%:lla tästä ryhmästä on oma puhelin (2023 80%, 2022 87%, 2021 60%)
- Älypuhelisten %-osuus lapsista, joilla on puhelin, on laskenut tasaisesti vuodesta 2021 lähtien alle 9-vuotiaiden lasten ryhmissä (5-8-vuotiaat: 2024 72%-79%, 2023 74%-88%, 2022 85%-91%, 2021 90%-97%).

5-12-vuotiailla lapsilla on henkilökohtaisessa käytössään enemmän digilaitteita kuin edellisenä vuonna

- Ennen ensimmäisen puhelimen hankintaa lapsilla on nyt vuotta 2023 useammin henkilökohtaisessa käytössään tabletteja (2024 27%, 2023 19%), pelikonsoleita (2024 20%, 2023 13%) ja kellopuhelimia (2024 15%, 2023 2%).
- Yhteisessä käytössä lapsilla on sen sijaan vähemmän tabletteja (2024 50%, 2023 59%) ja pelikonsoleita (2024 55%, 2023 62%)

Tietoisuus kellopuhelimista on nousussa, samoin kellopuhelisten ostaminen ensipuhelimeksi

- Tietoisuus kellopuhelimista on noussut edellisistä vuosista (2024 57%, 2023 42%, 2022 42%)
- Vuonna 2024 9% on ostanut kellopuhelisten ensipuhelimeksi (2023 6%, 2022 2%, 2021 1%)

Vanhan puhelimen kierrätyksessä nähdään loivaa nousevaa trendiä

- Vaikka vanha puhelin jää pääosin käyttämättömäksi (54%), nähdään vanhan puhelimen kierrätyksessä nousua viime vuosiin nähden. Nyt 17% kierrätti vanhan puhelimen muun kierrätyspalvelun kautta (2023 11%, 2022 12%, 2021 12%) ja 15% kierrätti vanhan puhelimen operaattorin kierrätyspalvelun kautta (2023 11%, 2022 10%, 2021 10%)

Yhä suurempi osuus sekä 5-12-vuotiaiden että 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmista on huolissaan lapsen puhelimen käytöstä (täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa)

- Väittämässä *lapsen puhelimen käyttö huolestuttaa minua* nähdään merkittävää kasvua edellisvuodesta molemmissa ikäryhmissä (5-12-vuotiaat 2024 50%, 2023 40%. 13-16-vuotiaat 2024 42%, 2023 33%)